

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้ง
คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด
จังหวัดสงขลา

นางสาววิลาวัลย์ แก้วเกาะสะบ้า

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

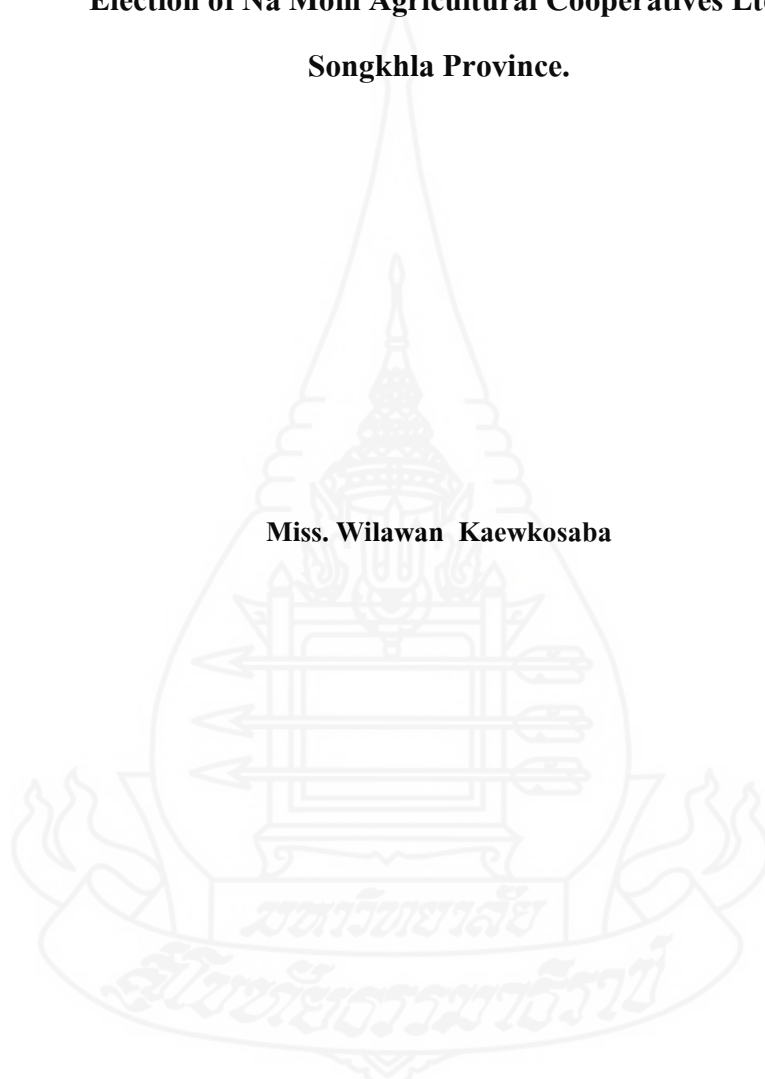
พ.ศ. 2554

Factors Affecting Members' Decision Making on the Director Board

Election of Na Mom Agricultural Cooperatives Ltd.

Songkhla Province.

Miss. Wilawan Kaewkosaba

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for

the Degree of Master of Business Administration in Cooperatives

School of Agricultural Extension and Cooperatives

Sukhothai Thammathirat Open University

2011

หัวข้อการศึกษาคั่นคว้ออิสระ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการ
ดำเนินการสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด จังหวัดสงขลา
ชื่อและนามสกุล นางสาววิลาวัลย์ แก้วเกาะสะบ้า
แขนงวิชา สหกรณ์
สาขาวิชา ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ส่งเสริม หอมกลิ่น

การศึกษาคั่นคว้ออิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2555

คณะกรรมการสอบการศึกษาคั่นคว้ออิสระ

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ส่งเสริม หอมกลิ่น)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์กฤษฎา ประศาสน์วุฒิ)

(รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา จิตตลดากร)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

ชื่อการศึกษา คั่นคว้าวีอิสระ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการ

ดำเนินการสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด จังหวัดสงขลา

ผู้ศึกษา นางสาววิลาวัลย์ แก้วเกาะสะบ้า **รหัสนักศึกษา** 2539000584 **ปริญญา** บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์) **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์สงเสริม หอมกลิ่น **ปีการศึกษา** 2554

บทคัดย่อ

การศึกษาคั่นคว้าวีครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกที่มีผลต่อการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ 2) ศึกษาระดับปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านผู้สมัครในการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ สหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั่นคว้าวีครั้งนี้ คือ ผู้แทนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด กลุ่มตัวอย่างจำนวน 141 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าสถิติได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าไคสแควร์

ผลการศึกษา พบว่า 1) สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 51-60 ปี สถานภาพทางครอบครัวสมรสแล้ว วุฒิการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี สมาชิกที่มีรายได้ระหว่าง 20,001 - 25,000 บาท ระยะเวลาการเป็นสมาชิกอยู่ระหว่าง 11-20 ปี 2) ปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกสหกรณ์ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่พิจารณาจากนโยบายของผู้สมัคร รองลงมา คือ คุณสมบัติผู้สมัคร น้อยที่สุด คือรูปแบบการหาเสียง เจ้าหน้าที่สหกรณ์ไม่สามารถชี้แจงการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการได้ เพราะสมาชิกส่วนใหญ่เชื่อตนเอง ช่วงระยะเวลาในการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการก่อนวันเลือกตั้ง 1 - 6 วัน และไม่เปลี่ยนแปลงการตัดสินใจ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ พบว่า เพศ อายุ รายได้ และระยะเวลาการเป็นสมาชิก มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ส่วนสถานภาพ และระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัจจัยด้านคุณสมบัติ นโยบาย และรูปแบบการหาเสียงของผู้สมัครมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ ปัจจัยการตัดสินใจเลือกตั้ง สหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด จังหวัดสงขลา

Independent Study title: Factors Affecting Members' Decision Making on the Director Board Election of Na Mom Agricultural Cooperatives Ltd. Songkhla Province.

Author: Mrs. Wilawan Kaewkosaba; ID: 2539000584; **Degree:** Master of Business Administration (Cooperatives); **Independent Study advisor:** Songserm Homglin, Associate Professor; **Academic year:** 2011

Abstract

This study objectives were 1) to study of the personal factors of cooperatives member that affected the election of the board of director. 2) to study of applicant levels that affect the decisions of cooperatives member in board of director. 3) to study for the relationship of the applicant factors effected the decisions of cooperatives member in the election of the board of director of Na Mom Agricultural Cooperative Ltd.

The population were 141 members of Na Mom Agricultural Cooperative Ltd. Who were election form all member. Tool used in the study were questionnaire and data analysis by using the statistics included frequency distribution, percentage, standard deviation and the Chi-squared.

The study results were as follows : 1) Most members are female has age between 51-60 years , marital status was married and education less than bachelor's degree , members income between 20,001 to 25,000 baht had a period of membership between 11-20 years. 2) Factors of applicant had Influence on decision making for an election of the board of director that the most members consider from policy next to the property and campaign. Staff of Cooperative cannot guide to decisions in an election of the board of director because them believed our self and do not change for decision and had a during period in the election before 1 to 6 days 3) The relationship of the applicant factors effected the decisions of cooperatives member in the election of the board of director. Found that gender, age, income, and period of membership were relation for affect to decisions in an election of the board of director but the status and education no relation for affect to decisions in an election of the board of director score at 0.05 level. When studying relationships for applicant factors of the property, policy and campaign has relationship to the decision for an election of the board of director score at 0.05 level.

Keywords : Factors of Decision Making an Election, Na Mom Agricultural Cooperative Ltd. Songkhla Province

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก รองศาสตราจารย์ ส้งเสริม หอมกลิ่น รองศาสตราจารย์กฤษฎา ประศาสน์วุฒิ และรองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา หิรัญ รัศมิ และคณาจารย์ในระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและ สหกรณ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ได้ให้คำแนะนำ แนวทาง ในการศึกษา และติดตามการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้น จนกระทั่งเสร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ สมาชิก คณะกรรมการดำเนินการ และเจ้าหน้าที่ สหกรณ์การเกษตร นาหม่อม จำกัด ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือในการแจกแบบสอบถามและให้ความสะดวกในการ ค้นคว้าข้อมูล ตลอดจนสมาชิกผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน รวมทั้งท่านที่ไม่ได้กล่าวนามอีก มากมายที่มีส่วนช่วยในกิจการค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

สุดท้ายขออาราธนาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก จงดลบันดาลให้ทุกท่านประสบ ความสุข ความสำเร็จ ทุกประการ

วิลาวัลย์ แก้วเกาะสะบ้า

เมษายน 2554

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	2
กรอบแนวคิดการศึกษา	3
ขอบเขตของการศึกษา	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดเกี่ยวกับความสำเร็จในการบริหารงานสหกรณ์	6
บริบทสหกรณ์การเกษตรรณาม่อม จำกัดจังหวัดสงขลา	23
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ	27
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	34
กฎหมาย ข้อบังคับและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	51
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	54
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	54
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	55
การเก็บรวบรวมข้อมูล	57
การวิเคราะห์ข้อมูล	57
บทที่ 4 ผลการศึกษา	59
ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก	60

สารบัญ (ต่อ)

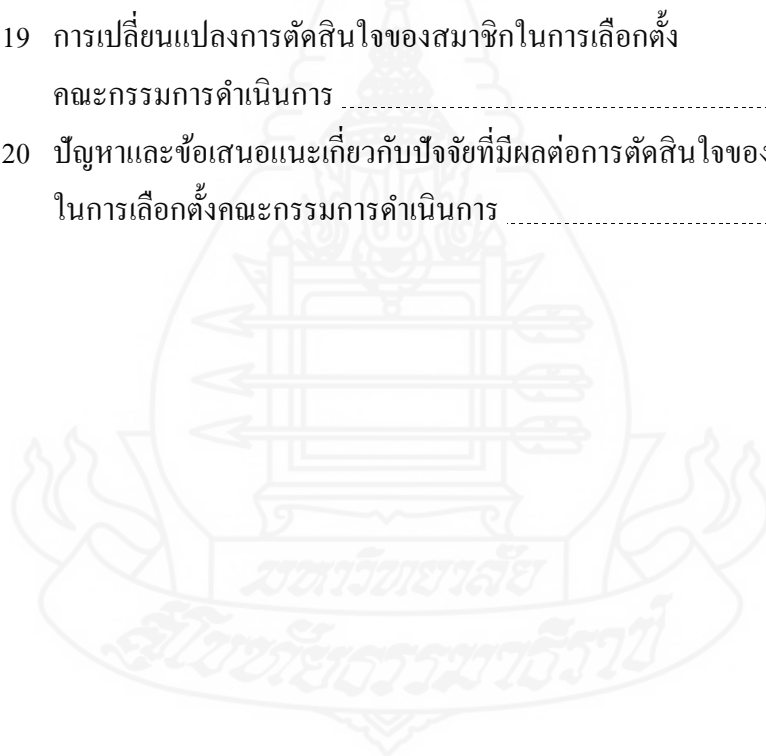
	หน้า
ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้ง คณะกรรมการดำเนินการ	61
ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกที่มีผลต่อการเลือกตั้ง คณะกรรมการดำเนินการกับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ	64
ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้ง คณะกรรมการดำเนินการกับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ	69
ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้ง คณะกรรมการดำเนินการ	72
ปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้ง คณะกรรมการดำเนินการ	74
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	77
สรุปผลการศึกษา	77
อภิปรายผล	79
ข้อเสนอแนะ	80
บรรณานุกรม	82
ภาคผนวก	86
ประวัติผู้ศึกษา	92

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 สัดส่วนและจำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามอำเภอ	55
ตารางที่ 4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก	60
ตารางที่ 4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิก ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ	62
ตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิก ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ	63
ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการหาเสียงที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิก ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ	64
ตารางที่ 4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ	65
ตารางที่ 4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ	65
ตารางที่ 4.7 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพด้านครอบครัวกับการตัดสินใจ เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ	66
ตารางที่ 4.8 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการตัดสินใจเลือกตั้ง คณะกรรมการดำเนินการ	66
ตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ..	67
ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการเป็นสมาชิกกับการตัดสินใจ เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ	68
ตารางที่ 4.11 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกกับการตัดสินใจเลือกตั้ง คณะกรรมการดำเนินการ	68
ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติผู้สมัครกับการตัดสินใจเลือกตั้ง คณะกรรมการดำเนินการ	69
ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายผู้สมัครกับการตัดสินใจเลือกตั้ง คณะกรรมการดำเนินการ	70
ตารางที่ 4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการหาเสียงกับการตัดสินใจเลือกตั้ง คณะกรรมการดำเนินการ	71

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.15 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิก ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการกับการตัดสินใจเลือกตั้ง คณะกรรมการดำเนินการ	71
ตารางที่ 4.16 ปัจจัยในการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ	72
ตารางที่ 4.17 บุคคลที่มีส่วนชี้นำในการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้ง คณะกรรมการดำเนินการ	72
ตารางที่ 4.18 ช่วงระยะเวลาในการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้ง คณะกรรมการดำเนินการ	73
ตารางที่ 4.19 การเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้ง คณะกรรมการดำเนินการ	73
ตารางที่ 4.20 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิก ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ	75

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา.....	3
ภาพที่ 2.1 แผนที่จังหวัดสงขลา.....	25
ภาพที่ 2.2 ขั้นตอนในการตัดสินใจ.....	31

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด ได้จดทะเบียน เป็นสหกรณ์ประเภทสหกรณ์การเกษตรตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2524 เลขทะเบียน กสค. 14/2524 มีสมาชิกแรกตั้ง จำนวน 162 คน จำนวน 10 กลุ่ม มีทุนเรือนหุ้น 8,100 บาท ดำเนินงานตามระบอบประชาธิปไตยโดยมีส่วนร่วมของสมาชิก ซึ่งมีนโยบายที่มุ่งเน้นในการช่วยเหลือสมาชิก มีวิสัยทัศน์กว้างไกลเพื่อให้เป็นสหกรณ์ที่มั่นคงและเป็นที่ยอมรับในหมู่มวลสมาชิกตลอดจนองค์การภายนอก มีการร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ภายใต้กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ และมติของสหกรณ์ ประกอบกับการบริหารงานที่มีคุณภาพ ทำให้สหกรณ์สามารถแข่งขันกับสถาบันทางการเงินอื่นๆ ท่ามกลางภาวะเศรษฐกิจที่ผันผวนซึ่งเกิดจากการเมืองที่ไม่มีเสถียรภาพ แรงกดดันจากวิกฤตสินค้าเกษตรในตลาดโลก การส่งออกที่ชะลอตัว และสภาพเศรษฐกิจโลกซึ่งแม้แต่สถาบันทางการเงินชั้นนำของประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจหลายแห่งต้องล้มละลาย จากเหตุดังกล่าวส่งผลให้สถาบันทางการเงินต่างๆ แข่งขันกันปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยเงินฝากช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อที่จะนำเงินเข้าสู่ระบบแต่ก็ไม่ส่งผลกระทบต่อสหกรณ์มากนักเพราะว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของสหกรณ์ฯ สูงกว่าสถาบันทางการเงินอื่นอยู่แล้ว อย่างไรก็ตามสหกรณ์ ก็ไม่ได้นิ่งเฉย โดยสหกรณ์ได้พัฒนาให้มีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลาเพื่อก้าวไปสู่สหกรณ์ชั้นนำของประเทศโดยมีส่วนร่วมของหมู่มวลสมาชิก ประกอบกับการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพทั้งของคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการ ทำให้สหกรณ์ มีผลการดำเนินงานเป็นที่น่าพอใจ และมีจุดมุ่งหมายสำคัญในการก้าวสู่การเป็นสหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติต่อไป

ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ที่สามารถให้ผลตอบแทนแก่สมาชิกในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ทั้งที่สภาวะเศรษฐกิจทั่วโลกกำลังตกต่ำ ปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้สหกรณ์สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพคือ ความรู้ความสามารถของคณะกรรมการดำเนินการในการบริหารจัดการสหกรณ์ รวมถึงการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพของฝ่ายจัดการ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของสมาชิก คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เป็นคณะบุคคลสำคัญอย่างหนึ่งที่เป็นผู้มีอำนาจในการบริหารจัดการสหกรณ์ ทำให้สมาชิกสหกรณ์ พึงพอใจและเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ทั้งนี้การได้มาของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มาจากการเลือกตั้งของสมาชิกในที่

ประชุมใหญ่ ซึ่งเป็นผู้แทนของสมาชิกที่จะเข้ามาบริหารจัดการสหกรณ์แทนสมาชิก โดยสหกรณ์จะต้องมีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการทุกปีถึงหนึ่งแทนคณะกรรมการที่หมดวาระตามข้อบังคับของสหกรณ์ การที่สมาชิกสหกรณ์ตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เข้ามาบริหารจัดการสหกรณ์ สมาชิกสหกรณ์มีเหตุปัจจัยใดจึงตัดสินใจเลือกคณะกรรมการ จึงมีความสนใจศึกษา ความคิดเห็นของสมาชิก ว่ามีปัจจัยใดที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งเลือกคณะกรรมการดำเนินการ ของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด ซึ่งเป็นการเลือกตั้งโดยผู้แทนสมาชิก เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานและพัฒนา ระบบการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ อีกทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในด้านอื่นๆ ของสหกรณ์ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องต่อไป

ดังนั้นจึงศึกษาปัจจัยใดที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการมาเป็นตัวแทนในการบริหารงานสหกรณ์ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงาน และพัฒนาระบบการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ เพื่อให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งมากที่สุดและได้รับความพึงพอใจสูงสุดในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการที่มีความสามารถและมีวิสัยทัศน์มาบริหารงานสหกรณ์ อีกทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานสหกรณ์ให้ตรงตามหลักการและวิธีการสหกรณ์ต่อไป

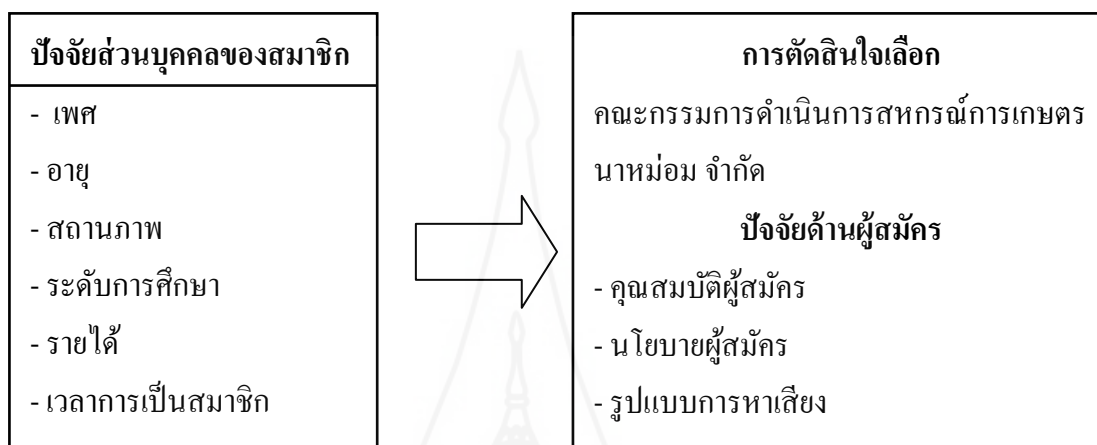
2. วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด
2. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยในการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

ตัวแปรอิสระ (Independent variables)

ตัวแปรตาม (Dependent variable)

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา

4. ขอบเขตของการศึกษา

4.1 ขอบเขตด้านประชากร ศึกษาเฉพาะบุคคลผู้แทนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด ซึ่งมีสิทธิในการเลือกตั้งตามข้อบังคับสหกรณ์ จำนวน 217 คน เนื่องจากสหกรณ์เลือกตั้งโดยผู้แทนสหกรณ์

4.2 ขอบเขตด้านสถานที่ ศึกษาเฉพาะผู้แทนสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด

4.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด

4.4 ขอบเขตด้านตัวแปร

4.4.1 **ตัวแปรอิสระ** ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก และปัจจัยด้านผู้สมัคร (คุณสมบัติ นโยบายและรูปแบบการหาเสียง)

4.4.2 **ตัวแปรตาม** ได้แก่ การตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด

4.5 ขอบเขตด้านเวลา เดือนมกราคม 2555 - เมษายน 2555

5. นิชามศัพท์เฉพาะ

5.1 สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด

5.2 ผู้แทนสมาชิก หมายถึง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด ที่มีสิทธิเลือกตั้ง สิ้นปีทางบัญชี ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2554

5.3 คณะกรรมการดำเนินการ หมายถึง คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด

5.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิก หมายถึง ปัจจัยที่สมาชิกคำนึงถึงในการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก ปัจจัยด้านผู้สมัคร ได้แก่ ปัจจัยด้านคุณสมบัติผู้สมัคร ปัจจัยด้านนโยบายผู้สมัครและปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียง

5.4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ และระยะเวลาการเป็นสมาชิก

5.4.2 ปัจจัยด้านคุณสมบัติผู้สมัคร ได้แก่ มีความรู้ความสามารถ มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับของสมาชิก มีการศึกษา มีบุคลิกภาพดี มีความซื่อสัตย์สุจริต เคยเป็นกรรมการดำเนินการ และทำประโยชน์ให้กับสังคมในชุมชน มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดี ไม่มีหนี้สินล้นพ้นตัว มีคุณสมบัติความเป็นผู้นำและสมาชิกรู้จักเป็นการส่วนตัว

5.4.3 ปัจจัยด้านนโยบายผู้สมัคร ได้แก่ เงินปันผลสูง และดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำ สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลสมาชิก เพิ่มสวัสดิการกรณีสมาชิกเสียชีวิต เพื่อสามารถคุ้มครองวงเงินกู้ของสมาชิกได้ช่วยเหลือสมาชิกที่มีหนี้ในระบบสหกรณ์ เงินกู้เพื่อการส่งเสริมอาชีพ เพิ่มวงเงินกู้สมาชิก เพิ่มเงินออมของสมาชิก พัฒนาระบบการให้บริการของสหกรณ์ เพิ่มทุนสำรองของสหกรณ์ และการมีส่วนร่วมของสมาชิก

5.4.4 ปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียง ได้แก่ จัดทำแผ่นพับและใบปลิวแนะนำตัวผู้สมัคร ออกหาเสียงถึงบ้านสมาชิกและเข้าถึงตัวสมาชิก หัวคะแนนเป็นผู้แนะนำ หาเสียงเป็นทีมสมัครเป็นทีม ผู้สมัครสนับสนุนและร่วมกิจกรรมต่างๆของสมาชิก

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 สหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานและพัฒนาระบบการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมมากที่สุดในการเลือกกรรมการมาทำงานแทนตน

6.2 สหกรณ์อื่นๆ สามารถนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการเลือกตั้งคณะกรรมการ
ดำเนินการของตนต่อไป

6.3 สหกรณ์จังหวัดสามารถนำผลการศึกษาและวิธีการเลือกตั้งโดยการมีส่วนร่วมของ
สมาชิก เผยแพร่และแนะนำสหกรณ์ในความรับผิดชอบ ตลอดจนนำเสนอกรมส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อ
ปรับเปลี่ยนวิธีการเลือกตั้งให้สอดคล้องกับการเลือกตั้งทั่วไปในระดับประเทศ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้ง คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด จังหวัดสงขลา ผู้ศึกษาได้ทบทวนวรรณกรรมด้านแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถแบ่งได้เป็น 6 หมวด ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความสำเร็จในการบริหารงานสหกรณ์
2. บริบทสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด จังหวัดสงขลา
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
5. กฎหมาย ข้อบังคับและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับความสำเร็จในการบริหารงานสหกรณ์

1.1 ความหมายของสหกรณ์ คุณค่าสหกรณ์ อุดมการณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์
สหกรณ์ (Co-operative) ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 หมายความว่า คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมโดยช่วยตนเอง ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์

ในขณะเดียวกันในการประชุมเชิงวิชาการของกรมส่งเสริมสหกรณ์ เมื่อวันที่ 4 กันยายน 2544 เพื่อให้คำจำกัดความของคำว่า สหกรณ์ คุณค่าของสหกรณ์ อุดมการณ์สหกรณ์ หลักการสหกรณ์และวิธีการสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2544) ได้สรุปความหมายของคำต่าง ๆ ไว้ ดังนี้

1.1.1 ความหมายของสหกรณ์ (Co-operative) สหกรณ์ คือองค์การของบรรดาบุคคลซึ่งรวมกลุ่มกันโดยความสมัครใจในการดำเนินวิสาหกิจที่พวกเขาเป็นเจ้าของร่วมกัน และควบคุมตามหลักประชาธิปไตย เพื่อสนองความต้องการอันจำเป็นและความหวังร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นการแปลความจากคำนิยามของสหกรณ์สากลที่กำหนดขึ้นโดย International Co-operative Alliance (ICA) ความว่า A co-operative is an autonomous

association of persons united voluntarily to meet their common economics, social and cultural needs and aspirations through a jointly owned and democratically controlled enterprise.

1.1.2 ความหมายของคุณค่าของสหกรณ์ (Co-operative Values) สหกรณ์อยู่บนพื้นฐานแห่งคุณค่าของการช่วยตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความเป็นประชาธิปไตย ความเสมอภาค ความเที่ยงธรรม และความเป็นเอกภาพรับผิดชอบต่อสังคมและความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น โดยสืบทอดประเพณีปฏิบัติของผู้ริเริ่มการสหกรณ์

1.1.3 ความหมายของอุดมการณ์สหกรณ์ (Co-operative Ideology) อุดมการณ์สหกรณ์ คือความเชื่อร่วมกันที่ว่า การช่วยเหลือตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์ จะนำไปสู่การกินดีอยู่ดี มีความเป็นธรรมและสันติสุขในสังคม

อุดมการณ์สหกรณ์ เป็นการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันของสมาชิกสหกรณ์ เพื่อให้ความปรารถนาสมหวังโดยนำหลักศีลธรรมและจริยธรรมมาใช้ประกอบการใช้หลักการสหกรณ์สากลทั้ง 7 ข้อดังกล่าวในการช่วยเหลือตนเองของสมาชิกอาจจะต้อง ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน มีวินัย และการช่วยเหลือซึ่งกันและกันแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ 1) เสียสละ เช่น เงินทอง ทรัพย์สิน เวลา แรงงาน ความรู้ และ 2) แบ่งปัน เช่น ผลได้ ส่วนเกิน (กำไร) และแบ่งปันน้ำใจ ความห่วงใยอาทรกัน

ในประเทศไทยที่คนส่วนใหญ่นับถือพุทธศาสนา (รัตนโกสินทร์, 2548: 16) จึงมักจะนำหลักศีลธรรมมาประกอบการอธิบายว่า การช่วยเหลือตนเองต้องนำหลักศีลธรรมหลายอย่างมาใช้ เช่น อิทธิบาท 4 ประกอบด้วย 1) ฉันทะ ความพอใจในการเป็นสมาชิก 2) วิริยะ ความเพียรพยายามทำธุรกิจกับสหกรณ์และปฏิบัติตามกฎระเบียบของสหกรณ์ 3) จิตตะ ความมุ่งมั่นจงรักภักดีต่อสหกรณ์ 4) วิมังสา ความมีสติปัญญาใคร่ครวญ ไตร่ตรองในการประชุมใหญ่ และเสนอความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

หลักธรรมของการช่วยเหลือตนเองอีกหลักธรรมหนึ่งคือ ทิฏฐุชัมมิกัตถประโยชน์ หมายถึง ประโยชน์ที่จะหาได้ในชาตินี้ ประกอบด้วย 1) อุฏฐานสัมปทา (อุ) มีความอดุสาหะขยันหมั่นเพียรประกอบอาชีพ 2) อารักขสัมปทา (อา) การรักษาทรัพย์ที่หามาได้ เช่น เก็บออมฝากธนาคาร 3) กัลยาณมิตตา(กะ) การคบเพื่อนที่ดีก็จะนำไปสู่สิ่งดี ๆ 4) สมชีวิตตา(สะ) การรู้จักทำมาหากินเลี้ยงชีพด้วยความรู้จักประมาณตนมีความพอเพียง

หลักธรรมที่นำมาใช้กับการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อาจจะใช้สังคหวัตถุ 4 ประกอบด้วย สาราณียธรรม 6 ซึ่งเป็นธรรมแห่งการสร้างร่วมมือกันสามัคคีกัน ดังนี้ 1) ทาน การให้โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน เป็นการแบ่งปันกัน 2) ปิยวาจา การพูดจาอย่างสร้างสรรค์ พูดในสิ่งที่ดีที่จะเกิดประโยชน์กับสหกรณ์ 3) อัตถจริยา การบำเพ็ญประโยชน์เกื้อกูลกัน เช่น การค้าประกัน

เงินกู้ร่วมกัน การช่วยเหลือกันในกิจการของสหกรณ์ 4) สมานัตตา การวางตนเสมอต้นเสมอปลาย เข้าร่วมประชุมทุกครั้งที่สหกรณ์จัดประชุม 5) เมตตาการุณยธรรม การช่วยเหลือกัน เช่น การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจการร่วมมือระหว่างสหกรณ์และความเอื้ออาทรต่อชุมชน 6) เมตตาจริยธรรม การบอกแจ้งแนะนำตักเตือนกัน เช่น การเข้าร่วมประชุม การให้การศึกษา ฝึกอบรม และข้อมูลข่าวสาร 7) เมตตาเมตตาธรรม การคิดด้วยความเมตตา เช่น คิดแก้ไขปัญหมาให้กลุ่มสมาชิก คิดที่จะมีส่วนร่วมในทางเศรษฐกิจกับสหกรณ์ คิดที่จะร่วมมือระหว่างสหกรณ์ และคิดที่จะเอื้ออาทรต่อชุมชน 8) สาธารณโภคี การแบ่งลาภโดยชอบธรรม เฉลี่ยเจือจานให้ได้มีส่วนร่วมเท่ากัน เช่น การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก และการจัดสรรเงินส่วนเกิน (กำไร) 9) สีสสามัญญตา การประพฤติสุจริตกับผู้อื่นไม่เป็นที่น่ารังเกียจของหมู่คณะ เช่น การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย การปกครองตนเอง และเป็นอิสระ ความมีวินัย ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับเสมอ กัน 10) ทิฏฐิสามัญญตา มีความเห็นชอบร่วมกับเพื่อนร่วมหมู่คณะ เช่น เห็นชอบในหลักการวิธีการสหกรณ์และมีความจงรักภักดีต่อสหกรณ์ เป็นต้น

1.1.4 ความหมายของหลักการสหกรณ์ (Co-operative Principles) หลักการสหกรณ์ คือ แนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้คุณค่าของสหกรณ์เกิดผลเป็นรูปธรรม

หลักการสหกรณ์สากลปัจจุบัน 7 ประการ ดังนี้

1) *เปิดรับสมาชิกทั่วไปและด้วยความสมัครใจ (Voluntary and open membership)* สหกรณ์เป็นองค์กรแห่งความสมัครใจที่เปิดรับบุคคลทั้งหลายที่สามารถใช้บริการของสหกรณ์และเต็มใจรับผิดชอบในฐานะสมาชิก เข้าเป็นสมาชิกโดยปราศจากการกีดกันทางเพศ สังคม เชื้อชาติ การเมืองหรือศาสนา

2) *การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย (Democratic member Control)* สหกรณ์เป็นองค์กรประชาธิปไตยที่ควบคุมโดยมวลสมาชิกผู้มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจ บุรุษและสตรีผู้ที่ได้รับเลือกให้เป็นผู้แทนสมาชิกต้องรับผิดชอบต่อมวลสมาชิกในสหกรณ์ชั้นปฐม สมาชิกมีสิทธิในการออกเสียงเท่าเทียมกัน (สมาชิกหนึ่งคนหนึ่งเสียง) สำหรับสหกรณ์ในระดับอื่นให้ดำเนินไปตามแนวทางประชาธิปไตย เช่นเดียวกัน

3) *การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจโดยสมาชิก (Member economic participation)* สมาชิกสหกรณ์พึงมีความเที่ยงธรรมในการ “ให้” และควบคุมการ “ใช้” เงินทุนในสหกรณ์ตามแนวทางประชาธิปไตย ทุนของสหกรณ์อย่างน้อยส่วนหนึ่งต้องเป็นทรัพย์สินส่วนรวมของสหกรณ์ สมาชิกจะได้รับผลตอบแทนสำหรับเงินทุนตามเงื่อนไขแห่งสมาชิกภาพในอัตราที่

จำกัด (ถ้ามี) มวลสมาชิกเป็นผู้จัดสรรผลประโยชน์ส่วนเกินเพื่อจุดมุ่งหมายประการใดประการหนึ่งหรือทั้งหมดดังต่อไปนี้ คือ

- (1) เพื่อการพัฒนาสหกรณ์ของตน
- (2) โดยจัดให้เป็นทุนสำรองของสหกรณ์ ซึ่งส่วนหนึ่งแห่งทุนนี้ต้องไม่นำมาแบ่งปันกัน
- (3) เพื่อประโยชน์แก่สมาชิกตามส่วนของปริมาณธุรกิจที่ทำกับสหกรณ์
- (4) เพื่อสนับสนุนกิจกรรมอื่นใดที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

4) การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ (*Autonomy and Independence*) กรณีที่สหกรณ์ต้องมีข้อตกลงหรือสหกรณ์เป็นองค์การอิสระและพึ่งพาตนเอง โดยการควบคุมของสมาชิก ผูกพันกับองค์การอื่นๆ รวมถึงองค์การของรัฐหรือต้องแสวงหาทุนจากแหล่งภายนอก สหกรณ์ต้องกระทำภายใต้เงื่อนไขอันเป็นที่มั่นใจได้ว่า มวลสมาชิกจะยังคงไว้ซึ่งอำนาจในการควบคุมตามแนวทางประชาธิปไตยและยังคงดำรงความเป็นอิสระของสหกรณ์

5) การศึกษา การฝึกอบรมและข้อมูลข่าวสาร (*Education, Training and Information*) สหกรณ์พึงให้การศึกษและการฝึกอบรมแก่มวลสมาชิก ตัวแทนสมาชิก ผู้จัดการและพนักงาน เพื่อบุคคลเหล่านั้นสามารถมีส่วนช่วยพัฒนาสหกรณ์ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการให้ข่าวสารแก่สาธารณชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแก่เยาวชนและบรรดาผู้นำทางความคิดในเรื่องคุณลักษณะและคุณประโยชน์ของสหกรณ์ได้

6) การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ (*Co-operation Among Co-operatives*) สหกรณ์สามารถให้บริการแก่สมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ขบวนการสหกรณ์ได้ โดยการประสานความร่วมมือกันในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ

7) ความเอื้ออาทรต่อชุมชน (*Concern for Community*) สหกรณ์พึงดำเนินกิจกรรมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนตามนโยบายที่มวลสมาชิกให้ความเห็นชอบ

1.1.5 ความหมายของวิธีการสหกรณ์ (Co-operative Practices) วิธีการสหกรณ์คือการนำหลักการสหกรณ์มาใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิกโดยไม่ละเลยหลักการบริหารธุรกิจ

การนำหลักสหกรณ์มาใช้ในทางปฏิบัติแตกต่างกันในแต่ละประเภท เช่น การจัดตั้ง การระดมทุน การบริหารงาน การดำเนินธุรกิจ การส่งเสริมประโยชน์ทางเศรษฐกิจ

ของสมาชิกและการเอื้ออาทรต่อชุมชน โดยกำหนดวิธีปฏิบัติไว้ในกฎหมาย หรือ พ.ร.บ. ข้อบังคับ ระเบียบ ข้อตกลงและสัญญาของสหกรณ์

จะเห็นได้ว่า วิธีการสหกรณ์เป็นการนำหลักสหกรณ์ทั้ง 7 ข้อมาปฏิบัติโดยผ่านตาม ขั้นตอนการดำเนินงานตามอุดมการณ์สหกรณ์ และเป็นไปตาม โครงสร้างการจัดองค์กร ของแต่ละ สหกรณ์ ทั้งนี้โดยผ่านกฎหมายหรือ พ.ร.บ. ข้อบังคับ ระเบียบ ข้อตกลง และสัญญา ฯลฯ ของแต่ละ สหกรณ์ โดยมีศีลธรรม จริยธรรม กำกับกับการปฏิบัติ

เมื่อวิเคราะห์เจาะลึกโดยแบ่งเป็นหมวดหมู่ จะพบว่า วิธีการสหกรณ์ คือ การนำหลัก สหกรณ์มาใช้โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

- 1) ขั้นเริ่มดำเนินการ โดยใช้หลักสหกรณ์ข้อ 1, 2 และ 5
- 2) ขั้นบำรุงรักษาโดยใช้หลักสหกรณ์ข้อ 3, 4
- 3) ขั้นพัฒนาให้ยั่งยืนโดยใช้หลักสหกรณ์ข้อ 5, 6 และ 7

ซึ่งทั้ง 3 ขั้นตอนนี้มีเครื่องมือที่นำมาใช้กำกับการปฏิบัติ 3 ด้าน คือ (3 มุม)

1) ด้านกฎหมายและข้อบังคับ เช่น พ.ร.บ.สหกรณ์ ข้อบังคับ ระเบียบ เป็นต้น
2) ด้านเศรษฐกิจ เช่น การทำธุรกิจร่วมกันเพื่อช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือ ซึ่งกันและกัน เมื่อมีส่วนเกินจากการทำธุรกิจก็นำมาจัดสรรคืนสมาชิกอย่างเหมาะสม หรือถ้าทำผิดกฎ ระเบียบ ข้อตกลง ก็มีการปรับหรือเรียกค่าเสียหายได้

3) ด้านสังคม เช่น มีจิตสำนึกในการร่วมกิจกรรมของสหกรณ์ รู้จักใช้ สิทธิและหน้าที่ของตนบนความเป็นประชาธิปไตยในการดำเนินธุรกิจสหกรณ์และมีจิตสำนึกใน การดูแลสังคม และสิ่งแวดล้อมโดยมีศีลธรรมและจริยธรรมกำกับ

จะเห็นได้ว่า การดำเนินงานทั้ง 3 ขั้นตอน มี 3 มุม (เครื่องมือ 3 ด้าน) เข้ามาเกี่ยวข้อง เสมอ จะขาดกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือมุมใดมุมหนึ่งไปไม่ได้

นอกจากนั้น ดำรง บั้นประณต (2541) ยังได้สรุปไว้ว่า สหกรณ์โดยวิญญูณและการ ปฏิบัติ เป็นการดำเนินธุรกิจที่รักษาความสงบ สุภาพและเป็นธรรมต่อสังคมยิ่งกว่าองค์กรใด ๆ กล่าวคือ

- 1) สหกรณ์ไม่นิยมการกินแรง (Exploitation) ไม่ว่าจะกระทำระหว่าง บุคคลกับบุคคล หรือระหว่างรัฐกับบุคคล
- 2) สหกรณ์เป็นเศรษฐกิจของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน ตรงตามหลักการของประชาธิปไตยทุกอย่าง
- 3) สหกรณ์เคารพเสรีภาพ อิศรภาพ ความเสมอภาคและสันติภาพ

- 4) สหกรณ์ยึดสิทธิมนุษยชน (Human Rights) และสิทธิโดยธรรมชาติ (National Right) เป็นแนวทางในการบริหารธุรกิจของสหกรณ์
- 5) สหกรณ์กระจายอำนาจ (Decentralize) ไม่รวมอำนาจ (Centralize)
- 6) สหกรณ์ไม่มีช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจน (ทุนนิยม) และไม่มีช่องว่างระหว่างคนมีอำนาจกับคนไม่มีอำนาจ (คอมมิวนิสต์)
- 7) สหกรณ์ไม่มีชนชั้น (Class) เพราะสหกรณ์ไม่มีการเบียดเบียนเอาเปรียบกันแรง (Exploitation) ระหว่างบุคคลกับบุคคล (ทุนนิยม) หรือระหว่างรัฐกับบุคคล (คอมมิวนิสต์)
- 8) สหกรณ์ให้เสรีภาพและไม่มีการกีดกันในทางเพศ สังคม เชื้อชาติ การเมือง หรือศาสนา ดังนั้น ต่างเพศ ต่างเชื้อชาติ ต่างสังคม ต่างศาสนา หรือต่างพรรคการเมืองก็สามารถดำเนินธุรกิจด้วยกันได้
- 9) สหกรณ์เป็นกลาง ไม่เผด็จการ ร่วมสังคมกับทุนนิยมได้อย่างสันติ และสหกรณ์ไม่เป็นที่ตรงกับคอมมิวนิสต์
- 10) สหกรณ์ คือ สังคมของกลุ่มอาชีพที่มีการประสานประโยชน์กัน และปกครองตนเองอย่างเสมอภาคในกลุ่ม (Co-operative self governing group)
- 11) สหกรณ์ถือว่าคนสร้างสังคม ไม่ใช่สังคมสร้างคน จึงประเมินคุณค่าของคนด้วยจิตใจ คุณธรรม และจริยธรรม

1.2 แนวทางการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการ

คณะกรรมการดำเนินการจำเป็นจะต้องมีความรู้ในด้านการจัดการงานของสหกรณ์เป็นอย่างดี ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะให้สหกรณ์สามารถพัฒนางานให้มีความก้าวหน้าขึ้นตามลำดับ เราอาจจำแนกการบริหารในสหกรณ์ออกเป็น 3 ประการ (วรเทพ ไวกาวิโรจน์ และปราโมทย์ สรวมนาม, 2550: 80 -85)

1.2.1 การบริหารงาน หมายถึง การที่คณะกรรมการดำเนินการจะต้องคอยกำกับควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของสหกรณ์ให้มีความก้าวหน้า เจริญเติบโตตามเจตนารมณ์ของสมาชิกผู้เป็นเจ้าของสหกรณ์ การบริหารงานในที่นี้หมายรวมถึง การที่คณะกรรมการดำเนินการจะต้องกำหนดนโยบาย แนวทาง วัตถุประสงค์ เป้าหมาย จุดหมายของการทำงานให้สัมฤทธิ์ผลด้วยการใช้คน เงิน เวลา และ ทรัพยากรอย่างประหยัดที่สุด คณะกรรมการดำเนินการจึงจะต้องดูแลงานของสหกรณ์ ดังต่อไปนี้

- 1). การจัดองค์การ
- 2) สายการบังคับบัญชา

3) การกำหนดคุณลักษณะของงาน

4) การกำหนดคุณสมบัติของบุคลากร

5) การจัดระบบภายในของสหกรณ์ เช่น ระบบเอกสาร พัสดุ การใช้คอมพิวเตอร์ การประมวลข่าวสาร ข้อมูล การติดต่อประสานงาน การมอบหมายอำนาจหน้าที่ การกระจายอำนาจหน้าที่ การจัดวางตำแหน่งเจ้าหน้าที่ การแบ่งแยกภารกิจ การจัดแบ่งสถานที่ เป็นต้น

ในการบริหารงานนั้น คณะกรรมการดำเนินการจะต้องมีการกำหนดให้ตนเองมีโอกาสได้รู้การปฏิบัติงานประจำภายในสหกรณ์อย่างรวดเร็ว และทันการ โดยผ่านระบบการรายงานอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้คณะกรรมการดำเนินการยังจะต้องคอยควบคุมดูแลการบริหารงานภายในสหกรณ์โดยผ่านหลักการทางด้านนิติการ เช่น การกำหนดระเบียบ ข้อบังคับให้เหมาะสม และทันสมัยอยู่เสมอ

1.2.2 การบริหารบุคลากร คณะกรรมการดำเนินการจะต้องมีการบริหารบุคลากรอย่างมุ่งผลสัมฤทธิ์ ทั้งนี้เพราะบุคลากรของสหกรณ์เป็นกลไกหลักที่สำคัญต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการจึงจะต้องมีความละเอียด รอบคอบ ระมัดระวัง พิถีพิถันในการบริหารงานบุคลากร โดยคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) การกำหนดจำนวนบุคลากร

2) การสรรหาบุคลากร

3) การจัดวางตำแหน่งบุคลากรของสหกรณ์ตามความถนัด ตามความรู้ตามความสามารถ และตามประสบการณ์ มีหลักการให้คนและโทษแก่บุคลากรอย่างเป็นระบบภายใต้พื้นฐานของความยุติธรรมและคุณธรรม

4) มีการสร้างแรงจูงใจให้แก่บุคลากรที่ทำงานในสหกรณ์ สร้างขวัญ สร้างกำลังใจอย่างสม่ำเสมอ หลีกเลียงการทำลายน้ำใจ และการกระทำการอันจะก่อให้เกิดการแตกแยกออกเป็นกลุ่ม หรือเป็นหมู่คณะเล็กๆ ในสหกรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่สมควรที่จะใช้นโยบายในการแบ่งแยกการปกครองในสหกรณ์เป็นอันขาด

5) จะต้องมึนโยบายในการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นขั้นตอน ทั้งในด้านการพัฒนาขีดความสามารถด้วยการเวียงงาน ฝึกงาน หรือดูงาน และการพัฒนาความรู้ด้วยการฝึกอบรมทางวิชาการหรือสนับสนุนการศึกษาเพิ่มเติมขั้นสูงขึ้นเป็นลำดับ

1.2.3 การบริหารเงิน คณะกรรมการดำเนินการมีความจำเป็นจะต้องบริหารเงินของสหกรณ์ภายใต้หลักการของการทำงานในฐานะตัวแทนของสมาชิก ซึ่งหมายความว่า คณะกรรมการดำเนินการจะต้องบริหารการเงินของสหกรณ์ ซึ่งมีไม่ใช่เป็นเงินของตนเองหาก แต่เป็นเงินที่เกิดจากกองรวมของสมาชิก จึงควรที่จะต้องวางแนวทางการบริหารการเงินของสหกรณ์ด้วย

ความสุขุม คัมภีร์ภาพ ระมัดระวังเอาใจใส่ ติดตามผลด้วยความรู้ ด้วยความอดสาหะวิริยะและกล้าที่จะตัดสินใจ ขณะเดียวกันก็ห้าวหาญเพียงพอต่อความรับผิดชอบในงานที่ตนได้ตัดสินใจดำเนินการไปแล้ว การบริหารการเงินของสหกรณ์โดยพื้นฐานคณะกรรมการดำเนินการจะต้องรับทราบว่า

1) *องค์ประกอบของตะกร้าเงินในสหกรณ์ (Money Basket)* ประกอบด้วยอะไรบ้าง หมายความว่า เงินที่ไหลเข้ามาในสหกรณ์แต่ละวัน แต่ละเดือน หรือแต่ละปีมีส่วนประกอบของเงินประเภทใด เช่น เงินเข้ามาในสหกรณ์ 100 บาท ควรจะทราบว่าเป็นเงินระยะสั้น ระยะปานกลาง ระยะยาว ปริมาณอย่างละเท่าใด เพื่อที่จะสามารถนำไปจัดสรรการบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ ถูกต้อง โดยธรรมชาติเงินที่เข้ามาสู่สหกรณ์อาจจะมาจากเงินค่าธรรมเนียม เงินค่าหุ้น เงินค่าดอกเบี้ย ต้นเงินกู้ส่งคืน เงินฝากจากสมาชิก เงินฝากจากสหกรณ์อื่นหรือบุคคลอื่น เงินกู้จากสถาบันอื่น เป็นต้น สัดส่วนของเงินเหล่านี้ต้องทราบได้ว่าปรุงแต่งขึ้นมาจากเงินแต่ละประเภทเป็นเท่าไร จึงรวมกันเข้าเป็น 100 บาท หรือ 100%

2) *คณะกรรมการดำเนินการจะต้องมีความรู้หรือปรีชาผู้รู้* เพื่อที่จะให้เกิดแนวความคิดในการจัดระบบการเงินในรอบ 3 ประการ

(1) *รู้ล่วงหน้าหรือสามารถคาดคะเนได้ว่าสหกรณ์จำเป็นต้องให้เงินเมื่อไร เป็นจำนวนเงินเท่าไร (Anticipating of Financial Needs)*

(2) *จะต้องสามารถหยังทราบได้ว่า หากมีความจำเป็นที่สหกรณ์จะต้องใช้เงินอย่างกะทันหัน จะสามารถเสาะแสวงหาแหล่งเงินได้จากที่ใดมาป้อนให้ทันต่อการใช้งาน (Acquiring Financial Resources)*

(3) *จะต้องสามารถบริหารเงินของสหกรณ์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเป็นผลดีต่อสหกรณ์ (Allocated Fund in the Business)*

นอกจากนี้คณะกรรมการดำเนินการยังควรที่จะต้องสามารถวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินจากเอกสารทางการเงินในเบื้องต้นได้ หรือมีฉะนั้นก็อาจจะปรึกษากับผู้ตรวจสอบกิจการเพื่อให้ทราบถึงฐานะทางการเงินของสหกรณ์ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งโดยพิจารณาข้อมูลจากงบกระแสเงินสด งบดุล หรืองบทดลอง เป็นต้น

3) *การกำหนดงบประมาณของสหกรณ์* เป็นงานชิ้นสำคัญที่คณะกรรมการดำเนินการจะต้องมีความระมัดระวังในการจัดวางงบประมาณอย่างละเอียดรอบคอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องไม่สร้างรายได้ หรือประมาณการรายได้มากเกินไปเกินกว่าเกณฑ์สมควร เพราะในหลาย ๆ กรณีมักปรากฏว่า คณะกรรมการดำเนินการประมาณการรายได้เอาไว้ค่อนข้างสูง เพื่อที่จะให้มีรายจ่ายค่อนข้างมาก แต่ท้ายที่สุดก็ไม่สามารถจัดหารายได้ตรงตามที่กำหนดไว้ เป็นผลให้กระทบกระเทือนต่อการจัดสรรกำไรของสหกรณ์ และหนักไปกว่านั้นอาจทำให้สหกรณ์ถึงกับ

ขาดทุนก็ได้ ในด้านรายจ่ายคณะกรรมการดำเนินการก็จะต้องกำหนดรายจ่ายในทิศทางที่ประหยัด และตามความจำเป็นด้วยเหตุด้วยผล โดยคำนึงถึงความเหมาะสมแก่ฐานะและสภาพของสหกรณ์ การที่สหกรณ์มีการแบ่งหมวดต่างๆ ในงบประมาณนั้นก็โดยมีจุดประสงค์อย่างชัดเจน ว่าต้องการให้งบประมาณสามารถตรวจสอบค่าใช้จ่ายได้เป็นหมวดเป็นหมู่ เป็นกลุ่มเป็นก้อน ในตัวของตัวเอง ด้วยเหตุนี้คณะกรรมการดำเนินการจึงไม่สมควรที่จะไปกำหนดงบประมาณรายจ่ายให้ถัวจ่ายได้ทุกหมวด เพราะนอกจากจะไม่เป็นธรรมต่อการบริหารงานอย่างใฝ่สะอาดแล้ว ยังเป็นการเอาเปรียบสมาชิกและเป็นการซ่อนเร้นค่าใช้จ่ายที่ไม่สมควรด้วย หากจำเป็นจะต้องมีการถัวจ่ายให้คณะกรรมการดำเนินการกำหนดการถัวจ่ายงบประมาณได้เฉพาะหมวดเท่านั้น

เนื่องจากงบประมาณของสหกรณ์เป็นเงินค่าใช้จ่ายของสหกรณ์เป็นของร่วมกัน ด้วยเหตุนี้คณะกรรมการดำเนินการจึงต้องกำหนดให้งบประมาณของสหกรณ์ผ่านที่ประชุมใหญ่ พิจารณาด้วยการขอความเห็นชอบเท่านั้น โดยหลักการแล้วงบประมาณของสหกรณ์ย่อมแตกต่างจากงบประมาณของสถานประกอบการเชิงพาณิชย์อื่นๆ เช่น บริษัท ห้างหุ้นส่วน เป็นต้น เพราะงบประมาณของสถานประกอบการเช่นนั้น เป็นงบประมาณเชิงธุรกิจโดยมีเจ้าของหลักเพียงผู้เดียว งบประมาณเหล่านั้นจึงจะเป็นการผ่านเพื่อการรับทราบ แต่งบประมาณของสหกรณ์ เป็นของสมาชิกทั้งหมดได้มาจากสมาชิกทั้งหมด ดังนั้นการใช้จ่ายจึงต้องขอความเห็นชอบจากมวลสมาชิก

4) การลงทุนของสหกรณ์ ย่อมเป็นที่ตระหนักโดยทั่วไปว่า เงินของสหกรณ์ เป็นเงินจากน้ำพักน้ำแรงของสมาชิกมากบ้างน้อยบ้างนำมาวมกัน ดังนั้นการบริหารเงินทุนของสหกรณ์จึงต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความปลอดภัยเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามคณะกรรมการดำเนินการควรที่จะตระหนักว่า การลงทุนย่อมจะมีความเสี่ยงภัย (Risk) ควบคู่กันไปด้วย แต่ก็จะต้องเลือกให้มีการลงทุนที่มีความเสี่ยงภัยน้อยที่สุด และใช้วิจรรย์ญาณประกอบกับความระมัดระวัง ความรู้ความชำนาญเป็นสำคัญโดยมากการลงทุนของคณะกรรมการดำเนินการมักจะตัดสินใจลงทุนอยู่ภายในกรอบของสหกรณ์ประเภทเดียวกัน หรือฝากเงินในสถาบันการเงิน หรือซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินหรือซื้อพันธบัตร แต่ปัจจุบันนี้นอกจากการลงทุนแบบเดิมแล้ว สหกรณ์สามารถที่จะพิจารณานำเงินไปลงทุนในทิศทางอื่นที่น่าจะได้ผลประโยชน์ตอบแทนมากกว่า เช่น การลงทุนในสหกรณ์ประเภทอื่น อาทิ สหกรณ์บริการ สหกรณ์ร้านค้า หรือการลงทุนในกองทุนรวม ในหุ้นกู้ หรือการลงทุนร่วมกัน (Syndicate Loan) กับสหกรณ์อื่นๆ ที่จำเป็นจะต้องใช้เงิน อาทิ การไฟฟ้า การบิน การทางพิเศษ เป็นต้น หรือลงทุนกับบริษัทประกันชีวิต ที่ควบคู่กับการลงทุนในตลาดทุน โดยหลักการแล้วการที่จะพิจารณาว่าสหกรณ์ควรจะลงทุนในด้านใดได้บ้างนั้น นอกจากจะคำนึงถึงกฎเกณฑ์ กติกาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสหกรณ์

แล้ว ยังมีข้อกำหนดการลงทุนของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ และการให้ความเห็นชอบของนายทะเบียนสหกรณ์ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการสามารถที่จะนำไปลงทุนได้ในทางปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการตัดสินใจการลงทุนที่รัดกุมและเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการจึงควรที่จะดำเนินงานใน 2 ขั้นตอน ดังนี้

(1) ขออนุมัติในหลักการลงทุนจากที่ประชุมใหญ่ไว้ล่วงหน้า

(2) หากคิดหรือคาดว่าจะไปลงทุนกับตราสารการเงินใด หรือสถาบันการเงินใด หรือในตลาดตราสารหนี้ หรือในตลาดตราสารทุนหรือในตลาดทุนด้วยแล้ว ขอให้ทำเรื่องขอความเห็นชอบต่อนายทะเบียนสหกรณ์เป็นหลักการล่วงหน้า

ทั้ง 2 ประการนี้จะช่วยให้เมื่อสหกรณ์ได้รับความเห็นชอบก็จะตัดสินใจลงทุนได้โดยรวดเร็วและง่ายดาย ทันทกรณี หากสหกรณ์ไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนนี้ นอกจากไม่สามารถลงทุนได้ทันทีแล้ว ยังทำให้สหกรณ์เสียโอกาสและอาจบริหารตะกร้าเงินของสหกรณ์อย่างไม่เกิดประโยชน์และผลดีตามควรได้

5) การกำหนดวงเงินอาจกู้ยืมหรือค้ำประกันประจำปีของสหกรณ์ ควรที่จะกำหนดวงเงินกู้ยืมประจำปีของสหกรณ์ให้ไม่เกินกว่าขีดความสามารถของการบริหารเงินทุนของสหกรณ์ เพราะแม้สหกรณ์จะตั้งวงเงินกู้ยืมไว้สูงเพียงใดก็ตาม ถ้าหากสูงมากเกินไปกว่าขีดความสามารถของสหกรณ์ที่จะระดมทุนเองได้ด้วยแล้ว วงเงินกู้ยืมที่ตั้งไว้สูงมากนั้นก็ไร้ประโยชน์ เพราะไม่อาจหาแหล่งเงินที่จะมาสนับสนุนได้ ขณะเดียวกันก็ไม่อาจที่จะมีสถาบันแห่งใดกล้าที่จะให้เงินกู้ยืมตามวงเงินที่ตนต้องการได้เช่นกัน เพราะเป็นการกำหนดวงเงินที่สูงมากเกินกว่าความเป็นไปได้ หรือความน่าจะเป็นแห่งฐานะของสหกรณ์ โดยทั่วไปแล้วสหกรณ์ขนาดเล็กหรือสหกรณ์ที่มีเงินทุนน้อยก็ไม่ควรที่จะกำหนดวงเงินกู้ยืมประจำปีไว้สูงเกินกว่า 2 เท่าของทุนดำเนินงาน เพราะไม่ควรที่จะสร้างหนี้เกินกว่าขีดความสามารถในการพัฒนาเงินทุนของตนเองได้ ซึ่งหากเป็นเช่นนี้จะกลายเป็นว่า สหกรณ์ก่อภาระให้แก่ตัวเองโดยไม่คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อหนี้สิน ซึ่งต้องสอดคล้องกับความสามารถในการระดมทุน มักจะมีคำถามว่า สหกรณ์ที่มีเงินทุนดำเนินงานมากและไม่ต้องกู้ยืมเงินจากที่อื่น แต่กลับจะเป็นผู้ให้เงินสนับสนุนแก่สหกรณ์อื่น หรือช่วยระดมทุนให้แก่สหกรณ์อื่นนั้น จำเป็นจะต้องตั้งวงเงินกู้ยืมประจำปีไว้หรือไม่ ต่อคำถามนี้ก็อาจจะตอบได้ว่า สหกรณ์จำเป็นจะต้องมีการจัดให้มีวงเงินกู้ยืมสำรองไว้ด้วย เพื่อที่ว่าจะเป็นเงินสำรองสภาพคล่องในยามฉุกเฉินอันเกิดจากเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น โดยมีภาคคิดได้ วงเงินกู้ยืมนี้จึงสามารถที่จะช่วยคลี่คลายสถานการณ์อันวิกฤติได้โดยพลัน เช่น สหกรณ์สามารถใช้วงเงินกู้ยืมไปเบิกใช้วงเงินเกินบัญชีกับธนาคารพาณิชย์ เป็นต้น

ในด้านการค้าประกันนั้นโดยมากสหกรณ์มักจะไม่ว่าจะสนใจว่าสหกรณ์จะต้องมีการค้าประกันกับใครอย่างไรหรือไม่ ด้วยเหตุนี้หลายสหกรณ์จึงตัดคำว่า วงเงินเกินบัญชีธนาคารออกไป โดยเห็นว่าไม่มีความจำเป็น เพราะสหกรณ์มิได้มีความประสงค์จะไปค้าประกันใคร แต่ในความเป็นจริงถ้าจะมองการปฏิบัติของสหกรณ์ ในบางครั้งสหกรณ์ก็จำเป็นต้องมีการค้าประกันในการประกอบธุรกิจของสหกรณ์ เช่น การให้การค้าประกันแก่สมาชิกที่จะเดินทางไปต่างประเทศหรือการออกเอกสารการเงิน คำรับรองในฐานะที่เป็นคนกลางหรือตัวแทนในการกู้ยืมเงินระหว่างสหกรณ์ เป็นต้น ฉะนั้นเพื่อความไม่ประมาทสหกรณ์จึงควรที่ใช้คำว่า กำหนดวงเงินค้าประกันเอาไว้ด้วย เพราะแม้สหกรณ์จะไม่ใช้ก็ได้ก่อให้เกิดผลเสียแต่ประการใด แต่ถ้าเมื่อใดจะใช้ก็สามารถที่จะมีวงเงินใช้ได้โดยพลัน

1.3 ความจำเป็น ที่มา และคุณสมบัติของคณะกรรมการดำเนินการ

1.3.1 ความจำเป็นของการที่สหกรณ์ต้องมีคณะกรรมการดำเนินการ การที่สหกรณ์กำหนดให้มีคณะกรรมการดำเนินการในการบริหารงานสหกรณ์ก็เนื่องจากว่าองค์กรของสหกรณ์นั้นเป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นมาเป็นส่วนรวม มิได้มีผู้หนึ่งผู้ใดเป็นเจ้าของแต่เพียงผู้เดียว แต่เกิดจากการมารวมตัวกันของสมาชิก การที่สมาชิกจำนวนมากมารวมกันจัดตั้งขึ้นเป็นสถาบัน ก็สุดวิสัยที่ผู้ก่อตั้งทุกคนจะมาทำหน้าที่บริหารงานด้วยตัวเอง จึงจำเป็นต้องใช้หลักของการเลือกสรรบุคลากรที่เหมาะสม และเต็มใจที่จะมาทำงานแทนในนามของสมาชิกสหกรณ์ จึงวางหลักเกณฑ์ให้สมาชิกด้วยกันเองเลือกบุคคลที่เห็นสมควรมาทำงานแทนตนเพื่อส่วนรวม การที่บุคคลซึ่งอาสามาทำงานแทนสมาชิกก็ต้องปฏิบัติงานอย่างดีที่สุดเต็มความสามารถให้สมกับความไว้วางใจจากมวลสมาชิกที่ได้รับมา และทำงานแทนสมาชิกเสมือนหนึ่งว่าสมาชิกนั้นๆ มาปฏิบัติงานด้วยตัวเอง ในการเลือกบุคลากรที่มาเป็นตัวแทนสมาชิกนั้น ในทางปฏิบัติสมาชิกของสหกรณ์มักจะไม่ได้ถือหลักปฏิบัติตามเกณฑ์ข้อนี้ แต่กลับไปเลือกผู้บริหารสหกรณ์จากความรู้สึกของความผูกพันในฐานะเพื่อนฝูง หรือผู้รู้จักคุ้นเคยมากกว่าประการอื่น จากเหตุนี้เองจึงส่งผลให้สหกรณ์เป็นจำนวนไม่น้อยไม่อาจมีผู้บริหาร หรือคณะผู้บริหารในสหกรณ์ที่มีความสามารถอย่างแท้จริง เพราะบุคคลที่เป็นผู้รู้จักคุ้นเคยและเลือกสรรมานั้น อาจไม่มีความรู้หรือคุณสมบัติตรงตามงานก็ได้ ดังนั้นถ้าสมาชิกต้องการให้สหกรณ์มีทิศทางและจุดหมายของการดำเนินงานที่เอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกและสหกรณ์เป็นส่วนรวม จึงควรที่จะใช้วิจรรณญาณให้มากในการคัดสรรผู้อาสามาทำงานแทนสมาชิกในสหกรณ์อย่างผู้มีความรู้ หรือมีประสบการณ์ในทางการทำงาน จึงจะช่วยสร้างสรรค์ให้งานสหกรณ์ก้าวหน้าไปได้ (วรเทพ ไวกยาวิโรจน์ และปราโมทย์ สรวมนาม, 2550: 45-66)

1.3.2 ที่มา และคุณสมบัติของคณะกรรมการดำเนินการ คณะกรรมการดำเนินการย่อมมาจากการเลือกตั้งของสมาชิกในสหกรณ์ด้วยกันเอง ในทางปฏิบัติได้จำแนกกลุ่มของ

คณะกรรมการดำเนินการออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ ก็คือ กลุ่มของผู้เสนอตัวเข้ารับเลือกตั้งเป็นประธานกรรมการในคณะกรรมการดำเนินการกับกลุ่มของผู้เสนอตัวเข้ารับเลือกตั้งเป็นกรรมการดำเนินการในคณะกรรมการดำเนินการ แต่หลักการสำคัญคือ ที่ประชุมใหญ่ต้องเป็นผู้เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ส่วนเกณฑ์ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์อาจถือปฏิบัติได้หลายแนวทางศึกษาได้จากหนังสือตอบข้อหารือของนายทะเบียนสหกรณ์

ในทางการปฏิบัติสำหรับสหกรณ์ขนาดเล็กและไม่มีงบแบ่งแยกกรรมการออกไปตามหน่วยงานคงไม่มีปัญหาสามารถดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดคือ จัดให้มีการเลือกตั้งในที่ประชุมใหญ่ได้เลย

สำหรับสหกรณ์ขนาดใหญ่ มีสมาชิกจำนวนมากและมักมีการกระจายกรรมการออกไปตามพื้นที่ที่สมาชิกอยู่ สมาชิกต้องการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ แต่ไม่สามารถเข้าประชุมใหญ่ได้ทั้งหมด สหกรณ์ประเภทนี้จะจัดให้สมาชิกได้มีการลงคะแนนเพื่อให้ได้ตัวบุคคลมาก่อนวันประชุมใหญ่เพื่อให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งบุคคลเหล่านั้นเป็นกรรมการดำเนินการตามกฎหมาย การให้สมาชิกลงคะแนวล่วงหน้านั้นไม่ถือว่าเป็นการเลือกตั้งโดยทั่วไปถือว่าเป็นการลงคะแนนเพื่อ

- 1) การสรรหา
- 2) การหยั่งเสียง
- 3) เพื่อชาวเสียง

เมื่อได้ตัวบุคคลจากการสรรหา หรือหยั่งเสียง หรือชาวเสียงตามจำนวนกรรมการที่จะเลือกตั้งแล้วในวันประชุมใหญ่ จึงนำรายชื่อเสนอให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งเป็นกรรมการดำเนินการต่อไป สหกรณ์ที่ดำเนินการตามที่กล่าวมานี้ได้กำหนดระเบียบว่าด้วยการสรรหาหรือการหยั่งเสียงเพื่อการชาวเสียง โดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ไว้เป็นแนวทางในการดำเนินการ

เรื่องการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ในปัจจุบันอาจมีปัญหายู่อเสมอเนื่องจากกฎหมายสหกรณ์กำหนดเรื่องการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไว้ไม่เหมาะสมกับสภาพของสหกรณ์และสังคมในปัจจุบัน ซึ่งควรได้รับการแก้ไขเสียใหม่

สหกรณ์จะจัดให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์อย่างไร อาจต้องพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมและความเหมาะสม โดยคำนึงถึงสิทธิของสมาชิกในการเลือกตั้งกรรมการเป็นสำคัญ แต่ทั้งนี้ต้องไม่ขัดกับหลักการของสหกรณ์ที่ให้ที่ประชุมใหญ่เป็นผู้เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ดังกล่าวมาแล้ว และที่ประชุมใหญ่มีหน้าที่ในการเลือกตั้งไม่มีหน้าที่ในการรับรอง ทั้งนี้เพราะสหกรณ์บางแห่งได้เขียนระเบียบให้มีการสรรหาคณะกรรมการดำเนินการ และให้นำชื่อบุคคลที่ได้รับการสรรหาไปให้ที่ประชุมใหญ่รับรองให้เป็นคณะกรรมการ

ดำเนินการสหกรณ์อย่างนี้ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย เพราะกฎหมายให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งตามที่กล่าวมาแล้ว

ส่วนรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการเลือกตั้ง เช่น จะมีการประกาศรับสมัครผู้ที่ประสงค์จะเป็นกรรมการล่วงหน้าหรือไม่ ลงคะแนนกันอย่างไร บัตรเลือกตั้งอย่างไร เป็นเรื่องของรายละเอียดในขั้นตอนของการปฏิบัติ สหกรณ์ควรกำหนดเป็นระเบียบไว้ให้ชัดเจน เพื่อมิให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ

ในกรณีที่สหกรณ์ประชุมใหญ่โดยผู้แทนสมาชิกตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 56 ประกอบกับข้อบังคับของสหกรณ์ที่กำหนดเรื่องการประชุมใหญ่โดยผู้แทนสมาชิก ตามเงื่อนไขของมาตรา 56 การเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการต้องเลือกในที่ประชุมใหญ่โดยผู้แทนสมาชิก ในกรณีเช่นนี้จะเห็นได้ว่า หากสหกรณ์นั้นไม่ได้มีการสรรหาหรือหยั่งเสียงหรือชาวเสียงมาก่อน สมาชิกโดยทั่วไปที่ไม่ใช่ผู้แทนสมาชิกจะไม่มีโอกาสลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งกรรมการสหกรณ์ของตนเลยเพราะเป็นการประชุมใหญ่โดยผู้แทนสมาชิก ผู้แทนสมาชิกซึ่งเป็นผู้ใช้สิทธิในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์โดยที่ประชุมใหญ่ตามกฎหมาย

คณะกรรมการดำเนินการจะมีเอกภาพในการดำเนินงานเพียงใดหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับระบบและวิธีการเลือกตั้ง เหนือสิ่งอื่นใดการเลือกสมาชิกที่จะมาดำรงตำแหน่งใด ๆ ในคณะกรรมการดำเนินการจะต้องใช้วิจรรย์ญาณเป็นสำคัญเพราะเราต้องการเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถ ความชำนาญมาทำงานแทนสมาชิกทั้งหมด ด้วยเหตุนี้ผู้ที่เสนอตัวเข้ารับการพิจารณาเลือกตั้งที่ดี หรือผู้ที่จะสรรหามารับการเลือกตั้งเป็นคณะกรรมการดำเนินการที่ดี จะต้องมีความมั่นใจในตนเองว่าตนมีคุณสมบัติสมบูรณ์ สมควรแก่การทำงานแทนสมาชิก หรือการที่สมาชิกจะเลือกใครมาเป็นคณะกรรมการดำเนินการก็ชอบที่จะพิจารณาจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มิใช่เลือกจากสมัครพรรคพวก เพื่อนฝูง ญาติพี่น้องหรือการฝากฝังกันมาเป็นเกณฑ์ ดังนั้นการเลือกสมาชิกที่จะมาเป็นคณะกรรมการดำเนินการจึงชอบที่จะพิจารณาจากเกณฑ์เบื้องต้น ดังนี้

- 1) เป็นผู้มีความซื่อสัตย์
- 2) มีประสบการณ์ในการทำงานมานาน
- 3) มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความชำนาญในสาขาวิชาการด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายด้าน
- 4) ต้องเป็นผู้พร้อมที่จะเสียสละทั้งเวลา และโอกาสให้แก่การทำงานสหกรณ์
- 5) ต้องเป็นคนที่มีความประพฤติดี และประวัติงานใสสะอาด

ที่กล่าวมาเป็นการพิจารณาเกณฑ์เบื้องต้น แต่ในพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2542 มาตรา 52 ได้กล่าวถึงลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะเป็นหรือทำหน้าที่กรรมการดำเนินการไว้ดังนี้

- 1) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริต
- 2) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ องค์กร หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนฐานทุจริตต่อหน้าที่
- 3) เคยถูกให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการ หรือมีคำวินิจฉัยเป็นที่สุดให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์
- 4) เคยถูกที่ประชุมใหญ่มีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งกรรมการเพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่

1.4 บทบาท อำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบโดยทั่วไปของคณะกรรมการดำเนินการ

เมื่อสหกรณ์มีคณะกรรมการดำเนินการแล้ว ก็มักจะมีประเด็นศึกษาที่น่าสนใจในการพิจารณาและเป็นประเด็นที่ก่อให้เกิดความสับสนในการบริหารและการดำเนินงานของสหกรณ์มาทุกยุคทุกสมัย ประเด็นที่ว่านั่นก็คือ คณะกรรมการดำเนินการนั้นควรจะมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบกันอย่างไร ปรากฏว่าในทางปฏิบัติแล้วมีผู้ไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงขอบเขตของภารกิจที่แต่ละคนได้รับมอบหมาย ซึ่งส่งผลให้เกิดความสับสนในการทำงาน ก้าวถ่างงานละทิ้งงานหรือไม่ทำงานทั้งๆ ที่รู้หรือไม่รู้ ทราบหรือไม่ทราบก็ตามจนผลสุดท้ายก็ทำให้เกิดปัญหาในสหกรณ์ คือความขัดแย้งและความไม่กลมเกลียวกันในระหว่างผู้ปฏิบัติงานในสหกรณ์ ทั้งๆ ที่ทุกคนก็คือบุคคลคนเดียวกัน นั่นคือต่างคนต่างก็เป็นเจ้าของสหกรณ์ของตนเองด้วยกันทั้งสิ้น ฉะนั้นการทำความเข้าใจในประเด็นดังกล่าวจึงจะเป็นผลดีต่อการผดุงความสามัคคีในสหกรณ์ ตลอดจนจะมีคุณค่าต่อการดำรงเสถียรภาพและพัฒนาการของสหกรณ์ด้วย

อย่างไรก็ตาม สิ่งสำคัญที่จะต้องชี้ชัดให้เกิดความกระจ่างก่อนก็คือ ขอบเขตแห่งความหมายของคำสามคำที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานสหกรณ์

1) *บทบาท (Role)* หมายถึง ลักษณะการแสดงออกให้ปรากฏต่อสาธารณชนเป็นที่ประจักษ์ชัด เพื่อแสดงว่าตนนั้นคือใคร ถ้าเป็นกรรมการมีปฏิบัติการในขอบเขตอย่างไร สมาชิกจะมาพึ่งพาอาศัยอย่างไรจะช่วยสมาชิกอย่างไร จะทำหรือกำลังทำ หรือได้ทำอะไรบ้างต่อสหกรณ์จะผลักดันสหกรณ์ไปในทิศทางใด โดยวิธีใด ฯลฯ

2) *อำนาจ (Authority)* หมายถึง สิทธิ หรืออิทธิพลที่จะบังคับให้ผู้อื่นต้องยอมทำตาม ไม่ว่าจะด้วยความสมัครใจหรือไม่ หรือความสามารถที่บันดาลให้เป็นไปตามความประสงค์

เช่น อำนาจบังคับของกฎหมาย อำนาจบังคับบัญชา ความสามารถหรือสิ่งที่สามารถกระทำหรือบันดาลให้เกิดสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้

3) *หน้าที่ (Function)* หมายถึง ภารกิจที่ “ต้องปฏิบัติ” โดยทั่วไปมักเข้าใจไปว่าหน้าที่นี้เป็นแต่เพียงภารกิจที่ต้องปฏิบัติ และบัญญัติไว้เป็นกติกาเท่านั้น แต่ความเป็นจริงแล้วความหมายของคำว่าหน้าที่นั้นมีขอบเขตไปไกลและกว้างขวางกว่านั้น เพราะนอกจากจะหมายถึงภารกิจทางนิติบัญญัติไว้ในข้อบังคับ ระเบียบ หรือกฎหมายแล้ว ก็ยังหมายรวมถึงภารกิจทั้งหมดที่ควรจะต้องปฏิบัติในครรลองของขนบธรรมเนียม พิธีปฏิบัติ จารีตทางสังคม หรือภารกิจอื่นใดที่น่าจะปฏิบัติไปได้ในขอบเขตที่ไม่ขัดต่อระเบียบ ข้อบังคับ หรือกฎหมาย

4) *ความรับผิดชอบ (Responsibility)* หมายถึง ภาระทางใจของผู้ปฏิบัติภารกิจที่จะต้องดำเนินการไปให้ภารกิจเสร็จสิ้นสมบูรณ์เป็นคุณประโยชน์ต่อสมาชิกและสหกรณ์ ให้เจริญก้าวหน้า เป็นภาระของการคิดค้น ทำโดยปรากฏออกมาในรูปของนโยบาย แผนงาน การตัดสินใจ การสร้างงาน การประสานงาน การอำนวยความสะดวก เป็นต้น ความรับผิดชอบนี้หมายถึง ความกล้าหาญในการที่จะยอมรับผลเสียหรือความผิดพลาดจากการบริหารงานของตน หรือของหมู่คณะตนที่ได้จัดทำไปแล้วด้วย

นอกจากนี้ ความรับผิดชอบนี้หมายรวมถึง ผลกระทบของปฏิบัติการทั้งปวง อันส่งผลข้างเคียงต่องานหรือบุคคล หรือสถาบันทั้งของตนและของบุคคลอื่นด้วย สิ่งที่จะต้องทำใจให้ได้ก็คือ เมื่อบุคคลหนึ่งทำงานจะต้องมีผลงานและความรับผิดชอบเกิดขึ้นอยู่เสมอ อย่าปิดความรับผิดชอบของตนไปสู่แหล่งอื่น เพราะถึงปิดไปได้ก็เพียงชั่วคราวหาได้รอดพ้นไปอย่างถาวรไม่

1.5 จริยธรรมของคณะกรรมการดำเนินการ

คณะกรรมการดำเนินการนอกจากจะได้รับมอบหมายอำนาจหน้าที่โดยตรงจากสหกรณ์แล้ว คณะกรรมการดำเนินการยังควรที่จะมีจริยธรรมในการดำเนินงานของสหกรณ์โดยถือหลักดังนี้ (ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด, 2550: 75-76)

1. รักษาความลับของสหกรณ์ หมายถึงต้องช่วยกันรักษาข้อมูลต่างๆ อันเป็นข้อมูลเฉพาะของสหกรณ์ไว้เป็นอย่างดีไม่เปิดเผยให้แก่บุคคลที่ไม่สมควรได้รับรู้ข้อมูลนั้นเป็นอันขาด

2. คณะกรรมการดำเนินการจะต้องตระหนักว่า แม้สหกรณ์จะเป็นสถาบันการเงิน แต่ก็ต้องเน้นหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นบรรทัดฐานสำคัญในแนวทางการปฏิบัติงานให้แก่สหกรณ์และสมาชิก

3. มีหลักการที่แน่นอนสามารถอ้างอิงได้ทั้งในภาควิชา และในทางปฏิบัติ

4. มีการตัดสินใจที่ชัดเจน รวดเร็ว ทันการณ์ โดยยึดมั่นตามมติของที่ประชุม

5. รักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของสหกรณ์เป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งหมายความว่า งานที่ทำนั้นจะต้องคำนึงถึงว่า ตัวสถาบันหรือตัวสมาชิกเป็นองค์รวมจะได้ประโยชน์ก่อนสิ่งอื่น

6. คณะกรรมการดำเนินการทุกคนจะต้องไม่เห็นแก่เอามิส หรือการตอบแทนใดๆ เพื่อจูงใจให้ปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ทั้งนี้เพราะคณะกรรมการดำเนินการย่อมปฏิบัติงานไปโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการและผลประโยชน์ส่วนรวม

7. จะต้องไม่ใช่อำนาจเป็นธรรมชาติหมายความว่า คณะกรรมการดำเนินการจะต้องตั้งมั่นอยู่ในกรอบของหลักนิติธรรม หรือการบริหารจัดการ โดยไม่ใช่อำนาจที่ตนเองมีอยู่นั้นในการตัดสินใจหรือให้ประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใด โดยขาดหลักนิติธรรมเป็นที่ตั้ง

8. มีความรับผิดชอบต่องานที่ปฏิบัติทั้งในด้านความรับผิดชอบต่อขอบเขต หน้าที่ของงานที่ได้รับมอบหมาย รวมตลอดไปจนถึงกล้าและพร้อมที่จะรับผิดชอบต่อผลของการทำงาน หรือการตัดสินใจที่ไม่บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

9. สร้างนวัตกรรมให้แก่สหกรณ์ โดยนำเอาหลักและวิธีการทำงานใหม่ๆ มาปรับใช้ในการบริหารงาน หรือในการจัดการงานภายในสหกรณ์ให้เกิดผลดี มีความเจริญก้าวหน้า

10. มีความซื่อตรงและเสียสละในการทำงานเพื่อสหกรณ์ กล่าวคือ จะต้องไม่มุ่งแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว หรือหมุ่คณะของตน ขณะเดียวกันก็ไม่มุ่งที่จะดำรงตำแหน่งหรืออำนาจเพื่อตนด้วยเช่นกัน ในเวลาเดียวกันก็ต้องเป็นผู้มีความพร้อมที่จะเสียสละในภาคส่วนที่เป็นไปได้และเหมาะสมเพื่องานของสหกรณ์ เช่น เสียสละทางด้านทรัพย์สิน ความคิด วิชาการ เวลาโอกาส เป็นต้น เพื่อมุ่งหวังจะให้งานของสหกรณ์สามารถบรรลุไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งเจตนารมณ์เอาไว้

จริยธรรมดังกล่าวข้างต้นนี้ เป็นหลักการที่คณะกรรมการดำเนินการควรที่จะยึดถือเป็นครรลองปฏิบัติในการบริหารและการจัดการ เพื่อให้เกิดความผาสุก รื่นรมย์ และก่อให้เกิดบรรยากาศที่อุดมไปด้วยสัมพันธภาพอันดีในการทำงานร่วมกันภายในสหกรณ์

1.6 จรรยาบรรณของคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์

ตามมติของคณะกรรมการสมาคมเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย ในการประชุมเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2550 เห็นว่า จรรยาบรรณเป็นกรอบการปฏิบัติงานสำคัญของบุคลากรในวิชาชีพต่างๆ จึงกำหนดจรรยาบรรณของคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 18 ธันวาคม 2550 ดังต่อไปนี้ (สมาคมเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2550)

1.6.1 จรรยาบรรณของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

1) มุ่งมั่น และอุทิศตนเพื่อการบริหารงานของสหกรณ์ให้ก้าวหน้าด้วยความเสียสละ ซื่อสัตย์และสุจริต โดยยึดมั่น อุดมการณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์

- 2) พึ่งรักษา ปกป้องผลประโยชน์ของสมาชิกโดยรวม และตัดสินใจบนพื้นฐานประโยชน์สมาชิกอย่างเป็นธรรม
- 3) พึ่งปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบสหกรณ์อย่างเคร่งครัด รวมถึงยึดหลักจริยธรรม วัฒนธรรมอันดีงาม
- 4) มุ่งพัฒนาความรู้ศักยภาพของตนและบุคลากรของสหกรณ์อย่างจริงจัง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในสหกรณ์
- 5) กำกับ ดูแลการจัดการสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยไม่แทรกแซงสายการบังคับบัญชา แต่จะสร้างความยุติธรรมแก่เจ้าหน้าที่สหกรณ์ในการปฏิบัติงาน
- 6) พึ่งดูแล ใช้ และรักษาทรัพย์สิน อุปกรณ์ของสหกรณ์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม
- 7) ไม่อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยตำแหน่งหน้าที่ในสหกรณ์เพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ส่วนตน ญาติ พวกพ้อง
- 8) หลีกเลี่ยงการทำธุรกิจส่วนตัวที่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับสหกรณ์ และเปิดเผยผลประโยชน์ส่วนตนที่มีในองค์กร หรือธุรกรรมใดที่ขัดกับผลประโยชน์ของสหกรณ์
- 9) ละเว้นการให้สัญญาต่างตอบแทนแก่บุคคล องค์กร เพื่อให้ได้มาซึ่งตำแหน่ง ผลประโยชน์ของตน
- 10) ไม่นำเอาทรัพย์สิน อุปกรณ์ บุคลากรของสหกรณ์ไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนและพวกพ้อง และไม่กระทำการใดอันเป็นปฏิปักษ์และเป็นคู่แข่งขั้นต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

1.6.2 จรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่สหกรณ์

- 1) พึ่งปฏิบัติตามนโยบาย ข้อบังคับ ระเบียบของสหกรณ์และคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด ภายใต้อุดมการณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์
- 2) พึ่งให้บริการแก่สมาชิกและผู้ใช้บริการด้วยความเต็มใจและประทับใจ
- 3) พึ่งรักษาข้อมูลส่วนตัวของสมาชิกเป็นความลับและไม่นำไปแสวงหาประโยชน์เพื่อตนและพวกพ้อง
- 4) ให้บริการแก่สมาชิกอย่างเท่าเทียมกันและไม่เลือกปฏิบัติต่อผู้ใดผู้หนึ่งเป็นการเฉพาะ
- 5) พัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

- 6) พึงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพย์สิน อุปกรณ์ของสหกรณ์อย่างประหยัด คุ่มค่ามากที่สุด รวมถึงไม่นำเอาไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัว
- 7) พึงรักษาและเสริมสร้างความสามัคคีระหว่างเจ้าหน้าที่สหกรณ์และหลีกเลี่ยงการสร้างความขัดแย้ง ปัญหาหรือการกระทำอันเป็นการสร้างความแตกแยก
- 8) พึงให้ข่าวสารการดำเนินงานสหกรณ์ที่เป็นประโยชน์แก่สมาชิกในทุกโอกาสที่เอื้ออำนวย ขณะเดียวกันก็รับฟังปัญหา ความต้องการของสมาชิกเพื่อพัฒนาการดำเนินงานในโอกาสต่อไป
- 9) พึงละเว้นการรับทรัพย์สิน ประโยชน์อื่นใดจากสมาชิกหรือบุคคลภายนอกเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตัวหรือพวกพ้องอย่างมีศักดิ์ศรี
- 10) หลีกเลี่ยงการทำธุรกิจที่มีผลประโยชน์ทับซ้อน เป็นคู่แข่งชั้นหรือปฏิบัติกับสหกรณ์

2. บริบทสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด จังหวัดสงขลา

การศึกษาเกี่ยวกับบริบทของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด จังหวัดสงขลา จังหวัดสงขลาตั้งอยู่ฝั่งตะวันออกของภาคใต้ตอนล่างระหว่างละติจูดที่ 617-756 เหนือ ลองจิจูด 100 01-101 06 ตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเลโดยเฉลี่ย 4 เมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครตามเส้นทางรถไฟ 947 กิโลเมตร และทางหลวงแผ่นดิน 950 กิโลเมตร

จังหวัดสงขลา มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดพัทลุง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอไทย

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี รัฐเคดาห์ และรัฐเปอรลิสของประเทศมาเลเซีย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดพัทลุง และจังหวัดสตูล

ขนาดพื้นที่

จังหวัดสงขลามีขนาดพื้นที่ 7,393,889 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 4,853,249 ไร่ มีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 27 ของประเทศ และใหญ่เป็นอันดับที่ 3 ของภาคใต้ รองจากจังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดนครศรีธรรมราช

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดสงขลาทางตอนเหนือเป็นคาบสมุทรแคบและยาวยื่นลงมาทางใต้ เรียกว่าคาบสมุทร สทิงพระ กับส่วนที่เป็นแผ่นดินรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางตอนใต้ แผ่นดินทั้งสองส่วน

เชื่อมต่อกัน โดยสะพานติณสูลานนท์ พื้นที่ทางทิศเหนือส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ทิศตะวันออกเป็นที่ราบริมทะเล ทิศใต้และทิศตะวันตกเป็นภูเขาและที่ราบสูง ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำลำธารที่สำคัญ

ลักษณะภูมิอากาศ

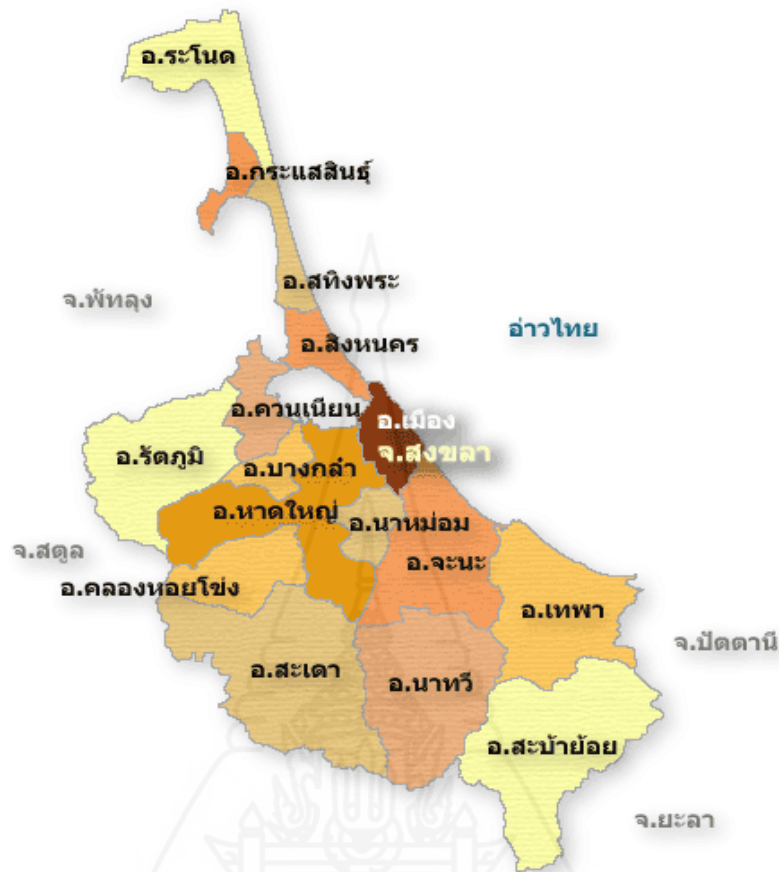
จังหวัดสงขลา ตั้งอยู่ในเขตอิทธิพลของลมมรสุมเมืองร้อน มีลมมรสุมพัดผ่านประจำทุกปีคือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงกลางเดือนมกราคม และลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม จากอิทธิพลของลมมรสุมดังกล่าว ส่งผลให้มีฤดูกาลเพียง 2 ฤดู คือ

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนกรกฎาคม ซึ่งจะเป็นช่วงที่ว่างของลมมรสุม จะเริ่มตั้งแต่หลังจากหมดลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือแล้ว อากาศจะเริ่มร้อนและอากาศจะมีอุณหภูมิสูงสุดในเดือนเมษายน แต่อากาศจะไม่ร้อนมากนักเนื่องจากตั้งอยู่ใกล้ทะเล

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนสิงหาคมถึงเดือนมกราคม จังหวัดสงขลาจะมีฝนตกทั้งในช่วงลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ แต่ในช่วงลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจะมีฝนตกชุกมากกว่า เนื่องจากพัดผ่านอ่าวไทย ส่วนมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ จะถูกเทือกเขาบรรทัดปิดกั้นทำให้ฝนตกน้อยลง

การปกครองแบ่งออกเป็น 16 อำเภอ 127 ตำบล 987 หมู่บ้าน

1. อำเภอเมืองสงขลา	2. อำเภอสทิงพระ	3. อำเภอจะนะ	4. อำเภอนาทวี
5. อำเภอเทพา	6. อำเภอสะบ้าย้อย	7. อำเภอระโนด	8. อำเภอกระแสสินธุ์
9. อำเภอรัตนภูมิ	10. อำเภอสะเดา	11. อำเภอหาดใหญ่	12. อำเภอนาหม่อม
13. อำเภอกวนเนียง	14. อำเภอบางกล่ำ	15. อำเภอสิงหนคร	16. อำเภอกลองหอย
- โจ่ง

ภาพที่ 2.1 แผนที่จังหวัดสงขลา

สหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด ปัจจุบัน ตั้งอยู่ที่ 175/1 หมู่ที่ 5 ตำบลนาหม่อม อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา มีจำนวนสมาชิกสามัญและสมาชิกสมทบรวมทั้งสิ้น 4,348 คน โดยแบ่งเป็น 39 กลุ่ม ใน 4 ตำบลซึ่งมีสมาชิกสหกรณ์อยู่ทุกตำบล ดำเนินธุรกิจเพื่อบริการให้แก่สมาชิก โดยคำนึงถึงความต้องการของสมาชิกเป็นหลัก ซึ่งประกอบด้วย ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรับฝากเงิน และธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ซึ่งสมาชิกมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์และมีความพึงพอใจต่อการให้บริการของสหกรณ์

ธุรกิจสินเชื่อ

วัตถุประสงค์ เป็นแหล่งเงินทุนให้กับสมาชิกกู้ยืมเพื่อใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ อาทิ ลงทุนในการประกอบอาชีพทางการเกษตร ที่อยู่อาศัย เช่าซื้อที่ดิน ค่าเล่าเรียนบุตร ค่ารักษาพยาบาลของบุคคลในครอบครัว ค่าใช้จ่ายกรณีจำเป็นเร่งด่วน

สหกรณ์มีการกำหนดวงเงินกู้ไว้ในระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้แก่สมาชิกอย่างถูกต้อง การให้เงินกู้ได้นำเสนอคำขอกู้เงินเข้าพิจารณาในที่ประชุมคณะกรรมการ เมื่อได้รับการอนุมัติการกู้อาจมีหนังสือกู้เงินและการค้ำประกันอย่างถูกต้อง เป็นไปตามระเบียบที่กำหนดไว้ในการกู้ยืมเงินกู้ มีหลักฐานการเป็นหนี้ถูกต้องครบถ้วน ตลอดจนการรับชำระหนี้จากลูกหนี้มีใบเสร็จรับเงินถูกต้อง ระหว่างปีสหกรณ์ได้ติดตามเร่งรัดให้ปฏิบัติถูกต้องตามสัญญา

ธุรกิจรับฝากเงิน

สัจจะออมทรัพย์

จำนวนเงินฝากเดือนละอย่างน้อย 50 บาท อย่างมากไม่เกิน 500 บาทฝากเป็นประจำทุกเดือน สามารถเบิกถอนได้คงเหลือไว้ในบัญชีอย่างต่ำ 1,000 บาท อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 3.5 ต่อปี เฉพาะสมาชิกสามัญ

ออมทรัพย์

จำนวนเงินฝากในบัญชีแรกเปิดและ ณ เวลาใดเวลาหนึ่งต้องไม่ต่ำกว่า 100 บาท เบิกถอนได้ตามต้องการในเวลาทำการของสหกรณ์ อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 1.5 ต่อปี

ออมทรัพย์พิเศษ

จำนวนเงินฝากในบัญชีแรกเปิดและ ณ เวลาใดเวลาหนึ่งต้องไม่ต่ำกว่า 500 บาท ในเดือนหนึ่งถอนได้ 1 ครั้ง โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม หากเดือนใดมีการถอนเงิน มากกว่า 1 ครั้ง สหกรณ์จะคิดค่าธรรมเนียมการถอนครั้งที่สองและครั้งต่อ ๆ ไปในอัตรา ร้อยละ 1 ของจำนวนเงินที่ถอนแต่ไม่เกิน 100 บาท อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 2.50 ต่อปี สหกรณ์คิดดอกเบี้ยทบต้นให้ปีละ 2 ครั้ง คือวันที่ 30 มิถุนายน และวันที่ 31 ธันวาคม ของทุกปี

ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย

สหกรณ์จัดหาปุ๋ย ข้าวสาร มาจำหน่ายให้แก่สมาชิก โดยปุ๋ยสั่งซื้อผ่านชุมนุมสหกรณ์ และมีบริการจัดส่งสินค้าให้สมาชิกถึงบ้าน

นอกจากนี้เพื่อเป็นการบริการสมาชิกสหกรณ์ สหกรณ์ได้จัดให้มีร้านมินิมาร์ทเพื่อจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภค โดยกำหนดประเภท ชนิด คุณภาพ และปริมาณของสิ่งของตามความต้องการของสมาชิกเป็นส่วนใหญ่

สหกรณ์ดำเนินธุรกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกโดยมีการสำรวจความต้องการจากสมาชิกเป็นหลัก โดยไม่เอาเปรียบสมาชิก มิได้มุ่งหวังกำไรสูงสุดแต่มุ่งหวังบริการให้สมาชิกอยู่ดีกินดี บุคลากร 3 ฝ่ายของสหกรณ์ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายจัดการ และสมาชิก มีส่วนร่วมการคิดและวางแผนร่วมกันสมาชิกที่เข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์จะต้องได้รับการอบรมสหกรณ์

การกำหนดให้กรรมการสหกรณ์จะต้องมาจากทุกพื้นที่โดยสหกรณ์จะกำหนดใน 1 พื้นที่จะมีกรรมการเพียง 1 คนเพื่อให้ทราบและเข้าใจปัญหาในพื้นที่และสามารถสร้างความรู้ความเข้าใจเผยแพร่งานสหกรณ์ไปยังพื้นที่ของตนเองได้ครอบคลุมสหกรณ์กำหนดให้มีการคัดเลือกกลุ่มดีเด่น โดยให้รางวัลเป็นเงินสดรายละ 150 บาท มอบให้กลุ่มในการบริหารจัดการภายในกลุ่มด้วยตนเอง เพื่อเป็นการจูงใจและสร้างความรับผิดชอบร่วมกัน

ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด จังหวัดสงขลา ได้จัดให้มีการเลือกตั้งโดยผู้แทนสมาชิกในที่ประชุมใหญ่ โดยใช้สมาชิก 20 คนต่อผู้แทนสมาชิก 1 คน ถ้ามีเศษเหลือให้ปัดขึ้น โดยมีการแบ่งการเลือกตั้งออกเป็นตำบล แต่ละตำบลกำหนดจำนวนของคณะกรรมการดำเนินการ ดังนี้

ตำบลนาหม่อม	มีกรรมการจำนวน	4 คน
ตำบลทุ่งขมิ้น	มีกรรมการจำนวน	4 คน
ตำบลพิจิตร	มีกรรมการจำนวน	3 คน
ตำบลคลองหรั่ง	มีกรรมการจำนวน	3 คน

3. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ

3.1 การตัดสินใจ (Decision Making) หมายถึง กระบวนการหาทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดจากทางเลือกหลายๆ ทางที่ได้พิจารณาแล้วว่า เป็นทางเลือกที่สามารถทำให้องค์การบรรลุเป้าหมายได้ การตัดสินใจเป็นสิ่งสำคัญมากในการบริหารจัดการ เพราะจะต้องทำการตัดสินใจทุกๆ ขั้นตอนในการปฏิบัติตามหน้าที่ทางการบริหาร (Management Function) เริ่มตั้งแต่การตัดสินใจในเรื่องการวางแผน การจัดองค์การ บริหารงานบุคคล การสั่งการ การประสานงาน และการควบคุม (<http://www.radompon.com/resourcecenter/?q=node/41>)

การตัดสินใจเป็นกระบวนการของการหาโอกาสที่จะหาทางเลือกที่เป็นไปได้ และการเลือกทางเลือกที่มีอยู่หลายๆ ทางเลือกและได้แบ่งการตัดสินใจออกเป็น 2 ชนิด คือ

1) การตัดสินใจที่กำหนดไว้ล่วงหน้า (Program decision) เป็นการตัดสินใจตามระเบียบ กฎเกณฑ์ แบบแผนที่เคยปฏิบัติมาจนกลายเป็นงานประจำ (Routine) เช่น การตัดสินใจเกี่ยวกับการลาของพนักงาน การอนุมัติการเบิกจ่ายเงินไปราชการ การอนุมัติการใช้อาคารสถานที่ เป็นต้น การตัดสินใจแบบกำหนดไว้ล่วงหน้านี้ จะเปิดโอกาสให้ผู้บริหารเลือกทางเลือกได้น้อย เพราะเป็นการตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่แน่นอน

2) การตัดสินใจที่ไม่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า (Non - Program decision) เป็นการตัดสินใจในเรื่องใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน และไม่มีกฎเกณฑ์ไม่มีระเบียบ จึงเป็นเรื่องที่ลำบากใจกับ

ผู้บริหารพอสมควร ซึ่งบางครั้งผู้บริหารจะต้องคิดถึงเรื่องความเสี่ยงและความไม่แน่นอนที่จะเกิดขึ้นด้วยเช่นการตัดสินใจที่จะออกผลิตภัณฑ์ใหม่ การตัดสินใจที่จะขยายสาขาของธุรกิจเพิ่ม การตัดสินใจที่จะลงทุนในธุรกิจตัวใหม่ เป็นต้น

ขั้นตอนการตัดสินใจ สามารถแบ่งออกได้เป็นดังนี้ คือ

ขั้นที่ 1 การระบุปัญหา (Define problem) เป็นขั้นตอนแรกที่มีความสำคัญอย่างมาก เพราะจะต้องระบุปัญหาได้ถูกต้อง จึงจะดำเนินการตัดสินใจในขั้นตอนต่อไปได้

ขั้นที่ 2 การระบุข้อจำกัดของปัจจัย (Identify limiting factors) เป็นการระบุปัญหาได้ถูกต้องแล้วนำไปพิจารณาถึงข้อจำกัดต่างๆ ขององค์กร โดยพิจารณาจากทรัพยากรซึ่งเป็นองค์ประกอบของกระบวนการผลิต

ขั้นที่ 3 การพัฒนาทางเลือก (Development alternative) ขั้นตอนที่ผู้บริหารต้องพัฒนาทางเลือกต่างๆ ขึ้นมา ซึ่งทางเลือกเหล่านี้ควรเป็นทางเลือกที่มีศักยภาพและมีความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหาให้น้อยลงหรือให้ประโยชน์สูงสุด เช่น เพิ่มการทำงานกะพิเศษ เพิ่มการทำงานล่วงเวลาโดยใช้ตารางปกติ เพิ่มจำนวนพนักงาน

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ทางเลือก (Analysis the alternatives) เมื่อได้ทำการพัฒนาทางเลือกต่างๆ โดยนำเอาข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือกมาเปรียบเทียบกันอย่างรอบคอบ ควรพิจารณาว่าทางเลือกนั้นนำมาใช้จะเกิดผลต่อเนื้ออะไรตามมา

ขั้นที่ 5 การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด (Select the best alternative) เมื่อผู้บริหารได้ทำการวิเคราะห์และประเมินทางเลือกต่างๆ แล้ว ผู้บริหารควรเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกอีกครั้งหนึ่งเพื่อพิจารณาว่าทางเลือกที่ดีที่สุดเพียงทางเดียว

ขั้นที่ 6 การนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติ (Implement the decision) เมื่อผู้บริหารได้หาทางเลือกที่ดีที่สุดแล้ว ก็ควรมีการนำผลการตัดสินใจนั้นไปปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 7 การสร้างระบบควบคุมและประเมินผล (Establish a control and evaluation system) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการตัดสินใจได้แก่การสร้างระบบการควบคุมและประเมินผล ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลย้อนกลับที่เกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ ข้อมูลย้อนกลับจะช่วยให้ผู้บริหารแก้ปัญหาหรือทำการตัดสินใจใหม่ได้

3.2 ทฤษฎีการตัดสินใจ ทฤษฎีการตัดสินใจเป็นการนำแนวความคิดที่มีเหตุผลที่ผู้บริหารใช้ในการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ ทฤษฎีการ

ตัดสินใจจำแนกตามวิธีการตัดสินใจและทฤษฎีการตัดสินใจตามบุคคลที่ตัดสินใจ (สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2548: 263-264) ดังนี้

3.2.1 ทฤษฎีการตัดสินใจจำแนกตามวิธีการตัดสินใจ สามารถจำแนกทฤษฎีการตัดสินใจตามวิธีการตัดสินใจออกเป็น 3 วิธี ดังนี้

1) ทฤษฎีการตัดสินใจโดยการคาดการณ์ มีการใช้เทคนิคการคาดการณ์ และการพยากรณ์เข้ามาประกอบการตัดสินใจ เช่น การพยากรณ์โดยใช้แนวโน้ม เป็นต้น

2) ทฤษฎีการตัดสินใจโดยการพรรณนา เป็นการใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจ ดังนั้นผู้วิจัยจะต้องมีการพิสูจน์และเห็นจริงจึงจะดำเนินการตัดสินใจได้ บางครั้งเรียกการตัดสินใจแบบนี้ว่า การตัดสินใจทางวิทยาศาสตร์

3) ทฤษฎีการตัดสินใจโดยกำหนดความ เป็นทฤษฎีที่คำนึงถึงว่าแนวทางการตัดสินใจควรจะเป็นหรือน่าจะเป็นอย่างไรจึงจะสามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการตัดสินใจได้

3.2.2 ทฤษฎีการตัดสินใจจำแนกตามบุคคลที่ตัดสินใจ สามารถจำแนกทฤษฎีการตัดสินใจโดยการจำแนกตามบุคคลที่ตัดสินใจได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1) การตัดสินใจโดยคนเดียว เป็นการตัดสินใจโดยคนๆ เดียวจะทำให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพในการตัดสินใจ มักจะใช้ธุรกิจขนาดย่อมที่มีผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของกิจการและเป็นผู้ที่ใกล้ชิดปัญหาและทราบข้อมูลได้ดีกว่า

2) การตัดสินใจโดยกลุ่ม เป็นการตัดสินใจที่ยึดทีมงาน และคณะกรรมการเป็นผู้ร่วมตัดสินใจ เป็นการมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเมื่อใดก็ตามที่ต้องการความร่วมมือ ผู้บริหารจึงควรให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม ดังนั้นการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจึงจำเป็นสำหรับองค์กรในอนาคต

3.3 ความหมายของการตัดสินใจ

การตัดสินใจ (Decision making) มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

การตัดสินใจหรือการวินิจฉัยสั่งการ หมายถึงการเลือกปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติ หรือการเลือกทางดำเนินการที่เห็นว่าดีที่สุดทางใดทางหนึ่งจากทางเลือกหลายๆ ทาง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการหรือการวินิจฉัยสั่งการ คือ การชั่งใจไตร่ตรองและตัดสินใจเลือกทางดำเนินงานที่เห็นว่าดีที่สุดทางใดทางหนึ่งจากหลายๆ ทางเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ (ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์, 2540: 187)

การตัดสินใจทางการจัดการ หมายถึงการที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องใดเรื่องหนึ่งการทำการเลือกทางเลือกใดจากหลายทางเลือกเพื่อให้แผนการบรรลุวัตถุประสงค์ (ชนงกรณ์ คุณทลบุตร, 2547: 44-45)

การวินิจฉัยสั่งการหรือการตัดสินใจ หมายถึงการที่ผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาพิจารณาตัดสินใจและสั่งการในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง การวินิจฉัยสั่งการหรือการตัดสินใจเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก เพราะการวินิจฉัยสั่งการจะเป็นการเลือกทางเลือกดำเนินการที่ดีที่สุดในการบรรเทาทางเลือกหลายๆ ทาง(บรรยงค์ โตจินดา, 2548: 178)

การตัดสินใจ หมายถึง การตัดสินใจเลือกทางปฏิบัติซึ่งมีหลายทางเป็นแนวปฏิบัติไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ การตัดสินใจนี้อาจเป็นการตัดสินใจที่จะกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งหลายอย่าง เพื่อความสำเร็จตรงตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ในทางปฏิบัติการตัดสินใจมักเกี่ยวข้องกับปัญหาที่ยุ่งยากสลับซับซ้อน และมีวิธีการแก้ปัญหาให้วินิจฉัยมากกว่าหนึ่งทางเสมอ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้วินิจฉัยปัญหาว่าจะเลือกสั่งการปฏิบัติ โดยวิธีใดจึงจะบรรลุเป้าหมายอย่างดีที่สุด และบังเกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่องค์กรนั้น (สมคิด บางโม, 2548: 175)

3.4 ขั้นตอนในการตัดสินใจ การตัดสินใจเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่เป็นกระบวนการ (Process) และต้องมีการพิจารณาข้อมูลต่างๆ อย่างรอบคอบ จากนั้นจึงทำการกำหนดทางเลือกและเลือกทางที่ดีที่สุดขึ้นมาและนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป ซึ่งแนวความคิดของนักวิชาการได้แบ่งขั้นตอนการตัดสินใจไว้มีลักษณะที่ใกล้เคียงกัน

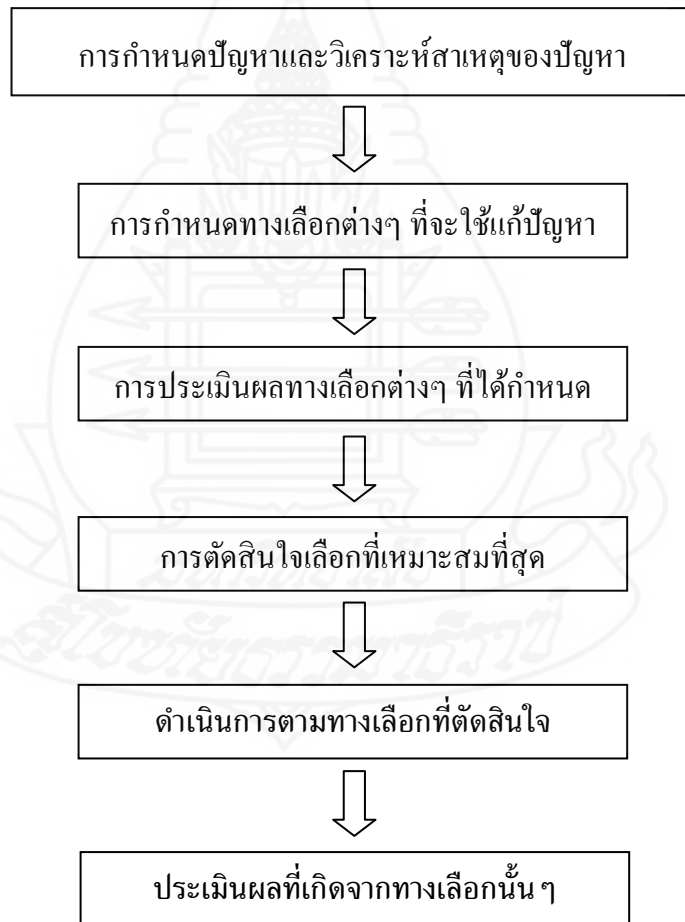
โดยทั่วไปกระบวนการตัดสินใจจะมีความแตกต่างกันในด้านการจัดกลุ่มของแต่ละขั้นตอนสำหรับกระบวนการตัดสินใจ (ชนงกรณ์ กุณทลบุตร, 2547: 50-52) ดังนี้

3.4.1 การกำหนดปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา สำหรับขั้นตอนแรกของการตัดสินใจจะเป็นการกำหนดปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาให้เกิดความชัดเจนก่อน ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นกับองค์กรบางครั้งยากต่อการระบุว่ามาจากสาเหตุใด เช่น องค์กรประสบปัญหาเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นซึ่งอาจเกิดขึ้นจากหลายสาเหตุ ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องทำการศึกษาวิเคราะห์เพื่อระบุและกำหนดปัญหาให้ชัดเจนว่าเกิดจากสาเหตุอะไร โดยทั่วไปการแบ่งประเภทของปัญหา ได้แก่ปัญหาที่เป็นมาตั้งแต่อดีตและปัญหามีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้นในอนาคต ปัญหาที่ทราบล่วงหน้าว่าจะเกิดขึ้นและควรเตรียมการป้องกันหรือปัญหาเฉพาะด้านเป็นปัญหาที่เกิดจากสาเหตุเดียว และสามารถแก้ไขสำเร็จได้ง่าย เป็นต้น ดังนั้นการกำหนดปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาจึงเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากที่สุดต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร

3.4.2 การกำหนดทางเลือกต่างๆ ที่จะใช้แก้ปัญหา เมื่อผู้บริหารสามารถกำหนดปัญหาได้ชัดเจนแล้ว โดยจะต้องมีการกลั่นกรองข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทั้งหมด เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กรเพื่อค้นหาปัจจัยต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบของปัญหาที่มีระดับความรุนแรงแตกต่างกัน ข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดจะถูกนำมากำหนดเป็นทางเลือกเพื่อแก้ไขปัญหา ทางเลือกที่กำหนดในขั้นตอนนี้อาจมีหลายทางเลือก

เช่น ทางเลือกในการแก้ปัญหาต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นอาจเกิดขึ้นได้ตั้งแต่การปรับวิธีการทำงานของฝ่ายผลิต การฝึกอบรมทีมงานเพื่อเพิ่มทักษะการผลิต การปรับปรุงการออกแบบผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

3.4.3 การประเมินผลทางเลือกต่างๆ ที่ได้กำหนด หลังจากวิเคราะห์ปัญหา ทำการกำหนดทางเลือกต่างๆ ที่จะใช้แก้ปัญหา จากนั้นจึงทำการประเมินผลทางเลือกต่างๆ ซึ่งเป็นแนวทางการนำปัญหาไปสู่การแก้ไข ในขั้นตอนนี้ผู้ตัดสินใจจะวิเคราะห์และประเมินว่าทางเลือกใดสามารถแก้ไขปัญหาได้ดีที่สุด ทางเลือกใดควรจะดำเนินการก่อนและหลัง มีการใช้กระบวนการซึ่งนำหนักเพื่อพิจารณาถึงผลดีและผลเสียในแต่ละทางเลือกด้วย นอกจากนี้จะต้องพิจารณาด้วยการตัดสินใจในทางเลือกหนึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อปัญหาอื่นๆ ตามมาได้ ดังนั้นควรวิเคราะห์และประเมินทางเลือกอย่างรอบคอบสำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นจะเป็นการพิจารณาปัญหาจากภายในองค์การมากกว่าภายนอก เช่น บุคลากรอุปกรณ์ขาดแคลน แนวทางแก้ไขสามารถทำได้โดยการเพิ่มบุคลากรการจัดซื้ออุปกรณ์เพิ่ม เป็นต้น

ภาพที่ 2.2 ขั้นตอนในการตัดสินใจ
ที่มา (ชนงกรณ์ กุณทลบุตร, 2547: 50)

จากภาพที่ 2.2 แสดงถึงขั้นตอนในการตัดสินใจ ได้แก่ ขั้นตอนการกำหนดปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา การกำหนดทางเลือกต่างๆ ที่จะใช้แก้ปัญหา การประเมินผลทางเลือกต่างๆ ที่ได้กำหนด การตัดสินใจเลือกที่เหมาะสมที่สุด การดำเนินการตามทางเลือกที่ตัดสินใจ รวมทั้งการประเมินผลที่เกิดจากทางเลือกนั้นๆ ตามลำดับ

3.4.4 การตัดสินใจเลือกที่เหมาะสมที่สุด เป็นการนำเอาทางเลือกต่างๆ มาเปรียบเทียบว่าทางเลือกใดจะเหมาะสมและเป็นไปได้มากกว่ากัน เช่น องค์กรมีเงินทุนไม่เพียงพอ อาจใช้ทางเลือกที่เป็นไปได้มากที่สุด คือ การกู้ยืมจากภายนอก การนำเงินกำไรสะสมมาใช้ เป็นต้น

3.4.5 ดำเนินการตามทางเลือกที่ตัดสินใจ เป็นการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดและมีความเหมาะสมมากที่สุด จากนั้นจึงนำผลการตัดสินใจสู่การปฏิบัติและประเมินผลต่อไป

3.4.6 ประเมินผลที่เกิดจากทางเลือกนั้นๆ การประเมินผลเป็นการพิจารณาคุณค่าของผลงานและความแตกต่างระหว่างผลการปฏิบัติงานกับเกณฑ์และมาตรฐานที่ได้เลือกจากทางเลือกที่ตัดสินใจ ทั้งนี้ผู้บริหารต้องทำการเปรียบเทียบผลงานกับเกณฑ์และมาตรฐานก่อนว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่และความแตกต่างนั้นมีความสำคัญมากน้อยเพียงใด จะก่อให้เกิดความเสียหายหรือไม่มากน้อยเพียงใดโดยตีค่าของความแตกต่างนั้นจากผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นว่าเป็นผลดีหรือผลเสียต่อองค์กรอย่างไร

3.5 แนวความคิดเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้ง

สิ่งสำคัญก่อนที่จะมีการลงคะแนนเลือกตั้งก็คือ กระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งซึ่งมีผู้ทำการศึกษาไว้ว่า กระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้ (สัมฤทธิ์ ราชสมณะ 2530: 36-71)

ขั้นตอนที่ 1 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งและข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักเกณฑ์และการให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินและจัดลำดับผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ขั้นตอนที่ 4 การตัดสินใจสุดท้าย ที่จะลงคะแนนให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง

รายละเอียดของแต่ละขั้นตอนในกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้ง มีดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งและข่าวสาร

เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ขั้นตอนนี้ เป็นขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ ขั้นตอนของการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ซึ่งจะเริ่มจากการได้รับข่าวสารว่าจะต้องมีกร

เลือกตั้ง การได้รับทราบข่าวสารของการสมัครรับเลือกตั้ง การได้ทราบข่าวเกี่ยวกับตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง และนโยบายต่างๆ ของพรรคการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งในการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งนั้น ประชาชนในชนบทได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งโดยผ่านสื่อ หรือช่องทางใดบ้างและข่าวสารต่างๆ ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือเกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ประชาชนเลือกรับข่าวสารในลักษณะใดจนกระทั่งนำข่าวสารนั้น ไปเป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งให้เหลือเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องการจะลงคะแนนเสียงให้ จากสื่อหรือช่องทางหลายๆ ทางนั้น ประชาชนเลือกที่จะเชื่อข่าวสารจากแหล่งใดมากที่สุดและลักษณะของข่าวสารที่ผ่านไปสู่อุ้งคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง ประชาชนเลือกที่จะรับข่าวสารลักษณะใดมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อที่จะลงคะแนนเสียงให้

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักเกณฑ์และการให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

เมื่อผู้ลงคะแนนเสียงยอมรับว่าจะต้องมีการตัดสินใจ และได้รับข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือนโยบายของพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่หรือ ผู้ลงคะแนนเสียงที่ผูกพันกับพรรคการเมืองหรือผูกพันกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ก็จะสร้างหลักเกณฑ์ในการที่จะคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อที่จะคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนถูกใจมากที่สุด ให้เหลือจำนวนเท่ากับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีได้ หรือเท่าที่ตนเองต้องการจะลงคะแนนเสียงให้ ผู้ลงคะแนนเสียงก็จะมาสร้างหลักเกณฑ์ของตนเองว่าในการลงคะแนนเสียงครั้งนี้จะให้ความสำคัญกับพรรคการเมืองหรือให้ความสำคัญกับคุณสมบัติส่วนตัวของบุคคล ในขั้นตอนนี้จะเริ่มมีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เพื่อให้ผู้ลงคะแนนเสียงเห็นชอบกับตัวผู้สมัคร ข่าวสารต่างๆ ทั้งในด้านส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือนโยบายของพรรคการเมือง ก็จะเริ่มเข้าสู่ประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงก็จะเริ่มประเมินข่าวสารต่างๆ ที่ได้รับมานั้นสอดคล้องกับหลักเกณฑ์หรือจุดมุ่งหมายของผู้ลงคะแนนเสียงหรือไม่ ผู้ลงคะแนนเสียงบางคนอาจจะให้ความสำคัญกับนโยบายของพรรคการเมือง บางคนให้ความสำคัญกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินและจัดลำดับผู้สมัครรับเลือกตั้ง

เมื่อได้กำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ และให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการลงคะแนนเสียงแล้วตามที่ผู้ลงคะแนนเสียงใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง หลังจากนั้นจะเป็นการประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคน (หรือเท่าที่ผู้ลงคะแนนเสียงจะประเมิน) ว่าตามหลักเกณฑ์

ที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนควรจะได้รับการประเมินเท่าไร ตามการประเมินของผู้ลงคะแนนเสียงแต่ละคน

ขั้นตอนที่ 4 การตัดสินใจสุดท้ายที่จะลงคะแนนให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง

ในขั้นตอนนี้ ตามปกติแล้วผู้ลงคะแนนเสียงจะตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครที่มีคะแนนรวมจากการประเมินมากที่สุด แต่ในขั้นตอนนี้อาจจะมีเหตุการณ์บางอย่างเข้ามาสอดแทรก คือ ผู้ลงคะแนนเสียงบางคนอาจจะลงคะแนนเสียงเลือกตั้งตามอิทธิพลของสิ่งของเงินทองที่ได้รับจากหัวคะแนน ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งเงินและสิ่งของนี้อาจจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่งด้วย กล่าวคือ ถึงแม้ว่าจะมีขั้นตอนในกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งมาโดยตลอด จนกระทั่งได้ตัวผู้สมัครที่ได้รับการประเมินสูงสุด แต่เมื่อรับเงินหรือสิ่งของไปแล้วอาจจะทำการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจไปลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครที่ตนเองรับสิ่งของ เงินทองมาก็ได้

จากแนวความคิดและทฤษฎีที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมือง และรูปแบบการหาเสียงเลือกตั้งมีความสำคัญมาก จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งใช้สิ่งใดเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จึงนำแนวความคิดดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

4.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

ประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยไม่ว่าจะโดยมีพระมหากษัตริย์หรือมีประธานาธิบดีเป็นประมุขก็ตาม พลเมืองของประเทศในฐานะที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยย่อมแสดงออกซึ่งการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยดังกล่าวในการเลือกตั้งเพื่อจัดสรรตัวแทนของตนเข้าไปใช้อำนาจในการปกครองประเทศ ดังนั้นการเลือกตั้งจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตย

โดยหลักการแล้วการเลือกตั้งเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งทางการเมืองที่ประชาชนในฐานะเจ้าของอำนาจแสดงเจตจำนงเลือกสรรผู้ปกครอง สร้างความชอบธรรมในการปกครองได้อย่างดีเยี่ยม

ระบบประชาธิปไตยเป็นหลักการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดสิทธิเสรีภาพและการใช้อำนาจการปกครองโดยให้ประชาชนเลือกผู้แทนเข้าเป็นปากเสียงแทนตนเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน บริหารหรือตรวจสอบการบริหารบ้านเมืองของรัฐบาล และเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองให้ลุล่วงไปด้วยดี (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2523: 103-104)

การเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการที่ประชาชนเลือกสรรรัฐบาลที่จะเข้าไปทำหน้าที่บริหารบ้านเมือง และเป็นการสร้างความชอบธรรมในการใช้อำนาจปกครองพรรคการเมือง หรือคณะบุคคลเพียงกลุ่มเดียว (กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ, 2531: 1-13)

4.2 ความหมายและความสำคัญของการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองอย่างหนึ่ง ซึ่งหมายถึงกิจกรรมทางการเมืองที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยด้วยการไปออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนของตน เพื่อทำหน้าที่ในรัฐสภาและรัฐบาล เป็นกลไกแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนที่เรียกร้องและสนับสนุนให้มีการปฏิบัติ จัดทำ หรือละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งทางการเมือง และการตัดสินใจนโยบายสาธารณะที่จะมีผลกระทบต่อประชาชน (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2529: 1-6)

ความหมายของการเลือกตั้ง ในผลที่จะได้จากการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง อาจพิจารณาได้อีกในแง่ของ “สัญลักษณ์” ที่ทำให้บุคคลที่ไปใช้สิทธิเกิดความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม กล่าวคือ การเลือกตั้งเป็นพิธีที่สำคัญอย่างหนึ่งในการปกครองแบบประชาธิปไตยทำนองเดียวกับพิธีทางศาสนา ทำให้ประชาชนมีความรู้สึกว่าได้ทำ “กิจพลเมือง” (civic duty) ที่พลเมืองดีทั่วไปพึงกระทำ

นอกจากการเลือกตั้งจะเป็นองค์ประกอบสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบมีตัวแทนดังกล่าวแล้ว ทฤษฎีประชาธิปไตยยังบ่งชี้ว่า การเลือกตั้งยังมี ความสำคัญในลักษณะที่แฝงเร้นต่อระบบการเมืองอยู่อีกหลายประการ เป็นต้นว่า การเลือกตั้งทำให้อำนาจของรัฐบาลมีความชอบธรรม ทั้งนี้เนื่องจากทำให้รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งช่วยคลายความตึงเครียดของความขัดแย้งทางการเมือง ตลอดจนช่วยลดความขัดแย้งทางสังคมได้อีกด้วย กล่าวคือกลุ่มทางสังคมทั้งหลาย ต่างกลุ่มต่างมีความต้องการที่แตกต่างกัน ซึ่งทำให้เกิดความขัดแย้งกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่กลุ่มเหล่านั้นต่างอยากจะได้สิ่งที่ตนต้องการ โดยเรียกร้องผ่านกระบวนการเลือกตั้งแบบเปิด ซึ่งดีกว่าการใช้กำลังเข้าแย่งชิงผลประโยชน์

ด้วยความหมายของการเลือกตั้งดังกล่าว สรุปความสำคัญของการเลือกตั้งที่มีต่อการเมืองการปกครองไว้ดังนี้ (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2529: 6)

- 1) เป็นการเลือกผู้ปกครองหรือรัฐบาลที่จะมาทำการปกครอง
- 2) เป็นกลไกเชื่อมโยงความต้องการของประชาชนเข้ากับนโยบายสาธารณะ
- 3) สร้างความชอบธรรมทางการเมืองให้แก่ผู้ปกครอง
- 4) เป็นเบรกหรือห้ามล้อทางการเมืองการปกครอง
- 5) ลดความตึงเครียดและความขัดแย้งทางการเมืองและสังคม

- 6) ทำให้เกิดบูรณาการทางการเมือง
 - 7) ทำให้เกิดการระดมมวลชนเข้าสู่กระบวนการการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และทำให้ประชาชนเห็นความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่พลเมืองดี
- หลักการสำคัญของการเลือกตั้ง มีดังนี้
- 1) หลักความสุจริตและเที่ยงธรรม เพื่อป้องกันการโกงทุจริตในการเลือกตั้ง
 - 2) หลักการเลือกตั้งโดยอิสระเพื่อให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยไม่ถูกบังคับหรือจูงใจ
 - 3) หลักการลงคะแนนเสียงแบบลับเพื่อไม่ให้ผู้อื่นล่วงรู้ การตัดสินใจใช้สิทธิเลือกตั้ง
 - 4) หลักการเลือกตั้งอย่างแท้จริง เพื่อให้เป็นการแข่งขัน ไม่มีการฮั้วในการเลือกตั้ง เช่นการห้ามถอนการสมัคร เป็นต้น
 - 5) หลักการเลือกตั้งมีกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนตามวาระ เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสเลือกผู้บริหารใหม่ หรืออาจเลือกชุดเดิมถ้าประชาชนพอใจ
 - 6) หลักความเสมอภาคเป็นการรับรองให้ประชาชนทุกคนไม่ว่าจะเพศ อายุ ศาสนา อาชีพใดๆ ฯลฯ ย่อมมีสิทธิเลือกตั้งเท่ากัน โดย 1 เสียง เลือกผู้แทนได้ 1 คน
 - 7) หลักความทั่วถึงเป็นการทั่วไป เพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งให้มากที่สุด

ความสำคัญของการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย

การเลือกตั้งเป็นเงื่อนไขที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะการเลือกตั้งเป็นการแสดงออกซึ่งเจตนารมณ์ของประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศในอันที่จะมอบความไว้วางใจให้ตัวแทนของปวงชนไปใช้อำนาจแทนตน การออกเสียงเลือกตั้งเป็นสิทธิขั้นมูลฐานของมนุษย์ โดยเฉพาะในสังคมประชาธิปไตย อันจะเห็นได้เด่นชัดจากบทบัญญัติ ข้อ 21 (1) แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) พอสรุปใจความสำคัญได้ว่า “เจตจำนงของประชาชนย่อมเป็นมูลฐานแห่งอำนาจของรัฐบาลผู้ปกครอง เจตจำนงดังกล่าวต้องแสดงออกโดยการเลือกตั้งอันสุจริต ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งคราวตามกำหนดเวลา ด้วยการลงคะแนนเสียงของชายหญิง โดยถือหลักคนละหนึ่งเสียงเท่ากัน และกระทำเป็นการลับด้วยวิธีการอื่นใดที่จะรับประกันให้การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้เป็นไปโดยเสรี” (กรมล ทองธรรมชาติ และคณะ, 2525: 201)

4.3 หลักเกณฑ์ในการเลือกตั้ง

หลักเกณฑ์ของการเลือกตั้งอันมีความสำคัญต่อการแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนโดยวิธีการเลือกตั้งซึ่งมีหลักเกณฑ์ทั่วไปที่สำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้ (เมธา สุตบรรทัด, 2517: 49-51)

1) *หลักอิสระแห่งการเลือกตั้ง (freedom of election)* อันหมายถึง การจัดดำเนินการเลือกตั้งโดยให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งมีอิสระเสรีในการเลือกอย่างเต็มที่ ไม่มีการบังคับด้วยวิธีการต่างๆ หรือใช้อิทธิพลใดๆ บิบบังคับโดยรัฐบาลต้องเป็นผู้ควบคุมดูแลและหาทางป้องกัน มิให้มีการกระทำดังกล่าว นอกจากนี้ ความเป็นอิสระของผู้มีสิทธิเลือกตั้งยังจะต้องรวมถึงการไม่ไปออกเสียงลงคะแนนด้วย ซึ่งหมายความว่า หากผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ประสงค์จะไปใช้สิทธิของตน รัฐบาลก็ไม่อาจที่จะนำมาตราการใดๆ มาบังคับให้ต้องไปใช้สิทธิ

2) *หลักการเลือกตั้งตามกำหนดเวลา (periodic election)* หมายความว่า การเลือกตั้งจะต้องมีกำหนดเวลาไว้แน่นอน เช่น กำหนดให้มีการเลือกตั้งโดยปกติทุก 4 ปี หรือทุก 6 ปี เป็นต้น

3) *หลักการเลือกตั้งอย่างแท้จริง (genuine election)* หมายถึง การดำเนินการให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์ เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นการแสดงออกซึ่งเจตจำนงอันแท้จริงของปวงชน ดังนั้น รัฐบาลจะต้องถือเป็นหน้าที่สำคัญที่สุดที่จะป้องกันมิให้มีการคดโกงในการเลือกตั้งเกิดขึ้น และเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านการเลือกตั้งได้ เมื่อเห็นว่าการเลือกตั้งนั้นมีได้เป็นไปโดยบริสุทธิ์ยุติธรรมอย่างแท้จริง

4) *หลักการเลือกตั้งอย่างเสมอภาค (equal suffrage)* หมายความว่า บุคคลที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งมีสิทธิคนละหนึ่งเสียง และคะแนนเสียงทุกคะแนนมีน้ำหนักเท่ากัน

5) *หลักการออกเสียงโดยทั่วไป (universal suffrage)* หมายความว่า การให้สิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นการทั่วไป ไม่มีการกีดกันหรือจำกัดสิทธิบุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นพิเศษ หากจะมีการจำกัดสิทธิในการเลือกตั้ง เช่น การกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ก็จะต้องกำหนดไว้โดยชัดแจ้ง ไม่ควรมีการเลือกเพศ ผิว หรือขีดความสามารถ ตลอดจนชนชั้นของบุคคล

6) *หลักการลงคะแนนเสียงลับ (secret election)* หมายความว่า การลงคะแนนเสียงต้องกระทำโดยลับ ทั้งนี้เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์ เป็นการป้องกันการใช้อิทธิพลข่มขู่หรือการใช้สินจ้างรางวัลแก่ผู้ลงคะแนนเสียง การลงคะแนนเสียงลับจึงนับเป็นการให้เสรีภาพแก่ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

4.4 วิธีการออกเสียงเลือกตั้ง

ในแต่ละประเทศที่จัดให้มีการเลือกตั้ง มักจะกำหนดวิธีการเลือกตั้งแตกต่างกันออกไป เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและสอดคล้องกับอุดมการณ์ นโยบาย และรูปแบบของการปกครองในประเทศตน ซึ่งพอจะแบ่งได้เป็น 4 วิธีใหญ่ ๆ ที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันนี้ (เมธา สุคบรรทัด, 2517: 52-58) คือ

1) *การออกเสียงเลือกตั้งโดยตรง (direct vote)* คือ การให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ลงคะแนนเลือกผู้แทนของตนโดยตรง ไม่ต้องเลือกผู้ใดให้ไปทำหน้าที่เลือกตั้งแทนตนอีก ผู้มีสิทธิออกเสียงจะไปลงคะแนนเสียงตามวัน เวลา สถานที่ และวิธีการที่กำหนดไว้ ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้คะแนนเสียงสูงสุดคือผู้ชนะ

วิธีการเลือกตั้งแบบนี้ถือว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุด และถูกต้องตามอุดมการณ์ประชาธิปไตยมากที่สุด เพราะประชาชนสามารถเลือกผู้แทนได้ด้วยตนเอง ไม่มีผู้ใดสามารถที่จะบิดเบือนหรือเปลี่ยนแปลงเจตนารมณ์ของประชาชนได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ

2) *การออกเสียงเลือกตั้งโดยทางอ้อม (indirect vote)* คือ การเลือกตั้งที่จะต้องผ่านระบบตัวกลาง ซึ่งอาจจะมีชั้นเดียวหรือหลายๆ ชั้นก็ได้ หมายความว่า ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งจะทำการคัดเลือกบุคคลหรือสภาขึ้นชั้นหนึ่งก่อน แล้วบุคคลหรือสภาดังกล่าวจะไปทำหน้าที่เลือกผู้แทนราษฎรแทนประชาชนอีกชั้นหนึ่ง

การเลือกตั้งด้วยวิธีนี้จะเห็นได้ว่าเป็นการจำกัดสิทธิของประชาชน เพราะบุคคลหรือสภาที่ประชาชนเลือกให้ไปทำหน้าที่แทนเขาเหล่านั้นอาจจะไปเลือกผู้สมัครคนอื่นที่ไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนก็ได้ จึงทำให้เจตนารมณ์ของประชาชนถูกบิดเบือนไป ดังนั้นประเทศต่างๆ จึงมักพยายามที่จะใช้วิธีการเลือกตั้งโดยตรง แต่ก็อาจจะถูกจำกัดด้วยปัญหาบางประการ เช่น การมีจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งมากเกินไป ปัญหาการศึกษาของประชาชนเป็นต้น ด้วยเหตุนี้ วิธีการเลือกตั้งโดยทางอ้อมจึงยังคงมีใช้อยู่ทั่วไป

จากแนวความคิดในการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ว่า รัฐบาลเป็นของประชาชน โดยประชาชนนั้น โดยข้อเท็จจริงแล้ว รัฐบาลน่าจะมาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง แต่ในทางปฏิบัติปรากฏว่าหลายประเทศมักจะให้ฝ่ายนิติบัญญัติซึ่งก็คือ สภาผู้แทนราษฎรเป็นฝ่ายเลือกบุคคลเข้ามาเป็นรัฐบาล เพราะถือว่าฝ่ายนิติบัญญัติได้รับการเลือกตั้งมาจากประชาชนโดยตรงแล้ว หรือมีเช่นนั้นก็ถือเอาเสียงจากพรรคการเมืองที่ได้รับการเลือกตั้งมาโดยเสียงข้างมากจากประชาชนให้เป็นผู้สรรหาบุคคลเข้ามาเป็นรัฐบาล โดยนัยนี้ นายกรัฐมนตรีหรือหัวหน้ารัฐบาลจึงมักจะได้แก่ หัวหน้าพรรคการเมืองฝ่ายเสียงข้างมากนั่นเอง รัฐบาลจึงเป็นรัฐบาลที่มีได้มาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรงแต่กลายเป็นรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งโดยทางอ้อม

3) การเลือกตั้งตามเสียงข้างมาก (*majority*) หมายความว่า การเลือกตั้งโดยกำหนดเขตเลือกตั้งไว้เป็นการแน่นอนตายตัว ซึ่งอาจจะเป็นการรวมเขตจังหวัด หรือแบ่งเขตจังหวัดก็ได้ โดยประชาชนที่อยู่ในแต่ละเขตเลือกตั้งจะไปใช้สิทธิเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งตามจำนวนที่กำหนด ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุด คือผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับชัยชนะ การเลือกตั้งตามเสียงข้างมากนี้ยังแบ่งย่อยออกเป็น 2 วิธี คือ

ก. วิธีการเลือกตั้งตามเสียงข้างมากอย่างเด็ดขาด (*absolute majority*)

ข. วิธีการเลือกตั้งตามเสียงข้างมากสูงสุด (*relative majority*)

4) การเลือกตั้งตามวิธีการมีผู้แทนตามสัดส่วน (*proportional representation*) เป็นการเลือกตั้งที่กำหนดให้มีผู้แทนตามส่วนของคะแนนเสียงทั้งหมด ซึ่งแนวความคิดนี้มาจากความคิดที่ว่า การเลือกตั้งที่ถือคะแนนเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ตัดสินนั้น ทำให้เสียงข้างน้อยหมดความหมายไป ฉะนั้น เพื่อความยุติธรรมจึงควรที่จะเปิดโอกาสให้ผู้สมัครที่ได้รับเสียงข้างน้อยได้รับการเลือกตั้งด้วย โดยวิธีการเลือกตั้งตามส่วนนี้กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องสังกัดพรรคการเมือง ซึ่งแตกต่างกับการเลือกตั้งตามเสียงข้างมาก คือ การเลือกตั้งตามเสียงข้างมากนั้นสามารถดำเนินการเลือกตั้งได้โดยไม่จำเป็นต้องให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกคนต้องสังกัดพรรคการเมือง นอกจากนี้ในการเลือกตั้งตามสัดส่วนแต่ละครั้งจะต้องมีพรรคการเมืองอย่างน้อยสองพรรคแข่งขันกัน โดยพรรคการเมืองแต่ละพรรคจะเสนอรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งในรูปของบัญชีรายชื่อให้ประชาชนออกเสียงเลือกตั้ง และผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสามารถลงคะแนนเสียงได้คนละ 1 เสียง โดยอาจจะลงให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งในบัญชีรายชื่อ โดยเฉพาะเจาะจง หรือลงให้แก่บัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองพรรคใดพรรคหนึ่ง แล้วแต่วิธีการเลือกตั้งจะกำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนขึ้นจากตัวอย่างนี้ สมมุติว่าในเขตเลือกตั้งหนึ่งมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 10 คน มีผู้มาใช้สิทธิลงคะแนนเสียง 1,000 คน มีพรรคการเมืองส่งรายชื่อผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้ง 3 พรรค แต่ละพรรคเสนอรายชื่อผู้สมัคร 10 คน เรียงลำดับจากหมายเลข 1 ถึง 10 ผลการเลือกตั้งปรากฏว่า พรรค ก. ได้ 100 คะแนน พรรค ข. ได้ 500 คะแนน และ พรรค ค. ได้ 400 คะแนน ดังนี้ พรรค ก. ก็จะได้รับเลือก 1 คน (คือผู้สมัครหมายเลข 1) ส่วนพรรค ข. ได้รับเลือก 5 คน (ผู้สมัครหมายเลข 1 ถึง 5) และพรรค ค. ก็จะได้รับเลือก 4 คน (หมายเลข 1 ถึง 4) ทั้งนี้ โดยคิดจากสัดส่วนของคะแนนที่แต่ละพรรคได้รับ

4.5 พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (*voting behavior*)

นักรัฐศาสตร์โดยเฉพาะในประเทศตะวันตกได้ให้ความสนใจศึกษาพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (*voting behavior*) มาร่วมกึ่งศตวรรษ โดยเน้นปัจจัยที่มีผลผลักดันให้เกิดมี

พฤติกรรมในรูปแบบต่าง ๆ แบ่งออกได้เป็น 3 แนวทาง (ลูจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2527: 1 – 5) คือ

1) *ปัจจัยส่วนบุคคล*ที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรม การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยเฉพาะปัจจัยเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของบุคคล เป็นแนวทางการศึกษาที่เน้นหนักไปในด้านสถานภาพของผู้ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

2) *อิทธิพลของความสำนึกเชิงเหตุผลของบุคคล*ที่มีผลต่อการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นแนวทางการศึกษาที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมือง การรณรงค์หาเสียง การแถลงนโยบาย รวมถึงตลอดถึงการบริหารการเลือกตั้ง

3) *ปัจจัยเชิงสถานการณ์ของระบบ* ซึ่งเป็นภาพรวมทั้งแง่เวลา (ระยะยาว) และขนาด (ทั้งระบบ) นั่นคือเน้นอิทธิพลของปัจจัยที่อยู่ในระดับมหภาค เช่น อิทธิพลของสถานการณ์ในแต่ละช่วงสมัย ปัจจัยเกี่ยวกับนโยบายและประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามนโยบายของพรรค สถานการณ์ภายในและภายนอก เป็นต้น แนวความคิดดังกล่าวมองพฤติกรรมลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในแง่ของระบบ ปัจจัยสำคัญในการศึกษาจึง ได้แก่ ปัจจัยที่ทำให้เกิดดุลภาวะ (equilibrium) หรือปัจจัยที่ทำให้เกิดสภาพเสียดุลภาวะในระบบซึ่งมีผลต่อการเลือกตั้ง

4.6 แนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง

สถิต นิยมญาติ (2524: 33-34) ได้อธิบายลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่า หมายถึง การกระทำกิจกรรมทางการเมืองทั้งหลายของสมาชิกในสังคมที่ได้กระทำร่วมกันด้วยความสมัครใจในการคัดเลือกผู้ปกครองและกำหนดนโยบายสาธารณะ การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นขึ้นอยู่กับตัวแปร 3 ประการ คือ

1) *ตัวแปรทางสิ่งแวดล้อมทางสังคม (social environment)* หมายถึง สิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ประกอบด้วย ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา เพศ และที่อยู่อาศัย จากผลการศึกษาเปรียบเทียบในสหรัฐอเมริกา และประเทศอื่นๆ พบว่าสิ่งเหล่านี้มีสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

2) *ตัวแปรทางจิตวิทยา (psychological variables)* เมื่อพิจารณาในแง่ของจิตวิทยาแล้ว การมีส่วนร่วมทางการเมืองขึ้นอยู่กับ การให้รางวัล (rewards) หรือผลตอบแทนแก่ผู้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับเรื่องนี้ นักวิชาการมักให้เหตุผลว่า การที่มนุษย์เรามีส่วนทางการเมืองนั้นก็เพื่อสนองความต้องการต่าง ๆ (needs) ของเรา เช่น ต้องการอำนาจ ความสำเร็จ การมีสัมพันธ์กับผู้อื่น การมีศักดิ์ศรี และยอมรับจากสังคม

3) *ตัวแปรทางด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง (political environment)* ตัวแปรทางด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมืองจะมีส่วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งนี้

เพราะเป็นเรื่องที่บุคคลจะตัดสินใจกระทำในลักษณะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมก็ได้ เช่น ในกรณีของ ประเทศสหรัฐอเมริกา นั้นมักพูดเสมอๆ ว่าการที่บุคคลบางพวกบางกลุ่มไม่เข้าร่วมทางการเมือง ก็เพราะว่า ระบบการเมืองของสหรัฐอเมริกามีลักษณะรีบร้อนเกินไป การเลือกตั้งมีบ่อยเกินไป จำนวนตำแหน่งที่ต้องเลือกมีมากเกินไป เป็นต้น

ระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

โรท (Roth) และวิลสัน (Wilson) (1980) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองออกเป็น 3 ระดับ คือ

1) *ระดับต่ำหรือกลุ่มผู้ดู (onlookers)* ซึ่งได้แก่การให้ความสนใจต่อข่าวสาร และการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การถกเถียงปัญหาทางการเมือง การไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง การพยายามชักจูงให้ผู้อื่นเห็นด้วยกับจุดยืนทางการเมืองของตน การเป็นสมาชิกกลุ่มผลประโยชน์ และการร่วมชุมนุมทางการเมือง

2) *ระดับกลางหรือระดับผู้มีส่วนร่วม (participants)* ได้แก่ การมีส่วนร่วมใน โครงการของชุมชน การมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกิจกรรมของกลุ่มผลประโยชน์ การเป็นสมาชิก พรรคการเมืองที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของพรรคการเมือง และการช่วยรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

3) *ระดับสูงหรือระดับนักกิจกรรม (activists)* ได้แก่ การเป็นผู้นำกลุ่ม ผลประโยชน์ การมีตำแหน่งและทำงานเต็มเวลาให้แก่พรรคการเมือง การได้รับเสนอชื่อให้เข้า แข่งขันเพื่อชิงตำแหน่งทางการเมืองและการได้รับตำแหน่งทางการเมือง

4.7 รูปแบบในการหาเสียงเลือกตั้ง

1) *รูปแบบการหาเสียงที่เปิดเผยหรือเป็นทางการ* (สมบัติ จันทรวงศ์, 2530: 28-36) ได้แก่

(1) *การใช้สิ่งพิมพ์และการประชาสัมพันธ์* เป็นการรณรงค์หาเสียงอย่างเป็นทางการเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในเขตเลือกตั้งได้รู้จักผู้สมัคร โดยอาจจะทำเป็นป้าย คัทเอาทัวขนาดใหญ่ บอกชื่อ สังกัดพรรค พร้อมคำขวัญและรูปภาพของผู้สมัคร นอกจากนั้นก็ มีโปสเตอร์หรือใบปลิว หรือการ์ดขนาดเล็กๆ สำหรับแนะนำตัวผู้สมัคร ซึ่งอาจจะออกมาเป็น ระยะๆ ในช่วงระหว่างที่ทำการหาเสียงหรืออาจจะออกมาแก่ข่าวที่ถูกโจมตี นอกจากนี้ยังมีการใช้ รถที่มีโปสเตอร์หรือแผ่นป้ายโฆษณาชื่อ รูป หมายเลขประจำตัวของผู้สมัคร ให้วิ่งกระจายเสียงไป ตามชุมชนต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนทราบข่าวสารของผู้สมัคร ในกรณีผู้สมัคร ไม่ได้ออกไปสัมผัส ประชาชนโดยตรง

(2) *การปราศรัยหาเสียง* มีหลายแบบ คือ อาจจะเป็นการปราศรัยที่ทำไปอย่าง มีพิธีการ มีการจัดเวลาปราศรัยที่มีการจัดหมายหรือประชาสัมพันธ์ไว้ล่วงหน้า หรืออาจเป็นแบบที่

ผู้สมัคร ได้รับเชิญให้ขึ้นเวทีปราศรัย และกล่าวคำปราศรัยในงานพิธีต่างๆ ที่หวัะแนนอ้างโอกาสจัดขึ้น เช่น งานบวชนาค งานศพ งานวันเกิด ฯลฯ หรืออาจจะเป็นในแบบที่มีองค์กรใดองค์กรหนึ่งในเขตจังหวัดที่มีลักษณะภายนอกเป็นองค์กรที่เป็นกลางทางการเมือง เช่น หอการค้าจังหวัด จัดการอภิปรายขึ้น โดยเปิดโอกาสให้ผู้สมัครที่เป็นหัวหน้าทีมของทุกทีมมีโอกาสมาแถลงนโยบายหรือให้ประชาชนผู้เข้าฟังได้ซักถามข้อข้องใจได้ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การปราศรัยเพื่อหาเสียงโดยตรง อาจจะเป็นวิธีหลักในบางจังหวัด ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมืองสูง แต่ในบางพื้นที่อาจเป็นเพียงผลพลอยได้ของการประชาสัมพันธ์ตัวผู้สมัครให้เป็นที่รู้จักเท่านั้น

(3) การเข้าถึงตัวผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นการหาเสียงแบบที่นิยมกันว่า “การเคาะประตูบ้าน” เป็นที่นิยมกันมากในหมู่ผู้สมัครหน้าใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ชุมชนที่มีคนหนาแน่น เพราะนอกจากจะได้ภาพพจน์ว่าเป็นผู้สมัครที่เข้าถึงได้แล้ว ยังจะดูเป็นการสร้างความรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนมกับชาวบ้านได้ในเวลาอันสั้น

(4) การใช้สื่อมวลชนเพื่อการหาเสียง สื่อมวลชนทุกประเภท โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์มีบทบาทที่สำคัญในการเลือกตั้ง โดยเฉพาะการหาเสียงของพรรคการเมืองต่างๆ ในระดับชาตินักการเมืองที่เจนเวทีจะพยายามอาศัยคอลัมน์ในหนังสือพิมพ์ระดับชาติทำตัวให้เป็นข่าวอยู่เป็นประจำ การเป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ระดับชาติมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะถือได้ว่าเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ตนเองเป็นอย่างดี เนื่องจากผู้สมัครสามารถนำข่าวคราวดังกล่าวไปถ่ายเอกสารแจกจ่ายชาวบ้าน หรือเพื่อนำลงในเอกสารประชาสัมพันธ์ที่ตนทำเลียนแบบรูปแบบของหนังสือพิมพ์ สำหรับแจกจ่ายในเขตเลือกตั้งอีกครั้งหนึ่ง

2) พฤติกรรมการหาเสียงที่เบี่ยงเบน (กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ, 2531: 64) ได้แก่

(1) การใช้อิทธิพลทางราชการ กรณีที่พรรคการเมืองที่ได้เป็นรัฐบาลและสมาชิกของพรรคดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีในกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับประชาชน โดยตรง ก็มักจะใช้อิทธิพลในตำแหน่งหน้าที่ของตนทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เพื่อสร้างความได้เปรียบในการหาเสียงเลือกตั้งให้กับตนเองและลูกพรรค

(2) กลวิธีการพนัน ผู้สมัครรับเลือกตั้งบางคนอาจจะใช้กลวิธีการพนันในการหาคะแนนเสียงเลือกตั้งจากประชาชน การใช้วิธีการพนันจะมีทั้งก่อนและหลังการเลือกตั้ง การใช้วิธีเล่นพนันมักได้ผล แต่ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องลงทุนมาก เพราะเขาจะต้องยอมเสียเงินนับล้านบาทเพื่อยอมเสียการพนัน โดยที่ต้องการให้ประชาชนที่รับทำพนันออกไปช่วยหาเสียงกับเขา

(3) กลวิธีทำลายคู่แข่ง การทำลายผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งเป็นคู่แข่งกัน มีวิธีการนับตั้งแต่การจัดหมือปีนรับจ้างเพื่อมาหวัะแนนของฝ่ายตรงข้าม การฉีกโปสเตอร์หาเสียง

ของฝ่ายตรงข้าม การปะทะเปิดในการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครฝ่ายตรงข้าม การขูดคู้ยประวัติด้านไม่ดีของผู้สมัครคู่แข่งมาประจานเพื่อให้คนเกลียดชังไม่ว่าจะเท็จหรือจริงก็ตาม และวิธีที่อันตรายที่สุดคือ การฆ่าผู้สมัครคู่แข่งซึ่งมีคะแนนนิยมสูงกว่า

(4) การใช้เงินซื้อคะแนนเสียง บทบาทของเงินที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งเป็นปัญหาที่เกิดจากการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ซึ่งทำให้เงินมีบทบาทเพิ่มสูงขึ้น แม้ว่ารัฐบาลพยายามจำกัดการใช้จ่ายเงินในการหาเสียงเลือกตั้งหลายยุคหลายสมัย โดยออกมาในรูปของกฎหมายเลือกตั้งจำกัดค่าใช้จ่าย แต่ในความเป็นจริงผู้สมัครแทบทุกคนใช้จ่ายเงินเกินจำนวนนี้ทั้งสิ้น และแสดงหลักฐานค่าใช้จ่ายที่ไม่ถูกต้องต่อทางราชการภายหลังการเลือกตั้ง

5. กฎหมาย ข้อบังคับและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง

5.1 พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 หมวด 3 สหกรณ์ ส่วนที่ 3 การดำเนินงานของสหกรณ์

มาตรา 50 ให้สหกรณ์มีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ประกอบด้วย ประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอื่นอีกไม่เกินสิบสี่คนซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิก

คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีนับแต่วันเลือกตั้ง ในวาระเริ่มแรกเมื่อครบหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้ง ให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ออกจากตำแหน่งเป็นจำนวนหนึ่งในสองของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทั้งหมดโดยวิธีจับฉลาก และให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ

กรรมการดำเนินการสหกรณ์ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ในกรณีที่มีการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์แทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่ได้รับเลือกตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ที่ตนแทน

มาตรา 51 ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เป็นผู้ดำเนินกิจการและเป็นผู้แทนสหกรณ์ในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนหรือผู้จัดการทำการแทนก็ได้

มาตรา 52 ห้ามมิให้บุคคลซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นหรือทำหน้าที่กรรมการหรือผู้จัดการ

1) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่กระทำโดยทุจริต

2) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ องค์กร หรือหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน ฐานทุจริตต่อหน้าที่

3) เคยถูกให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการหรือมีคำวินิจฉัยเป็นที่สุดให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการตามมาตรา 22 (4)

4) เคยถูกที่ประชุมใหญ่มีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งกรรมการเพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่

มาตรา 53 ให้สหกรณ์มีผู้ตรวจสอบกิจการ ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิกหรือบุคคลภายนอก เพื่อดำเนินการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์แล้วทำรายงานเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ จำนวนผู้ตรวจสอบกิจการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

มาตรา 54 ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เรียกประชุมใหญ่สามัญปีละหนึ่งครั้ง ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์นั้น

มาตรา 55 เมื่อมีเหตุอันสมควร คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะเรียกประชุมใหญ่วิสามัญเมื่อใดก็ได้ แต่ถ้านายทะเบียนสหกรณ์มีหนังสือแจ้งให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญ หรือในกรณีที่สหกรณ์ขาดทุนเกินกึ่งของจำนวนทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้ว ต้องเรียกประชุมใหญ่วิสามัญโดยมิชักช้าแต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่สหกรณ์ทราบ

สมาชิกซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมด หรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน หรือผู้แทนสมาชิกในกรณีที่มิใช่ผู้แทนสมาชิกตามมาตรา 56 ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนผู้แทนสมาชิกทั้งหมด หรือไม่น้อยกว่าห้าสิบคนลงลายมือชื่อทำหนังสือร้องขอต่อคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญก็ได้

ในกรณีที่สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกของสหกรณ์เป็นผู้ร้องขอให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญ ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องขอ ถ้าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไม่เรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจเรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในระยะเวลาตามที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา 56 สหกรณ์ใดมีสมาชิกเกินกว่าห้าร้อยคน จะกำหนดในข้อบังคับให้มีการประชุมใหญ่โดยผู้แทนสมาชิกก็ได้ จำนวนผู้แทนสมาชิกจะมีน้อยกว่าหนึ่งร้อยคนไม่ได้

วิธีการเลือกตั้งผู้แทนสมาชิก จำนวนผู้แทนสมาชิกและการดำรงตำแหน่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา 57 การประชุมใหญ่ของสหกรณ์ต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดหรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน ในกรณีเป็นการประชุมใหญ่โดยผู้แทนสมาชิก

ต้องมีผู้แทนสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้แทนสมาชิกทั้งหมดหรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมใหญ่ สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกจะมอบอำนาจให้ผู้อื่นมาประชุมแทนตนไม่ได้

มาตรา 58 ในการประชุมใหญ่ของสหกรณ์ ถ้าสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิก แล้วแต่กรณี มาประชุมไม่ครบองค์ประชุม ให้นัดประชุมใหญ่อีกครั้งหนึ่งภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่นัดประชุมใหญ่ครั้งแรก ในการประชุมครั้งหลังนี้ถ้ามิใช่การประชุมใหญ่วิสามัญที่สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกร้องขอให้เรียกประชุมแล้ว เมื่อมีสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิก แล้วแต่กรณี มาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกทั้งหมดหรือไม่น้อยกว่าสามสิบคน ก็ให้ถือว่าเป็นองค์ประชุม

มาตรา 59 สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมใหญ่ให้ถือเสียงข้างมาก เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้ถือเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกซึ่งมาประชุม

- 1) การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ
- 2) การควบสหกรณ์
- 3) การแยกสหกรณ์
- 4) การเลิกสหกรณ์
- 5) การอื่นใดที่ข้อบังคับกำหนดให้ใช้เสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกซึ่งมาประชุม

5.2 ข้อบังคับสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด พ.ศ. 2554 หมวด 8 คณะกรรมการดำเนินการ

ข้อ 68. คณะกรรมการดำเนินการ ให้สหกรณ์มีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ประกอบด้วยประธานกรรมการดำเนินการคนหนึ่ง และกรรมการอื่นอีกไม่เกิน 14 คน ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิก

ให้กรรมการดำเนินการเลือกตั้งในระหว่างกันเองขึ้นดำรงตำแหน่งรองประธานกรรมการคนหนึ่งหรือหลายคน เลขานุการคนหนึ่ง เภรัญญิกคนหนึ่ง นอกนั้นเป็นกรรมการ และปิดประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน ณ สำนักงานสหกรณ์

ห้ามมิให้บุคคลซึ่งมีลักษณะต่อไปนี้ เป็นหรือทำหน้าที่กรรมการดำเนินการ

- 1) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- 2) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ องค์กร หรือหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนฐานทุจริตต่อหน้าที่
- 3) เคยถูกให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการหรือมีคำวินิจฉัยเป็นที่สุด ให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์
- 4) เคยถูกที่ประชุมใหญ่ มีมติให้ออกจากตำแหน่งกรรมการเพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่
- 5) สมาชิกซึ่งผิดนัดการชำระหนี้ ไม่ว่าจะต้นเงินหรือดอกเบี้ย ณ วันสิ้นปีบัญชีก่อนการประชุมใหญ่ เว้นแต่การผิดนัดนั้นมิได้เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง
- 6) ผู้ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในสหกรณ์นี้
- 7) เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

ข้อ 69. อำนาจหน้าที่ของกรรมการดำเนินการ แต่ละตำแหน่ง

- (ก) ประธานกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้
 - 1) เป็นประธานในที่ประชุมใหญ่และที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการและควบคุมการประชุมดังกล่าวให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
 - 2) ควบคุมดูแลการดำเนินงานทั่วไปของสหกรณ์ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและอยู่ในวัตถุประสงค์ของสหกรณ์
 - 3) ลงลายมือชื่อในเอกสารต่างๆ ในนามสหกรณ์ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้
 - 4) ดำเนินการอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายให้ภายใต้ กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์
- (ข) รองประธานกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้
 - 1) ปฏิบัติการในอำนาจหน้าที่ของประธานกรรมการแทนประธานกรรมการเมื่อประธานกรรมการไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้หรือเมื่อตำแหน่งประธานกรรมการว่างลง
 - 2) ปฏิบัติการตามที่ประธานกรรมการมอบหมายให้
 - 3) ดำเนินการอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายให้ภายใต้ กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์
- (ค) เลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้
 - 1) จัดทำรายงานการประชุมใหญ่และรายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินการทุกครั้ง
 - 2) ดูแล รักษาเอกสารและรายงานการประชุมของสหกรณ์ให้เรียบร้อยอยู่เสมอ

3) แจ้งนัดประชุมไปยังบรรดาสมาชิกหรือกรรมการดำเนินการแล้วแต่กรณี

4) ดำเนินการอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายให้ภายใต้ กฎหมาย
ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์

(ง) เற்றுณิก มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1) ควบคุม ดูแล ตรวจสอบการรับ จ่าย การเก็บรักษาเงินและทรัพย์สินของสหกรณ์ให้
เป็นไปโดยถูกต้องเรียบร้อย

2) ดำเนินการอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายให้ภายใต้ กฎหมาย
ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์

ข้อ 70. กำหนดเวลาอยู่ในตำแหน่ง คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ มีวาระอยู่ใน
ตำแหน่งคราวละสองปีนับแต่วันเลือกตั้ง ในวาระเริ่มแรกเมื่อครบหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้ง
ให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ออกจากตำแหน่งเป็นจำนวนหนึ่งในสองของกรรมการดำเนินการ
สหกรณ์ทั้งหมดโดยวิธีจับฉลาก ถ้ามีเศษให้ปัดขึ้น) และให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ
ในปีต่อไปให้กรรมการดำเนินการที่อยู่ในตำแหน่งจนครบวาระ หรืออยู่นานที่สุดออกจากตำแหน่ง
สลับกันไปทุก ๆ ปี

ในกรณีที่มิได้ตำแหน่งประธานกรรมการว่างลงตามวาระหรือต้องพ้นจากตำแหน่งไม่ว่า
กรณีใดก็ตามกรรมการดำเนินการที่ยังไม่พ้นจากตำแหน่งมีสิทธิ์ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นประธาน
กรรมการได้โดยมิต้องลาออกจากตำแหน่งกรรมการดำเนินการ และหากกรรมการดำเนินการผู้นั้น
ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานกรรมการก็ให้อยู่ในตำแหน่งประธานกรรมการตามวาระที่เหลืออยู่ของ
ตนเอง และให้เลือกตั้งกรรมการดำเนินการแทนในตำแหน่งที่ว่างโดยให้มีวาระการอยู่ในตำแหน่ง
ตามวาระของตำแหน่งประธานกรรมการเดิม

เมื่อครบกำหนดแล้ว หากยังไม่มีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการชุดใหม่ก็ให้
คณะกรรมการดำเนินการชุดเดิมรักษาการไปจนกว่าจะมีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการชุด
ใหม่แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีสหกรณ์

กรรมการดำเนินการสหกรณ์ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งซ้ำอีกได้ แต่ต้องไม่
เกินสองวาระติดต่อกัน

กรณีที่กรรมการดำเนินการต้องพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ให้กรรมการดำเนินการที่ได้รับ
เลือกตั้งใหม่อยู่ในตำแหน่งได้เช่นเดียวกับกรรมการดำเนินการชุดแรกและให้นำความในวรรคหนึ่ง
มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 71. การพ้นจากตำแหน่ง กรรมการดำเนินการต้องพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุใด ๆ
ดังต่อไปนี้

- 1) ถึงคราวออกตามวาระ
 - 2) ลาออกโดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการดำเนินการหรือลาออกต่อที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์
 - 3) ขาดจากสมาชิกภาพ
 - 4) เข้ารับตำแหน่งหน้าที่ประจำในสหกรณ์นี้
 - 5) ตกเป็นผู้ผิดนัดการส่งเงินงวดชำระหนี้ไม่ว่าเป็นเงินต้นหรือดอกเบี้ย
 - 6) ที่ประชุมใหญ่ลงมติถอดถอนทั้งคณะหรือรายตัว
 - 7) นายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้ออกทั้งคณะหรือรายตัว
 - 8) ขาดประชุมคณะกรรมการดำเนินการติดต่อกันสามครั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
- ให้กรรมการดำเนินการผู้มีส่วนได้เสียตาม (7) อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพัฒนาสหกรณ์แห่งชาติได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับทราบคำสั่ง คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติให้เป็นที่สุด

กรณีที่ ที่ประชุมใหญ่ลงมติถอดถอนให้กรรมการดำเนินการพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการใหม่ทั้งคณะอยู่ในตำแหน่งได้เช่นเดียวกับคณะกรรมการดำเนินการชุดแรก

ข้อ 72. ตำแหน่งว่างก่อนถึงคราวออกตามวาระ ถ้าตำแหน่งกรรมการดำเนินการว่างลงก่อนถึงคราวออกตามวาระ (เว้นแต่เพราะเหตุตามข้อ 71 (7) ให้กรรมการดำเนินการที่ยังดำรงตำแหน่งอยู่ดำเนินการต่อไปจนกว่าจะมีการประชุมใหญ่ ซึ่งจะได้มีการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการแทนในตำแหน่งที่ว่าง แต่ถ้าในเวลาใดจำนวนกรรมการดำเนินการลดลงจนเหลือน้อยกว่าองค์ประชุม กรรมการดำเนินการที่ดำรงตำแหน่งอยู่จะประชุมดำเนินการใดๆ ไม่ได้นอกจากต้องนัดเรียกให้มีการประชุมใหญ่วิสามัญขึ้นโดยเร็ว

ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการดำเนินการว่างลงก่อนถึงคราวออกตามวาระตามความในวรรคก่อนนั้นเป็นตำแหน่งประธานกรรมการ หากไม่มีรองประธานกรรมการทำหน้าที่แทนและยังมีได้มีการประชุมใหญ่เพื่อเลือกตั้งใหม่ คณะกรรมการดำเนินการอาจพิจารณาเลือกตั้งกรรมการดำเนินการอื่นขึ้นทำหน้าที่แทนชั่วคราวจนกว่าจะมีการเลือกตั้งใหม่

กรรมการดำเนินการซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งขึ้นแทนในตำแหน่งที่ว่าง ให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาที่ผู้ซึ่งตนแทนนั้นชอบจะอยู่ได้

ข้อ 73. การประชุมและองค์ประชุม ให้คณะกรรมการดำเนินการประชุมกันตามคราวที่มีกิจธุระ แต่ต้องให้มีการประชุมเดือนละหนึ่งครั้งเป็นอย่างน้อย

ให้ประธานกรรมการ หรือรองประธานกรรมการ หรือเลขานุการ เรียกประชุม คณะกรรมการดำเนินการได้ ในกรณีที่เป็นการประชุมเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงแก้ไขระเบียบ ข้อบังคับและเรื่องที่สำคัญอื่นๆ ของสหกรณ์ให้แจ้งเจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมสหกรณ์และกรม ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ทราบด้วยทุกครั้ง

ในการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ต้องมีกรรมการดำเนินการมาประชุมไม่น้อย กว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการดำเนินการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ข้อ 74. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการ คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจ หน้าที่ดำเนินการทั้งปวงของสหกรณ์ให้เป็นไปตาม กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่ง ของสหกรณ์ กับทั้งในทางอันจะทำให้เกิดความจำริญแก่สหกรณ์ ซึ่งรวมทั้งในข้อต่อไปนี้

1) พิจารณาในเรื่องการรับสมาชิกและสมาชิกออกจากสหกรณ์ ตลอดจนดูแลให้ สมาชิกปฏิบัติกรต่างๆ ตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์

2) พิจารณาดำเนินการในเรื่องผลิตผลและผลิตภัณฑ์ของสมาชิก หรือที่ซื้อจากสหกรณ์ อื่น หรือบุคคลอื่นเพื่อจำหน่าย

3) พิจารณาดำเนินการเรื่องการจัดซื้อสิ่งของที่บรรดาสมาชิกมีความต้องการมาจำหน่าย

4) วางข้อกำหนดและระเบียบวิธีการจำหน่าย และการให้บริการต่าง ๆ รวมทั้งกำหนดค่า เช่า ค่าบริการอื่น ๆ ที่สมาชิกจะต้องชำระ

5) พิจารณาสอบสวน ข้อเท็จจริงเพื่อเสนอที่ประชุมใหญ่ขออนุมัติวงเงินค่าบำรุงที่ดิน

6) พิจารณาดำเนินการเรื่องการจัดให้มีเครื่องมือ เครื่องจักรกล ปศุสัตว์เกี่ยวกับการผลิต หรือโรงงานอุตสาหกรรม

7) พิจารณาเรื่องกิจกรรมกลุ่ม รวมกันผลิต รวมกันซื้อ รวมกันขาย สะสมเงินกองกลาง ของกลุ่ม และรวมกันแก้ปัญหาเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันของบรรดาสมาชิก

8) พิจารณาในเรื่องการร้กฝากเงิน การกู้ยืมเงิน การให้เงินกู้ และการฝากหรือลงทุนเงิน ของสหกรณ์

9) กำหนดและดำเนินการเกี่ยวกับการประชุมใหญ่ และเสนอขอปิดกับรายงานการ ประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่

10) เสนอแนะการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีต่อที่ประชุมใหญ่

11) เสนอแผนงานและงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้ที่ประชุมใหญ่อนุมัติ

12) พิจารณามอบอำนาจในการดำเนินงานให้แก่กรรมการดำเนินการ ผู้จัดการ และ บุคคลที่เกี่ยวข้อง ตามความเหมาะสม

13) พิจารณากำหนดตัวเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ให้ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้จัดการ

- 14) พิจารณาดำเนินการแต่งตั้ง หรือจ้าง และกำหนดค่าตอบแทนของผู้จัดการ ตลอดจนควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้จัดการให้เป็นการถูกต้อง
- 15) พิจารณาดำเนินการแต่งตั้ง และกำหนดค่าตอบแทนแก่ผู้ตรวจสอบภายใน
- 16) กำหนดระเบียบต่าง ๆ ของสหกรณ์
- 17) จัดให้มีการดูแลให้เรียบร้อยซึ่งบรรดาทะเบียน สมุดบัญชีเอกสารต่าง ๆ และบรรดาอุปกรณ์ดำเนินงานของสหกรณ์
- 18) พิจารณาให้สหกรณ์สมัครเข้าเป็นสมาชิกและออกจากชุมนุมสหกรณ์ และองค์กรอื่น
- (19) พิจารณาดำเนินการแต่งตั้งและถอดถอนคณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของสหกรณ์
- (20) พิจารณาและปฏิบัติตามหนังสือของนายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย
- (21) พิจารณาให้ความเที่ยงธรรมแก่บรรดาสมาชิก เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ตลอดจนสอดส่องดูแลโดยทั่วไป เพื่อให้กิจการของสหกรณ์ดำเนินไปด้วยดี
- (22) พิจารณารายงานของคณะกรรมการอื่น ผู้ตรวจสอบกิจการ ความเห็นของผู้จัดการ และสมาชิกเกี่ยวกับกิจการของสหกรณ์
- (23) เชิญสมาชิก หรือบุคคลภายนอกที่เห็นสมควร เป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการ ดำเนินการ ตลอดจนกำหนดค่าตอบแทนให้ตามที่เห็นสมควร
- (24) ฟ้อง ต่อสู้ หรือดำเนินคดีเกี่ยวกับกิจการของสหกรณ์ หรือประนีประนอมยอมความ หรือมอบข้อพิพาทให้อนุญาตตุลาการพิจารณาชี้ขาด
- (25) พิจารณาดำเนินการต่างๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน ดังระบุไว้ในวัตถุประสงค์ของสหกรณ์
- (26) พิจารณาแต่งตั้งกรรมการดำเนินการเป็นผู้แทนสหกรณ์ เพื่อเข้าประชุมใหญ่และออกเสียงในการประชุมใหญ่ของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมนุมสหกรณ์ และองค์กรอื่น ซึ่งสหกรณ์นี้เป็นสมาชิก ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่ข้อบังคับของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมนุมสหกรณ์ และองค์กรนั้นกำหนดไว้
- (27) พิจารณามอบหมายอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานให้แก่ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ เลขานุการ เภรัญญิก ผู้จัดการ และบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ตามความเหมาะสม
- (28) กรรมการมีหน้าที่ค้ำประกันเงินกู้ที่สหกรณ์กู้ยืมมาจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ โดยรับผิดชอบค้ำประกันหนี้ในฐานะส่วนตัว

ข้อ 75. ความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการ ในกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์กระทำการ หรืองดเว้นกระทำการ หรือประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่ของตนจนทำให้เสียหายประโยชน์ของสหกรณ์ หรือสมาชิก อันเป็นเหตุให้สหกรณ์มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงินการบัญชีหรือกิจการหรือฐานะการเงินตามรายงานการสอบบัญชี หรือรายงานการตรวจสอบ เป็นเหตุให้สหกรณ์ได้รับความเสียหาย คณะกรรมการดำเนินการต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายให้แก่สหกรณ์

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศิระพร ปัญจมาลา (2538: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน: ศึกษากรณีการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครพนม เขต 1 พ.ศ. 2537 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนมากที่สุด ได้แก่ พรรคการเมือง คุณสมบัติผู้สมัครรับเลือกตั้ง และหวัคະแนนตามลำดับ นอกจากนี้ จากการศึกษาพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่า ประชาชนมีความสนใจในการเลือกตั้งค่อนข้างมาก และพรรคการเมืองมีบทบาทมากที่สุดในการเลือกตั้ง รองลงมาคือคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งและหวัคະแนน

สำนักวิจัยและพัฒนาสถาบันพระปกเกล้า (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้งและปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2543 พบว่า หลายปัจจัยที่ประชาชนใช้พิจารณาในการตัดสินใจเลือกผู้สมัคร ปัจจัยหลัก คือ ภาวะผู้นำ กล่าวคือสมาชิกวุฒิสภาของเขาต้องพร้อมที่จะเป็นผู้นำ มีความซื่อสัตย์ต่องาน มีความคิดก้าวหน้า ไม่ทำสิ่งที่ผิดกฎหมาย ปัจจัยที่ 2 สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยที่ 3 ครอบครัวยของผู้สมัคร ปัจจัยที่ 4 การให้หรือสัญญาจะให้ของกำนัลหรือสิ่งต่างๆ แก่ท้องถิ่น การโจมตีผู้สมัครรายอื่น ปัจจัยที่ 5 สาขาวิชาชีพ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ปัจจัยที่ 6 การเป็นคนท้องถิ่น ปัจจัยที่ 7 บุคลิกลักษณะ ปัจจัยที่ 8 การทำงานเพื่อสังคมและปัจจัยที่ 9 การมีชื่อเสียง

ดลฤดี วรรณสุทธะ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: ศึกษากรณีการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2544 ในพื้นที่อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร พบว่า

1. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพและรายได้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน ส่วนปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน ส่วนเพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน

2. ระบบอุปถัมภ์ ได้แก่ การซื้อเสียง การให้ผลประโยชน์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน ส่วนกลุ่มเครือญาติไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน

3. คุณลักษณะทางประชากร (เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้) ที่ต่างกันมีผล ทำให้ทัศนคติเกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์ต่างกัน

จักรพันธ์ มิตรฝักแว่น (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ 16 กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2548 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้สมัคร ปัจจัยด้านพรรคการเมือง ปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียงและปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จุดเด่นหรือลักษณะสำคัญที่สุดในด้านคุณสมบัติของผู้สมัครคือ เป็นคนดีมีความรู้ความสามารถ ในด้านพรรคการเมืองคือ มีนโยบายที่ดี และในด้านรูปแบบการหาเสียงของผู้สมัครคือ การที่ผู้สมัครเข้าถึงตัวผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญสูงสุด คือ ปัจจัยด้านผู้สมัคร รองลงมาคือ พรรคการเมือง และรูปแบบการหาเสียง ตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยด้านผู้สมัครและปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ได้แก่ อายุ อาชีพและรายได้มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง แต่ปัจจัยด้านการเมือง ปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียง และปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพทางครอบครัวและระยะเวลาการอาศัยอยู่ในพื้นที่ ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

อรรถพงษ์ คำอาจ (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของสมาชิก สหกรณ์ ออมทรัพย์ ในการสรรหากรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด พบว่า 1) สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์เห็นด้วยอย่างมาก ในเรื่องการสรรหากรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด 2) ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความแตกต่างของความคิดเห็น ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สายงาน และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์ ส่วน เพศ สถานภาพสมรส และรายได้ ไม่มีผลต่อความแตกต่างความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด

สุรพล ชัยมาลา (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณสมบัติและสมรรถนะที่เหมาะสมกับการเป็นคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ช.ก.ส.

พบว่า คุณสมบัติที่เหมาะสมกับการเป็นคณะกรรมการเป็นได้ทั้งชายและหญิง อายุควรอยู่ระหว่าง 41-50 ปี การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้รับการศึกษาอบรมการพัฒนาศักยภาพกรรมการหรือการศึกษาคุณงานสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จ สถานภาพทางสังคมเคยผ่านการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหรือผู้ใหญ่บ้าน การชำระหนี้ไม่ควรมีหนี้ค้างชำระกับ ธ.ก.ส.

ด้านจริยธรรม ควรมีความซื่อสัตย์สุจริตและไม่แสวงหาผลประโยชน์ ด้านความอดทน ควรมีความพร้อมในการบริหารงานและมุ่งมั่นเพื่อ สกต.สมรรถนะของคณะกรรมการดำเนินการ สกต. ด้านสมรรถนะหลัก (core competencies) คณะกรรมการต้องมีความเชื่อมั่นในอุดมการณ์ ยึดหลักการสหกรณ์ มีการบริหารงานสหกรณ์ในการจัดการทรัพยากร ด้านสมรรถนะในงาน (functional competencies) คณะกรรมการดำเนินการ สกต. ควรทำหน้าที่การตลาดบริหารจัดการ แทนสมาชิก ให้ความรู้แก่สมาชิกและสร้างแรงจูงใจเพื่อให้สมาชิกศรัทธาในอุดมการณ์สหกรณ์ หลักการสหกรณ์ วิธีการสหกรณ์ ด้านการบริหารงาน (Management) คณะกรรมการดำเนินการ สกต.ควรมีความสามารถในการจัดการองค์กร ตามแผนที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านความสามารถ (ability) คณะกรรมการดำเนินการ สกต. ควรมีการพัฒนาบริหารงานบุคคล ให้มีประสิทธิภาพ การนำเทคนิคและวิทยาการแผนใหม่มาใช้ในการทำงานของ สกต. การส่งเสริม ให้ความร่วมมือระหว่างกรรมการ สกต. ทักษะมีความกระตือรือร้น สนใจและเรียนรู้ที่จะพัฒนา จิตความสามารถของตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นำมาซึ่งความเจริญและความยั่งยืนของ สกต. พัฒนา สกต. ให้เกิดประโยชน์และเจริญก้าวหน้า มีจริยธรรมในการปฏิบัติงานเป็นแบบอย่าง ที่ดีในการปฏิบัติงาน มีทัศนคติที่ยินดีและเต็มใจต่อ สกต. ยึดมั่นส่งเสริมบทบาทของเครือข่าย สมาชิกเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งกลุ่มสมาชิก สกต.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด จังหวัดสงขลา มีวิธีการดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้แทนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด ที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 30 มิถุนายน 2554 จำนวน 217 คน จำนวน 39 กลุ่ม ใน 4 ตำบลของอำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นผู้แทนสมาชิก

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้แทนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด จำนวน 217 คน โดยวิธีคำนวณจากสูตรของ Taro Yamane ซึ่งกำหนดให้มีความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 0.05

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = จำนวนตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อน

แทนค่า

$$n = \frac{217}{1 + 217 (0.05)^2}$$
$$= 140.72 \quad \text{ตัวอย่าง}$$
$$= 141 \quad \text{ตัวอย่าง}$$

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 141 ตัวอย่าง นำมาคำนวณหาตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม ของทุกตำบล ที่มีผู้แทนสมาชิก ตามสัดส่วนของจำนวนสมาชิก ดังปรากฏในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 สัดส่วนและจำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามกลุ่มสมาชิก

กลุ่ม	จำนวนผู้แทน สมาชิก (คน)	สัดส่วน	กลุ่มตัวอย่าง
1. ตำบลนาหม่อม (14 กลุ่ม)	79	36	51
2. ตำบลทุ่งขมิ้น (10 กลุ่ม)	52	24	34
3. ตำบลพิจิตร (8 กลุ่ม)	44	20	28
4. ตำบลคลองหรั่ง (7กลุ่ม)	42	20	28
รวม	217	100	141

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือในการศึกษาเป็นแบบสอบถามแบบวัดเจตคติของลิเคิร์ท (Likert's Scale) ที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการศึกษาโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

2.1 ด้านคุณสมบัติผู้สมัคร

2.2 ด้านนโยบายผู้สมัคร

2.3 ด้านรูปแบบการหาเสียง

ตอนที่ 3 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามปลายปิดที่แสดงเจตคติหรือความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางบวก ระดับเจตคติแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังมีคะแนนต่อไปนี้

สำคัญมากที่สุด	ระดับคะแนน	5	คะแนน
สำคัญมาก	ระดับคะแนน	4	คะแนน
สำคัญปานกลาง	ระดับคะแนน	3	คะแนน
สำคัญน้อย	ระดับคะแนน	2	คะแนน
สำคัญน้อยมาก	ระดับคะแนน	1	คะแนน

การตอบจะให้ผู้ตอบทุกข้อ โดยแต่ละข้อเลือกระดับที่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงมากที่สุด ผู้ตอบได้คะแนนตามระดับที่เลือกตอบแต่ละข้อแล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย ได้เป็นคะแนน เจตคติของผู้นั้น ในส่วนของตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเป็นคำถามปลายเปิด

การแปลผลคะแนนในภาพรวมโดยใช้การอิงกลุ่มของ Best (1970)

คิดจากคะแนนดิบ $\frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้นที่แบ่ง}}$

ทั้งนี้ เจตคติ วัดมา 5 ระดับ คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) น้อยที่สุด (1) หากต้องการแบ่งเป็น 3 ระดับ ทำได้ดังนี้

$$5 - 1/3 = 1.33 \text{ (ช่วง)}$$

เพราะฉะนั้นจัดคะแนนในภาพรวมได้เป็น 3 กลุ่ม (ระดับ) ดังนี้

คะแนน	3.67 - 5.00	ระดับสูง/ดี/มาก
คะแนน	2.34 - 3.66	ระดับปานกลาง
คะแนน	1.00 - 2.33	ระดับต่ำ/ไม่ดี/น้อย

เกณฑ์การประเมินในภาพรวมส่วนใหญ่จะประกอบด้วย 5 ระดับ ซึ่งเกณฑ์การประเมิน 3 ระดับ จะเป็นที่นิยมใช้กันมาก เนื่องจากกำหนดรายละเอียดง่าย โดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย (อยู่ระดับกลาง) สูงกว่าค่าเฉลี่ย และต่ำกว่าค่าเฉลี่ย นอกจากง่ายต่อการกำหนดค่า และยังง่ายต่อการให้คะแนน ความแตกต่างระหว่างระดับนั้น จะชัดเจน แต่ถ้าใช้ 5 ระดับ ความแตกต่างระหว่างระดับจะแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย ซึ่งให้คะแนนยาก

ที่มา: Best, John. 1970. Research in education. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.

2.2 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ การสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูลได้ดำเนินการตามกระบวนการและขั้นตอนดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาปรับปรุงใช้

ตามความเหมาะสม

2.2.2 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและปรับปรุงจากแบบสอบถามที่มีลักษณะใกล้เคียง

2.2.3 นำแบบสอบถามที่จัดทำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงหรือเพิ่มเติม

2.2.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา มาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมและทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Method Alpha Coefficiency) พบว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นจากแบบสอบถามเท่ากับ 0.8301

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 รวบรวมจำนวนสมาชิกในแต่ละกลุ่มเพื่อนำมาคำนวณสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างเพื่อการกระจายแบบสอบถามไปอย่างถูกต้องตามระเบียบวิธีการวิจัย

3.2 นำแบบสอบถามไปให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มตามสัดส่วน โดยได้รับความร่วมมือจากผู้แทนสมาชิกในการแจกแบบสอบถามแบบง่าย (Simple Random Campling) ให้ครบตามจำนวนที่ต้องการและรวบรวมแบบสอบถามกลับคืน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมและตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว จึงได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยมีรายละเอียดแต่ละตอนดังนี้

4.1 ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ และระยะเวลาการเป็นสมาชิก ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ และนำเสนอด้วยสถิติพรรณนา ส่วนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกกับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์คือ Chi-Square

4.2 ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านผู้สมัคร ได้แก่ คุณสมบัติ นโยบายและรูปแบบการหาเสียง ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ การแจกแจงความถี่ จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้สมัครกับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์คือ Chi-Square

4.3 ตอนที่ 3 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้ง

คณะกรรมการดำเนินการ ได้แก่ ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้ง บุคคลที่มีส่วนชี้นำในการตัดสินใจ ช่วงระยะเวลาในการตัดสินใจและการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจ ค่าสถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะของการบรรยาย

4.4 ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ ไป เป็นคำถามปลายเปิดที่ได้ให้กลุ่มตัวอย่าง

แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลในการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้ง คณะกรรมการดำเนินการ ใช้การรวบรวมประเด็นที่เหมือนกัน และแจกแจงความถี่ของแต่ละหัวข้อ (frequency) แล้วนำเสนอในรูปตาราง

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด จังหวัดสงขลา ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการศึกษาโดยแบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก

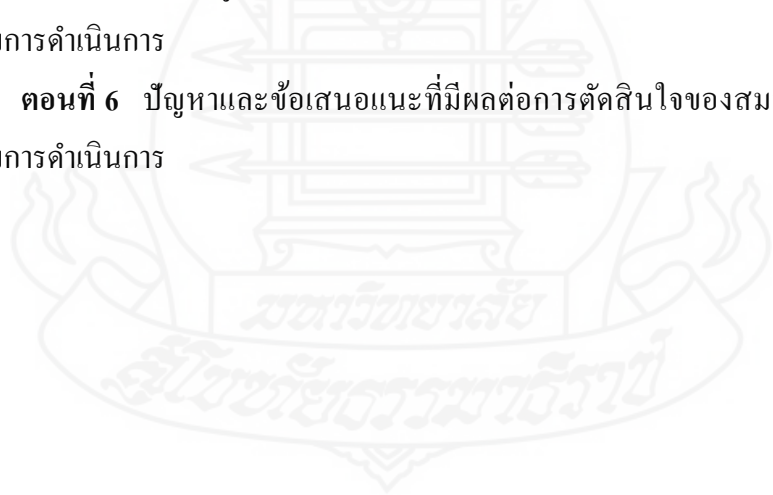
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกที่มีผลต่อการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการกับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการกับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

ตอนที่ 5 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

ตอนที่ 6 ปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก

ตารางที่ 4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก

(n= 141)

ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	64	45.4
หญิง	77	54.6
อายุ		
20-30 ปี	5	3.5
31-40 ปี	16	11.3
41-50 ปี	48	34.0
51-60 ปี	51	36.2
มากกว่า 60 ปี ขึ้นไป	21	14.9
สถานภาพ		
โสด	15	10.6
สมรส	111	78.7
หย่าร้าง	2	1.4
หม้าย	13	9.2
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	108	76.6
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	33	23.4
รายได้		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	5	3.5
5,000- 10,000 บาท	38	27.0
10,001-15,000 บาท	54	38.3
15,001-20,000 บาท	37	26.2
20,001-25,000 บาท	7	5.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

(n= 141)

ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก	จำนวน	ร้อยละ
เวลาการเป็นสมาชิก		
ต่ำกว่า 5 ปี	12	8.5
5-10 ปี	41	29.1
11-20 ปี	60	42.6
มากกว่า 20 ปี	28	19.9

จากตารางที่ 4.1 พบว่า สมาชิกสหกรณ์เพศหญิง ร้อยละ 54.6 เพศชาย ร้อยละ 45.4 โดยมีอายุระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 36.2 รองลงมาคือ 41-50 ปี ร้อยละ 34.0 ทางด้านสถานภาพทางครอบครัวสมรส ร้อยละ 78.7 โสด ร้อยละ 10.6 หม้าย ร้อยละ 9.2 และหย่าร้าง ร้อยละ 1.4 การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 76.6 รองลงมาปริญญาตรี หรือเทียบเท่า คือร้อยละ 23.4 สมาชิกมีรายได้ ระหว่าง 20,001-25,000 บาท ร้อยละ 38.3 รองลงมาระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท ร้อยละ 27.0 ระยะเวลาการเป็นสมาชิก ระหว่าง 11-20 ปี ร้อยละ 42.6 รองลงมา 5-10 ปี ร้อยละ 29.1 และต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 8.5

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิก

ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ปรากฏผลดังตารางที่ 4.2 - 4.4

ตารางที่ 4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิก
ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

	ปัจจัยด้านคุณสมบัติผู้สมัคร	\bar{X}	S.D	ระดับ ความสำคัญ
1	มีความรู้ความสามารถ	4.76	0.43	สูง
2	มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับของ	4.06	1.06	สูง
3	เป็นเครือข่ายที่พี่น้อง	2.87	1.41	ปานกลาง
4	มีบุคลิกภาพดี	3.72	1.12	สูง
5	มีความซื่อสัตย์สุจริต	4.89	0.31	สูง
6	เคยเป็นกรรมการดำเนินการ และมีประสบการณ์ในการทำงาน	4.38	0.77	สูง
7	ทำงานเพื่อหน่วยงาน ส่วนรวม และทำประโยชน์ให้กับสังคมในชุมชน	4.54	0.64	สูง
8	มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดี ไม่มีหนี้สินส่วนตัว	3.94	1.03	สูง
9	มีคุณสมบัติความเป็นผู้นำ	4.49	0.70	สูง
10	สมาชิกรู้จักเป็นการส่วนตัว	3.42	1.23	ปานกลาง
	รวม	4.11	0.87	สูง

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ในภาพรวมของคุณสมบัติผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 4.11$) เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า สมาชิกมีระดับการตัดสินใจจากสูงไปหาต่ำตามลำดับดังนี้ เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X} = 4.89$) เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ($\bar{X} = 4.76$) เป็นผู้ที่ทำงานเพื่อหน่วยงานส่วนรวมและทำประโยชน์ให้กับสังคมในชุมชน ($\bar{X} = 4.54$) เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติความเป็นผู้นำ ($\bar{X} = 4.49$) เคยเป็นกรรมการดำเนินการและมีประสบการณ์ในการทำงาน ($\bar{X} = 4.38$) เป็นผู้ที่สมาชิกรู้จักและเป็นที่ยอมรับของสมาชิก ($\bar{X} = 4.06$) ผู้มีเป็นผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดีไม่มีหนี้สินส่วนตัว ($\bar{X} = 3.94$) เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี ($\bar{X} = 3.72$) เป็นผู้ที่สมาชิกรู้จักเป็นการส่วนตัว ($\bar{X} = 3.42$) และสุดท้ายคือเป็นเครือข่ายที่พี่น้องกัน ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง คือ ($\bar{X} = 2.87$)

ตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิก
ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

	ปัจจัยด้านนโยบายผู้สมัคร	\bar{X}	S.D	ระดับ ความสำคัญ
1	เงินปันผลสูง และดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำ	4.17	0.89	สูง
2	สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลสมาชิก	4.50	0.57	สูง
3	ให้สวัสดิการแก่สมาชิก	4.54	0.61	
4	เพิ่มสวัสดิการกรณีสมาชิกเสียชีวิต			
	เพื่อสามารถคุ้มครองวงเงินกู้ของสมาชิกได้	4.57	0.55	สูง
5	ช่วยเหลือสมาชิกที่มีหนี้ในระบบสหกรณ์	4.20	0.83	สูง
6	เงินกู้เพื่อการส่งเสริมอาชีพ	4.41	0.64	สูง
7	เพิ่มวงเงินกู้สมาชิก	3.80	0.80	สูง
8	นโยบายเพิ่มเงินออมของสมาชิก	4.32	0.69	สูง
9	พัฒนาระบบการให้บริการของสหกรณ์	4.64	0.51	สูง
10	นโยบายการมีส่วนร่วมของสมาชิก	4.55	0.54	สูง
	รวม	4.37	0.66	สูง

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ในภาพรวมของนโยบายผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 4.37$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า สมาชิกมีระดับการตัดสินใจจากสูงไปหาต่ำตามลำดับดังนี้ นโยบายพัฒนาระบบการให้บริการของสหกรณ์ ($\bar{X} = 4.64$) นโยบายเพิ่มสวัสดิการกรณีสมาชิกเสียชีวิตเพื่อสามารถคุ้มครองวงเงินกู้ของสมาชิกได้ ($\bar{X} = 4.57$) นโยบายการมีส่วนร่วมของสมาชิก ($\bar{X} = 4.55$) นโยบายสวัสดิการแก่สมาชิก ($\bar{X} = 4.54$) นโยบายสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลสมาชิก ($\bar{X} = 4.50$) นโยบายเงินกู้เพื่อส่งเสริมอาชีพ ($\bar{X} = 4.41$) นโยบายเพิ่มเงินออมของสมาชิก ($\bar{X} = 4.32$) นโยบายช่วยเหลือสมาชิกที่มีหนี้ในระบบสหกรณ์ ($\bar{X} = 4.20$) นโยบายเงินปันผลสูงและดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำ ($\bar{X} = 4.17$) และ นโยบายเพิ่มวงเงินกู้สมาชิก ($\bar{X} = 3.80$)

ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการหาเสียงที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิก
ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

	ปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียง	\bar{X}	S.D	ระดับ ความสำคัญ
1	การจัดทำแผ่นพับและใบปลิวแนะนำตัว ผู้สมัคร	3.23	0.91	ปานกลาง
2	การออกหาเสียงเข้าถึงตัวสมาชิก	3.72	1.10	สูง
3	การที่สัญญาว่าจะกระทำในสิ่งที่สมาชิกเสนอ	3.44	1.37	ปานกลาง
4	การหาเสียงเป็นทีม สมัครเป็นทีม	3.12	1.09	ปานกลาง
5	จากคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สหกรณ์	2.84	1.10	ปานกลาง
6	การนำเสนอนโยบาย	4.29	0.80	สูง
7	การนำเสนอผลงาน	4.40	0.71	สูง
	รวม	3.57	1.01	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ในภาพรวมของรูปแบบการหาเสียงที่มีผลต่อการตัดสินใจ ของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.57$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าสมาชิกมีระดับการตัดสินใจจากสูงไปหาต่ำตามลำดับดังนี้ จากการนำเสนอผลงาน ($\bar{X}=4.40$) การนำเสนอนโยบาย ($\bar{X}=4.29$) การออกหาเสียงเข้าถึงตัวสมาชิก ($\bar{X}=3.72$) ส่วนที่มีระดับความคิดเห็นปานกลาง คือจากคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ($\bar{X}=2.84$) รองลงมาคือการหาเสียงเป็นทีม สมัครเป็นทีม ($\bar{X}=3.12$)

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกที่มีผลต่อการเลือกตั้ง คณะกรรมการดำเนินการกับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกที่มีผลต่อการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการกับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ และนำมาทดสอบค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square Test) โดยกำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปรากฏผลดังตารางที่ 4.5 - 4.11

ตารางที่ 4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

เพศ	ระดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้ง					
	ปานกลาง		สูง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	27	19.15	37	26.24	64	45.39
หญิง	7	4.96	70	49.65	77	54.61
รวม	34	24.11	107	75.89	141	100.0

$$\chi^2 = 30.50, df = 3, p = 0.000$$

จากตารางที่ 4.5 พบว่า เพศหญิงตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ สูงกว่าเพศชาย คือร้อยละ 49.65 เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

อายุ	ระดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้ง					
	ปานกลาง		สูง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
20-30 ปี	-	-	5	3.55	5	3.55
31-40 ปี	-	-	16	11.35	16	11.35
41-50 ปี	10	7.05	38	26.95	48	34.04
51-60 ปี	15	10.64	36	25.53	51	36.17
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	9	6.38	12	8.51	21	14.89
รวม	34	6.38	107	75.89	141	100.0

$$\chi^2 = 24.90, df = 12, p = 0.015$$

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สมาชิกที่มีอายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี ตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ร้อยละ 26.95 อายุอยู่ในช่วง 51-60 ปี ร้อยละ 25.53 อายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี ร้อยละ 11.35 อายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 8.51 มีอายุอยู่ในช่วง 20-30 ปี ร้อยละ 3.55

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการ
ดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.7 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพด้านครอบครัวกับการตัดสินใจเลือกตั้ง
คณะกรรมการดำเนินการ

สถานภาพ	ระดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้ง					
	ปานกลาง		สูง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	2	1.42	13	9.22	15	10.64
สมรส	32	22.70	79	56.03	111	78.72
หย่าร้าง	-	-	2	1.42	2	1.42
หม้าย	-	-	13	9.22	13	9.22
รวม	34	24.11	107	75.89	141	100.0

$$\chi^2 = 16.16, df = 9, p = 0.064$$

จากตารางที่ 4.7 พบว่า สมาชิกที่มีสถานภาพสมรสตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการ
ดำเนินการ ร้อยละ 56.03 สถานภาพสมรสและหม้าย ร้อยละ 9.22 หย่าร้าง ร้อยละ 1.42 เมื่อทดสอบ
ความสัมพันธ์ พบว่า สถานภาพด้านครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้ง
คณะกรรมการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.8 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการตัดสินใจเลือกตั้ง
คณะกรรมการดำเนินการ

ระดับการศึกษา	ระดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้ง					
	ปานกลาง		สูง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	29	20.56	79	56.03	108	76.60
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	5	3.55	28	19.86	33	23.40
รวม	34	39.9	24.11	107	141	100.0

$$\chi^2 = 3.61, df = 3, p = 0.306$$

จากตารางที่ 4.8 พบว่า สมาชิกที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ร้อยละ 56.03 ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 19.86 เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

รายได้	ระดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้ง					
	ปานกลาง		สูง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	-	-	5	3.55	5	3.55
5,000 – 10,000 บาท	11	7.80	27	19.15	38	26.95
10,001 – 15,000 บาท	12	8.51	42	29.79	54	38.30
15,001 – 20,000 บาท	8	5.67	29	20.57	37	26.24
20,001 – 25,000 บาท	3	2.13	4	2.84	7	4.96
รวม	34	24.11	107	75.89	141	100.0

$$\chi^2 = 22.37, df = 12, p = 0.034$$

จากตารางที่ 4.9 สมาชิกที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท มีระดับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ร้อยละ 29.79 รายได้ระหว่าง 15,001-20,000 บาท ร้อยละ 20.57 รายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท ร้อยละ 19.15 รายได้ระหว่าง 20,001 – 25,000 บาท ร้อยละ 2.84 เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการเป็นสมาชิกกับการตัดสินใจเลือกตั้ง
คณะกรรมการดำเนินการ

ระยะเวลาการเป็นสมาชิก	ระดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้ง					
	ปานกลาง		สูง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อย 5 ปี	3	2.13	9	6.38	12	8.51
5 – 10 ปี	7	4.96	34	24.11	41	29.08
11 – 20 ปี	15	10.64	45	31.91	60	42.55
มากกว่า 20 ปี	9	6.38	19	13.48	28	19.86
รวม	34	39.9	107	75.89	141	100.0

$$\chi^2 = 35.44, df = 9, p = 0.000$$

จากตารางที่ 4.10 พบว่า การตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสมาชิกที่มีระยะเวลาเป็นสมาชิก 11- 20 ปี ร้อยละ 31.91 ระยะเวลาการเป็นสมาชิก 5- 10 ปี ร้อยละ 24.11 ระยะเวลาการเป็นสมาชิกมากกว่า 20 ปี ร้อยละ 13.48 ระยะเวลาการเป็นสมาชิกน้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 6.38 เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ พบว่าระยะเวลาเป็นสมาชิกมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.11 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกกับการตัดสินใจเลือกตั้ง
คณะกรรมการดำเนินการ

ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก	ความสัมพันธ์	
	มี	ไม่มี
1. เพศ	✓	
2. อายุ	✓	
3. สถานภาพ		✓
4. ระดับการศึกษา		✓
5. รายได้	✓	
6. ระยะเวลาการเป็นสมาชิก	✓	

จากตารางที่ 4.11 สามารถสรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกที่มีผลต่อการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการกับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ นำมาทดสอบค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square Test) โดยกำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่า สถานภาพ และระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ส่วนเพศ อายุ รายได้ และระยะเวลาการเป็นสมาชิกมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการกับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งกับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ และนำมาทดสอบค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square Test) โดยกำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปรากฏผลดังตารางที่ 4.12 -4.15

ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติผู้สมัครกับการตัดสินใจเลือกตั้ง
คณะกรรมการดำเนินการ

ระดับความสำคัญเกี่ยวกับ คุณสมบัติผู้สมัคร	ระดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้ง					
	ปานกลาง		สูง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปานกลาง	31	21.98	3	2.13	34	24.11
สูง	3	2.13	104	73.76	107	75.89
รวม	34	24.11	107	75.89	141	100.0

$$\chi^2 = 110.91, df = 3, p = 0.00$$

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ในภาพรวมของความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติผู้สมัครกับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการนั้น สมาชิกที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติผู้สมัคร

อยู่ในระดับสูง คือร้อยละ 73.76 เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ปัจจัยด้านคุณสมบัติผู้สมัครมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายผู้สมัครกับการตัดสินใจเลือกตั้ง
คณะกรรมการดำเนินการ

ระดับความสำคัญเกี่ยวกับ นโยบายผู้สมัคร	ระดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้ง					
	ปานกลาง		สูง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปานกลาง	8	5.67	1	0.71	9	6.38
สูง	26	18.44	106	75.18	132	93.62
รวม	34	24.11	107	75.89	141	100.0

$$\chi^2 = 54.47, df = 3, p = 0.000$$

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ในภาพรวมของความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายผู้สมัครกับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการนั้น สมาชิกที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายผู้สมัครอยู่ในระดับสูง จะตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการโดยพิจารณาจากนโยบายผู้สมัครคือร้อยละ 75.18 เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายผู้สมัครมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการหาเสียงกับการตัดสินใจเลือกตั้ง
คณะกรรมการดำเนินการ

ระดับความสำคัญเกี่ยวกับ รูปแบบการหาเสียง	ระดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้ง					
	ปานกลาง		สูง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำ	1	0.71	-	-	1	0.70
ปานกลาง	30	21.27	40	28.37	70	49.65
สูง	3	2.13	67	47.52	70	49.65
รวม	34	24.11	107	75.89	141	100.0

$$\chi^2 = 118.423, df = 6, p = 0.000$$

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ในภาพรวมของความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการหาเสียงกับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการนั้น สมาชิกที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการหาเสียงอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 47.52 มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.15 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิก
ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการกับการตัดสินใจเลือกตั้ง
คณะกรรมการดำเนินการ

ปัจจัยด้านผู้สมัคร	ความสัมพันธ์	
	มี	ไม่มี
1. คุณสมบัติ	✓	
2. นโยบาย	✓	
3. รูปแบบการหาเสียง	✓	

จากตารางที่ 4.15 สามารถสรุปผลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ เมื่อนำมาทดสอบค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square Test) โดยกำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่า คุณสมบัติผู้สมัครนโยบายและรูปแบบ

การหาเสียง มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 5 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจของสมาชิก ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

การศึกษาข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ปรากฏผลดังตารางที่ 4.16 - 4.20

ตารางที่ 4.16 ปัจจัยในการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้ง	จำนวน	ร้อยละ
คุณสมบัติผู้สมัคร	103	73.0
นโยบายของผู้สมัคร	36	25.5
รูปแบบการหาเสียง	2	1.4
รวม	141	100.0

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจของสมาชิกใช้ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ สมาชิกพิจารณาจากคุณสมบัติผู้สมัครร้อยละ 73.0 นโยบายของผู้สมัครร้อยละ 25.5 และรูปแบบการหาเสียง ร้อยละ 1.4

ตารางที่ 4.17 บุคคลที่มีส่วนชี้นำในการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้ง
คณะกรรมการดำเนินการ

บุคคลที่มีส่วนชี้นำในการตัดสินใจ	จำนวน	ร้อยละ
ตัวเอง	113	78.8
สามี/ภรรยา/พ่อ/แม่/ญาติ	17	12.9
เพื่อน	6	4.6
ผู้สมัครรับเลือกตั้ง	5	3.7
รวม	141	100.0

จากตารางที่ 4.17 พบว่า บุคคลที่มีส่วนชี้นำการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้ง คณะกรรมการดำเนินการ สมาชิกเชื่อตนเอง ร้อยละ 78.8 สามี/ภรรยา/พ่อ/แม่/ญาติ ร้อยละ 12.9 เพื่อน ร้อยละ 4.6 ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ร้อยละ 3.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.18 ช่วงระยะเวลาในการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

ระยะเวลาในการตัดสินใจ	จำนวน	ร้อยละ
ก่อนวันเลือกตั้งมากกว่า 20 วัน	27	19.1
ก่อนวันเลือกตั้ง 10-20 วัน	14	9.9
ก่อนวันเลือกตั้ง 7-19 วัน	9	6.4
ก่อนวันเลือกตั้ง 1-6 วัน	28	19.9
ในวันเลือกตั้ง	59	41.8
ในคูหาลงคะแนน	4	2.8
รวม	141	100.0

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ช่วงระยะเวลาในการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้ง คณะกรรมการดำเนินการ กลุ่มที่ตัดสินใจเลือกผู้สมัครในวันเลือกตั้ง ร้อยละ 41.8 ก่อนวันเลือกตั้ง 1-6 วัน ร้อยละ 19.9 ก่อนวันเลือกตั้งมากกว่า 20 วัน ร้อยละ 19.1 และก่อนวันเลือกตั้ง 7-19 วัน ร้อยละ 6.4 9 ช่วงระยะเวลาที่ตัดสินใจในคูหาลงคะแนน ร้อยละ 2.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.19 การเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

การเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เปลี่ยนแปลง	124	87.90
เปลี่ยนแปลง	17	12.10
รวม	141	100.0

จากตารางที่ 4.19 พบว่า การเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการนั้น สมาชิกไม่เปลี่ยนแปลงการตัดสินใจ ร้อยละ 87.90 และสมาชิกที่เปลี่ยนแปลงการตัดสินใจ ร้อยละ 12.10

ในจำนวนสมาชิกที่เปลี่ยนแปลงการตัดสินใจ จำนวน 17 คน (ร้อยละ 12.10) มีสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงมาจากเหตุผลดังนี้

- 1) ดูจากประวัติภูมิหลังของผู้สมัคร
- 2) ผู้สมัครไม่สามารถทำตามเจตนารมณ์ ตามที่ได้หาเสียงเอาไว้ พอได้แล้วทำเฉย
- 3) ดูจากผลงานที่เคยทำไว้
- 4) ถ้าพบครั้งหลังว่าไม่ดีเหมือนที่คิดเอาไว้
- 5) ได้รับทราบข้อมูลส่วนตัวและพฤติกรรมของผู้สมัคร
- 6) รูปแบบการหาเสียง
- 7) ดูจากการพบปะสมาชิกก่อนวันเลือกตั้งและการแถลงนโยบาย
- 8) ไม่ทำตามที่เคยสัญญาไว้ ไม่ซื่อสัตย์
- 9) เมื่อมีผู้สมัครเพิ่มขึ้น
- 10) เมื่อเห็นความไม่เหมาะสมเกิดขึ้นในตอนนั้น

ตอนที่ 6 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

จากแบบสอบถามในตอนต้นที่ 3 ซึ่งเป็นข้อคำถามปลายเปิด ที่ได้ให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นในเรื่องปัญหาและข้อเสนอแนะอย่างอิสระ มีสมาชิกจำนวน 16 คน (ร้อยละ 14.48) ได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลในการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ทั้งในด้านคุณสมบัติ นโยบาย และรูปแบบการหาเสียงของผู้สมัคร และข้อเสนอแนะต่างๆ ไป ดังตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิก
ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

รายละเอียดปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆไป	จำนวน
คุณสมบัติผู้สมัคร	
1 ในการดำเนินการของสหกรณ์ไม่ควรไปในทิศทางการเมือง ควรแยกออกจากนโยบายทางการเมืองให้เด็ดขาด	1
2 ตัวแทนและสมาชิกไม่ค่อยรู้จักตัวผู้สมัครเท่าที่ควร บางคนเมื่อรับเลือกตั้งแล้วทำงานไม่ได้ดีเท่าที่ควรหวังผลประโยชน์มากกว่า	2
3 ผู้ที่มีความสามารถและเป็นที่ยอมรับของสมาชิก แต่ถ้าไม่มีความซื่อสัตย์ สุจริต สังคมก็ไม่ยอมรับ	1
4 อยากเป็นผู้นำ ก็ต้องคิดดี พุทธิ ทำดี มีความซื่อสัตย์ต่อตัวเองและองค์กร	1
5 สมควรจะได้รับเลือกจากบุคคลที่สมาชิกสามารถเข้าถึงได้ ปรึกษาได้ในทุกกรณี	3
นโยบายผู้สมัคร	
1 ปัญหาการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ดูแล้วขาดความโปร่งใสบ้างโครงการไม่เห็นมีความจำเป็นบางโครงการจำเป็นไม่ยอมเพิ่มงบประมาณเช่นค่ารักษาพยาบาล	1
2 ผู้สมัครได้แสดงวิสัยทัศน์และนโยบายน้อยมากน่าจะมียากกว่านี้	1
3 ไม่ทำตามทีพูด ไม่ซื่อตรง	1
รูปแบบการหาเสียง	
1 การเลือกตั้งกรรมการอยากให้เลือกเป็นทีมเช่นเดียวกับการเลือกตั้ง อบต. หรือ พรรคการเมืองเพราะจะได้มีฝ่ายบริหารและฝ่ายค้านแก่สมาชิก	1
2 การคัดเลือกหรือการเลือกตั้งคณะกรรมการน่าจะสรรหามาก่อนมากกว่าแล้วนำรายชื่อมาให้ที่ประชุมใหญ่พิจารณาเลือก	1
3 น่าจะมีการเปลี่ยนแปลงการรับสมัคร ปรับปรุงการหาเสียงคุณสมบัติของผู้สมัคร เช่นการเสนอชื่อขึ้นมาจากกลุ่มต่าง ๆ	1

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

รายละเอียดปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆไป	จำนวน
4 ควรที่จะแนะนำตัวผู้สมัครก่อนวันเลือกตั้งเพราะสมาชิกจะได้รู้จักตัวผู้สมัครด้วย	1
5 คณะกรรมการดำเนินการส่วนใหญ่ในแต่ละพื้นที่จะกีดกัน (ผู้ขาดอำนาจ) สืบสายเลือดเป็นส่วนใหญ่ไม่มีบุคคลเป็นตัวเลือกใหม่ๆ มาให้เลือก	1
รวม	16

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้วิเคราะห์เรื่อง ปัจจัยที่ผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์

1) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ที่มีผลต่อการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

2) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกสหกรณ์ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ สามารถสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกที่มีผลต่อการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกเพศหญิง ตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ มากกว่าเพศชาย กลุ่มสมาชิกที่มีจำนวนมากที่สุด มีอายุระหว่าง 51-60 ปี ทางด้านสถานภาพทางครอบครัว ส่วนใหญ่ สมรสแล้ว ด้านการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมากที่สุด กลุ่มสมาชิกที่มีรายได้มากที่สุด คือ 20,001 - 25,000 บาท ตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการมากที่สุด สมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก ระหว่าง 11-20 ปี มีจำนวนมากที่สุดตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกที่มีผลต่อการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการกับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ พบว่า เพศ อายุ รายได้ และระยะเวลาการเป็นสมาชิก มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ส่วนสถานภาพ และระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญ

1.2 ปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกสหกรณ์ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

1.2.1 คุณสมบัติผู้สมัคร ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมของคุณสมบัติผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอยู่ในระดับสูง

เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า สมาชิกมีระดับการตัดสินใจจากมากไปหาน้อย ตามลำดับดังนี้ เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ เป็นผู้ที่ทำงานเพื่อหน่วยงานส่วนรวม และทำประโยชน์ให้กับสังคมในชุมชน เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติความเป็นผู้นำ เคยเป็นกรรมการ ดำเนินการ ส่วนที่มีระดับความคิดเห็นปานกลาง คือเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี ซึ่งน้อยที่สุด คือเป็นเป็น เครือญาติพี่น้อง

1.2.2 นโยบายผู้สมัคร ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมของนโยบายผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า สมาชิกมีระดับการตัดสินใจจากมากไปหาน้อยตามลำดับดังนี้ นโยบายพัฒนาระบบการให้บริการของสหกรณ์ นโยบายเพิ่มสวัสดิการกรณีสมาชิกเสียชีวิตเพื่อสามารถคุ้มครองวงเงินกู้ของสมาชิกได้ นโยบายการมีส่วนร่วมของสมาชิก นโยบายสวัสดิการแก่สมาชิก นโยบายด้านการรักษาพยาบาลสมาชิก นโยบายเงินกู้เพื่อการส่งเสริมอาชีพ นโยบายเพิ่มเงินออมของสมาชิก นโยบายช่วยเหลือสมาชิกที่มีหนี้ในระบบสหกรณ์ นโยบายเงินปันผลสูงและดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำ ส่วนที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือนโยบายเพิ่มวงเงินกู้สมาชิก

1.2.3 รูปแบบการหาเสียง ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมของรูปแบบการหาเสียงที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า สมาชิกมีระดับการตัดสินใจจากมากไปหาน้อยตามลำดับดังนี้ จากการนำเสนอผลงาน การนำเสนอ นโยบาย การออกหาเสียงถึงตัวสมาชิก การสัญญาว่าจะกระทำในสิ่งที่สมาชิกเสนอ ส่วนที่มีระดับความคิดเห็นปานกลาง การทำแผ่นพับและใบปลิวแนะนำตัวผู้สมัคร ซึ่งน้อยที่สุด คือจากคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สหกรณ์

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการกับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ พบว่า คุณสมบัตិผู้สมัคร นโยบายและรูปแบบการหาเสียง มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญ

จากการศึกษาข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ปัจจัยสำคัญที่สุดที่สมาชิกใช้ในการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่พิจารณาจากนโยบายของผู้สมัคร รองลงมา คือคุณสมบัติผู้สมัคร น้อยที่สุด คือรูปแบบการหาเสียง เจ้าหน้าที่สหกรณ์ไม่สามารถชี้แจงการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ เพราะสมาชิกส่วนใหญ่เชื่อตนเอง ช่วงระยะเวลาในการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ก่อนวันเลือกตั้ง 1 - 6 วัน และส่วนใหญ่ไม่เปลี่ยนแปลงการตัดสินใจ

2. อภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด จังหวัดสงขลา มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกที่มีผลต่อการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ และระยะเวลาการเป็นสมาชิก

2.2 ปัจจัยด้านคุณสมบัติผู้สมัคร

ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการโดยพิจารณาจากคุณสมบัติผู้สมัครที่เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตมากที่สุด สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของสุรพล ชัยมาลา (2551: บทคัดย่อ) เรื่อง คุณสมบัติและสมรรถนะที่เหมาะสมกับการเป็นคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. พบว่า คุณสมบัติที่เหมาะสมกับการเป็นคณะกรรมการด้านจริยธรรม ควรมีความซื่อสัตย์สุจริตและไม่แสวงหาผลประโยชน์

2.3 ปัจจัยด้านนโยบายผู้สมัคร

ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการโดยพิจารณาจากนโยบายผู้สมัครมากที่สุด คือ นโยบายพัฒนาระบบการให้บริการของสหกรณ์

2.4 ปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียง

ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการโดยพิจารณารูปแบบการหาเสียง จากการนำเสนอผลงานมากที่สุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของจักรพันธ์ มิตรฝักแว่น (2549: บทคัดย่อ) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเขตเลือกตั้งที่ 16 กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2548 พบว่า ปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียงไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ซึ่งการที่ไม่สอดคล้องกันของการศึกษามีสาเหตุจาก การหาเสียงในการเลือกตั้งของสหกรณ์ไม่มีกฎหมายควบคุมดังเช่นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

3.1.1 ด้านคุณสมบัติผู้สมัคร

จากผลการศึกษาคั้งนี้พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด จังหวัดสงขลา ตัดสินใจเลือกผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและทำงานเพื่อหน่วยงานส่วนรวมและทำประโยชน์ให้กับสังคมในชุมชนเข้ามาเป็นคณะกรรมการดำเนินการอยู่ในระดับสูง เห็นว่า คุณสมบัติผู้สมัครมีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ดังนั้น เมื่อสหกรณ์ได้คณะกรรมการที่มีความซื่อสัตย์สุจริต และเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเข้ามาบริหารงานในสหกรณ์แล้วจะทำให้สหกรณ์มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้และมีความเจริญก้าวหน้าต่อไป

3.1.2 ด้านนโยบายผู้สมัคร

จากผลการศึกษาคั้งนี้พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด จังหวัดสงขลา ตัดสินใจเลือกผู้สมัครที่มีนโยบายพัฒนาระบบการให้บริการของสหกรณ์ นโยบายเพิ่มสวัสดิการกรณีสมาชิกสหกรณ์เสียชีวิตเพื่อสามารถคุ้มครองวงเงินกู้ของสมาชิกได้ นโยบายมีส่วนร่วมของสมาชิกและนโยบายสวัสดิการแก่สมาชิกซึ่งอยู่ในระดับสูง จะเห็นว่า นโยบายผู้สมัครมีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ดังนั้น สมาชิกสหกรณ์ต้องการทราบถึงนโยบายของผู้สมัครเป็นสิ่งสำคัญเพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจเลือกตั้งเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

3.1.3 ด้านรูปแบบการหาเสียง

จากผลการศึกษาคั้งนี้พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด จังหวัดสงขลา ตัดสินใจเลือกรูปแบบการหาเสียงจากการนำเสนอผลงาน การนำเสนอ นโยบาย และการออกหาเสียงถึงตัวสมาชิกของผู้สมัครในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอยู่ในระดับสูง จะเห็นว่า รูปแบบการหาเสียงมีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ดังนั้น เมื่อสหกรณ์มีการเลือกตั้งคณะกรรมการผู้สมัครจะต้องมีรูปแบบการหาเสียงที่มีความเหมาะสม

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาคั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบในเรื่องของการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ แบบการเลือกตั้งโดยตรงจากสมาชิกและการเลือกตั้งจากผู้แทนสมาชิก

3.2.2 ควรมีการศึกษา ด้วยการแจกแบบสอบถามหน้าหน่วยเลือกตั้ง หลังจากออกเสียงลงคะแนนแล้ว (exit poll) เพราะจะได้ข้อมูลที่ชัดเจน เนื่องจากสมาชิกเพิ่งเลือกตั้งเสร็จ จึงจำข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัครได้ดี

3.2.3 ควรมีการศึกษา สหกรณ์ในภาพรวมระดับจังหวัด เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในระดับประเทศ เป็นการพัฒนาระบบการเลือกตั้งในขบวนการสหกรณ์ ให้เป็นไปตามอุดมการณ์หลักการ และวิธีการสหกรณ์ อันเป็นแนวทางประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระมล ทองธรรมชาติและคนอื่นๆ (2525) *การเมืองและการปกครองไทย* พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กระมล ทองธรรมชาติ สมบูรณ์ สุขสำราญ และปรีชา หงษ์เลิศไกร (2531) *การเลือกตั้ง พรรค
การเมือง และเสถียรภาพรัฐบาล* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2544) *การประชุมเชิงวิชาการ เรื่อง หลักการ อุดมการณ์และวิธีการสหกรณ์*
วันที่ 4 กันยายน 2544 ห้องประชุมกองฝึกอบรม กรมส่งเสริมสหกรณ์
- จักรพันธ์ มิตรผัดแว่น (2549) "ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบ
แบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ 16 กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2548" วิทยานิพนธ์ปริญญา
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต(การเมืองการปกครอง) สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2523) *ประชาธิปไตย สังคมนิยม คอมมิวนิสต์กับการเมือง* พิมพ์ครั้งที่ 3
กรุงเทพมหานคร บรรณกิจ
- ชนงกรณ์ กุณฑลบุตร (2547) *หลักการจัดการ: องค์การและการจัดการแนวคิดการบริหารธุรกิจใน
สถานการณ์ปัจจุบัน* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ดำรง ปั้นประนต (2541) "วิเคราะห์หลักและปรัชญาสหกรณ์" ใน *เอกสารประกอบการสอน
วิชาศส.517* มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เชียงใหม่
- คลฤดี วรรณสุทธะ (2545) "พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: ศึกษากรณีการ
เลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2544 ในพื้นที่อำเภอภูซุ่ม จังหวัดยโสธร"
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) สาขาวิชารัฐศาสตร์
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- บรรยงค์ โตจินดา (2548) *องค์การและการจัดการ* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ รวมสาส์น
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2529) *พฤติกรรมการณ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง* กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พระราชบัญญัติสหกรณ์ 2542 กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2549) กรุงเทพมหานคร

- รัตนา โปธิสุวรรณ (2548) "การวิเคราะห์อุดมการณ์ และปรัชญาสหกรณ์ การวิเคราะห์วิถีการสหกรณ์ การวิเคราะห์ระบบการจัดการสหกรณ์ของประเทศไทย การปรับใช้หลักและปรัชญาสหกรณ์ในภาวะเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน" ใน *เอกสารประกอบการสอน วิชา ศส.517 มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เชียงใหม่เมธา สดบรรทัด (2517) ประชาธิปไตย และหน้าที่ของผู้แทนราษฎร* กรุงเทพมหานคร เจริญวิทย์การพิมพ์
- วรเทพ ไวยาวิโรจน์และปราโมทย์ สรวมนาม (2550) *คู่มือคณะกรรมการดำเนินการ* กรุงเทพมหานคร ฝ่ายวิชาการชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด นนทบุรี
- ศิวะพร ปัญงมาลา (2538) "ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน: ศึกษากรณีการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครพนม เขต 1 พ.ศ. 2537" *วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*
- ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์ (2540) *องค์การและการจัดการ พิมพ์ครั้งที่ 6* กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- สถิต นิยมญาติ (2524) *สังคมวิทยาการเมือง* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2527) *พฤติกรรมการณ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สัมฤทธิ์ ราชสมณะ (2530) "กระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร" *วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*
- สมบัติ จันทรวงศ์ (2530) *การเมืองเรื่องการเมืองเลือกตั้ง* กรุงเทพมหานคร มูลนิธิเพื่อการศึกษา ประชาธิปไตยและการพัฒนา
- สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า (2545) *พฤติกรรมการณ์เลือกตั้งและปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2543* กรุงเทพมหานคร ห้างหุ้นส่วนจำกัด ชรรวมผลการพิมพ์
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย (2546) *การจัดการเชิงกลยุทธ์ พิมพ์ครั้งที่ 3* นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- สมคิด บางโม (2548) *องค์การและการจัดการ พิมพ์ครั้งที่ 4* กรุงเทพฯ วิทยพัฒน์

สมาคมเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย (2550) “ประกาศสมาคมเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย
เรื่อง จรรยาบรรณของคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์”

ประกาศ ณ วันที่ 18 ธันวาคม 2550

สุรพล ชัยมาลา (2551) "คุณสมบัติและสมรรถนะที่เหมาะสมกับการเป็นคณะกรรมการดำเนินการ
สหกรณ์การเกษตรเพื่อตลาดลูกค้า ธ.ก.ส." วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ สำนักงานบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยแม่โจ้

สหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด (2553) รายงานประจำปี 2553 สงขลา

สหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด (2554) รายงานประจำปี 2554 สงขลา

อรรถพงษ์ คำอาจ (2549) "ความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ในการสรรหากรรมการ
ดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด" วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสน
ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

ราชภัฏสกลนคร

แบบสอบถาม

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

สหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ เป็นการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ประกอบการศึกษาค้นคว้าอิสระในหัวข้อ “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิกในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด จังหวัดสงขลา” ในการนี้ผู้ศึกษาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านสมาชิก โปรดแสดงความคิดเห็นในแบบสอบถามนี้ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยคำตอบหรือความคิดเห็นของท่านจะถือเป็นความลับ ผลในการศึกษาจะได้นำไปดำเนินการปรับปรุงการบริหารงานและพัฒนาการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด เพื่อผลประโยชน์และความพึงพอใจสูงสุดแก่สมาชิกต่อไป

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก

คำแนะนำ : โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ตรงหัวข้อตามความเป็นจริงกับข้อมูลของท่าน

- 1.1 เพศ 1. ชาย 2. หญิง
- 1.2 อายุ 1. น้อยกว่า 31 ปี 2. 31- 40 ปี
3. 41- 50 ปี 4. 51- 60 ปี
5. มากกว่า 60 ปีขึ้นไป
- 1.3 สถานภาพ 1. โสด 2. สมรส
3. หย่าร้าง 4. หม้าย
- 1.4 ระดับการศึกษา 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี 2. ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
3. ปริญญาโท 4. สูงกว่าปริญญาโท
- 1.5 รายได้ 1. ต่ำกว่า 5,000 บาท 2. 5,000- 10,000 บาท
3. 10,001-15,000 บาท 4. 15,001-20,000 บาท
5. 20,001-25,000 บาท
- 1.6 เวลาการเป็นสมาชิก 1. ต่ำกว่า 5 ปี 2. 5-10 ปี
3. 11-20 ปี 4. มากกว่า 20 ปี

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตร
นาหม่อม จำกัด

คำแนะนำ : โปรดอ่านคำอธิบายและทำเครื่องหมาย✓ ลงในช่องตรงกับความคิดเห็นท่านมากที่สุด โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังมีคะแนนต่อไปนี้

สำคัญมากที่สุด	ระดับคะแนน	5	คะแนน
สำคัญมาก	ระดับคะแนน	4	คะแนน
สำคัญปานกลาง	ระดับคะแนน	3	คะแนน
สำคัญน้อย	ระดับคะแนน	2	คะแนน
สำคัญน้อยมาก	ระดับคะแนน	1	คะแนน

2.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการ ดำเนินการ	ระดับความสำคัญในการตัดสินใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1) เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ					
2) เป็นผู้ที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับของสมาชิก					
3) เป็นเครือญาติพี่น้องกัน					
4) เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี					
5) เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต					
6) เป็นผู้ที่เคยเป็นกรรมการดำเนินการและมีประสบการณ์ในการทำงาน					
7) เป็นผู้ทำงานเพื่อหน่วยงาน ส่วนรวมและทำประโยชน์ให้กับสังคมในชุมชน					
8) เป็นผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดี ไม่มีหนี้สินส่วนตัว					
9) เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติความเป็นผู้นำ					
10) เป็นผู้ที่มีสมาชิกรู้จักเป็นการส่วนตัว					

2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ด้านนโยบายของผู้สมัคร

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง คณะกรรมการดำเนินการ	ระดับความสำคัญในการตัดสินใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1) นโยบายเงินปันผลสูง และดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำ					
2) นโยบายสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลสมาชิก					
3) นโยบายสวัสดิการแก่สมาชิก					
4) นโยบายเพิ่มสวัสดิการกรณีสมาชิกเสียชีวิต เพื่อสามารถคุ้มครองวงเงินกู้ของสมาชิกได้					
5) นโยบายช่วยเหลือสมาชิกที่มีหนี้ในระบบสหกรณ์					
6) นโยบายเงินกู้เพื่อการส่งเสริมอาชีพ					
7) นโยบายเพิ่มวงเงินกู้สมาชิก					
8) นโยบายเพิ่มเงินออมของสมาชิก					
9) นโยบายพัฒนาระบบการให้บริการของสหกรณ์					
10) นโยบายการมีส่วนร่วมของสมาชิก					

2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ด้านรูปแบบการหาเสียงของผู้สมัคร

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการ ดำเนินการ	ระดับความสำคัญในการตัดสินใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1) พิจารณาจากการจัดทำแผ่นพับและใบปลิวแนะนำตัวผู้สมัคร					
2) พิจารณาจากการออกหาเสียงถึงตัวสมาชิก					
3) พิจารณาจากการที่สัญญาว่าจะกระทำในสิ่งที่					

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการ ดำเนินการ	ระดับความสำคัญในการตัดสินใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
สมาชิกเสนอ					
4) พิจารณาจากการหาเสียงเป็นทีม สมัครเป็นทีม					
5) พิจารณาจากคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สหกรณ์					
6) พิจารณาจากการนำเสนอนโยบาย					
7) พิจารณาจากการนำเสนอผลงาน					

**ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของสมาชิกในการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ สหกรณ์
การเกษตรนาหม่อม จำกัด**

3.1 3.1 ท่านตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งกรรมการดำเนินการ โดยพิจารณาจากสิ่งใดสำคัญที่สุด

- 1) คุณสมบัติของผู้สมัคร 2) นโยบายของผู้สมัคร
 3) รูปแบบการหาเสียง 4) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3.2 ผู้สมัครที่ท่านลงคะแนนเสียงให้ บุคคลใดมีส่วนทำให้ท่านการตัดสินใจลงคะแนนเสียงของ
ท่านมากที่สุด

- 1) เชื่อตนเอง 2) สามี/ภรรยา/พ่อ/แม่/ญาติ
 3) เพื่อน 4) เจ้าหน้าที่สหกรณ์
 5) ผู้สมัครรับเลือกตั้ง 6) หัวคะแนน
 7) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3.3 ผู้สมัครที่ท่านลงคะแนนเสียงให้ ท่านตัดสินใจตั้งแต่เมื่อใด

- 1) ก่อนวันเลือกตั้งมากกว่า 20 วัน 2) ก่อนวันเลือกตั้ง 10-20 วัน
 3) ก่อนวันเลือกตั้ง 7-19 วัน 4) ก่อนวันเลือกตั้ง 1-6 วัน
 5) ในวันเลือกตั้ง 6) ในคูหาลงคะแนน

3.4 หลังจากที่ท่านได้ตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครแล้ว ท่านได้มีการเปลี่ยนแปลงการ
ตัดสินใจอีกหรือไม่ เพราะเหตุใด

- 1) ไม่เปลี่ยนแปลง
 2) เปลี่ยนแปลง เพราะ.....

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
นางสาววิลาวัลย์ แก้วเกาะสะบ้า เลขที่ 20 ถนนพิชัย เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร 10300 โทรศัพท์ 08-1959-4087

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาววิลาวัลย์ แก้วเกาะสะบ้า
วัน เดือน ปีเกิด	7 มีนาคม 2514
สถานที่เกิด	อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา
ประวัติการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ปีการศึกษา 2533
สถานที่ทำงาน	กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่ง	นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ

